

491.82
N241

OXFORD UNIVERSITY
LIBRARIES
STACKS
AUG 29 1975

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК

НАШ ЈЕЗИК

НОВА СЕРИЈА

Књига XX, св. 1—5

БЕОГРАД, 1973—1974.

САДРЖАЈ

	Стр.
1) М. Стевановић, Институт за српскохрватски језик и програми његова рада	1— 10
2) Митар Пешикан, Трећина посла на изради великог речника САНУ	11— 22
3) Језички часописи Института	23— 44
М. Стевановић, Оснивање часописа и њихов карактер — пре II светског рата и за 10 послератних година	23— 31
М. Стевановић, Засебне књиге Института	31
Берислав Николић, <i>Српски дијалектолошки зборник</i> од 1960. до данас	31— 37
Ж. Станојчић, <i>Јужнословенски филолог</i> од 1960. до данас	37— 40
Љ. Поповић, <i>Наш језик</i> од 1960. до данас	40— 41
Душанка Игњатовић, О сталној рубрици „Језичке поуке“ у <i>Нашем језику</i>	41— 44
4) Попис расправа и чланака објављених у <i>Јужнословенском филологу</i> (Ј. Миловановић уз сарадњу са С. Бошков и Н. Родићем) и <i>Нашем језику</i> (Ј. Миловановић)	45—143
<i>Јужнословенски филолог</i>	45— 95
<i>Наш језик</i>	96—143
5) <i>Хроника</i> : Поводом седамдесетогодишњице рођења и одласка у пензију професора Михаила Стевановића (приредила Д. Г. Премк)	145—156

УРЕЂУЈЕ ОДБОР

Одговорни уредник МИХАИЛО СТЕВАНОВИЋ

Секретари Уређивачког одбора др Даринка Гортан-Премк
и др Љубомир Поповић

БЕОГРАД

1974.

Штампа: Издавачка установа „Научно дело“ — Београд,
Бука Караџића 5

НАШ ЈЕЗИК

Књига XX

Нова серија

Св. 1—5

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК И ПРОГРАМИ ЊЕГОВА РАДА

Ова, XX књига нашег језика нове серије везана је за пост-јубиларну годину постојања Института, којом он улази у другу четвртину свога века. Управа Института и Институт као целина нису сматрали неопходним да, како је уобичајено, четврт века делатности обележе неком прославом, иако нису пропустили да то учине из страха да за ту прилику не би имали шта показати као резултат свога двадесетпетогодишњег рада. За то време у Институту су обављени замашни стручни и научни послови, који су свакако од значаја за нашу науку и нашу културу. На једном од најкрупнијих задатака, ради којег је највише Институт и основан, тј. на изради великог Речника српскохрватског књижевног и народног језика Српске академије наука и уметности, о карактеру којег ће ниже бити речи, урађено је врло много: допуњена је, комплетирана и за обраду сређена обилна речничка грађа, која је у току скоро три четвртине века прибирана, обучен је кадар лексикографских радника, израђено је и штампано досад осам томова Речника. А осим овога задатка, који се институтски једино и могао обављати, у Институту за српскохрватски језик, наскоро по његову оснивању, створени су услови за издавање научних публикација. Сви раније у Београду постојећи научни језички часописи, од којих за време непријатељске окупације, у току II светског рата, ниједан, наравно, није излазио, постали су публикацијама Института. И ту, већ скоро четврт века, уколико то с времена на време материјалне тешкоће не ометају, редовно излазе.

*Лексикографски одсек Академије наука и сиремање речничке грађе
у њему*

Као што су ове институтске публикације раније, ван Института, наравно, излазиле — а рећи ћемо овде када су се први пут, у каквим условима и с каквим научним програмима појављивале —

тако и саме Институту приметак налазимо у једној ранијој, знатно ранијој установи, у Лексикографском одсеку Српске академије наука, који је основан са задатком да прво прибира, а затим сређује и обрађује лексикографску грађу и спрема велики Академијин речник, који смо већ споменули.

Иако је Југославенска академија знаности и умјетности у Загребу већ увелико радила Рјечник хрватскога или српскога језика, то је био, а и остао је, више историјски речник. И потреба за једним речником савременог језика код нас од поодавно се увелико осећала, па се у Српској академији наука, одмах по њеном оснивању (1886), управо чим је добила прве академике (5. IV 1887) поставило питање припремања израде таквог речника. Већ те године 26. септембра, уз стогодишњицу рођења Вука Караџића, један од првих и најугледнијих Академијиних чланова, а за то свакако најпозванији између њих, Стојан Новаковић, подноси Академији Посланицу у којој говори о неопходној културној потреби за једним великим речником савременог језика и о дужности те установе да бригу око његове израде узме на себе. Новаковићева Посланица, са солидно образложеним предлогом и стручно изнетом концепцијом речника, узета је у разматрање на седници Академије 10. септембра 1888. Али се услед трвења између новоосноване Академије и већине чланова Академијина претходника, Српског ученог друштва, у ствари услед политичких несугласица и различитих схватања програма рада, није одмах могло приступити остварењу тога, по општем мишљењу, значајног задатка. Њему се пришло после отклањања поменутих несугласица, опет с предлогом Стојана Новаковића учињеним Академији 5. априла 1893. и његовим захтевом да се ради стварања потребних услова рада на речнику оснује Лексикографски одсек Академије. Већ седам дана касније, одлуком Академије, тај одсек је основан и именовани су за његове чланове: Ст. Новаковић (председник) и Пера Ђорђевић (заменик председника Одсека), а поред њих још: Св. Вуловић, Милан Ђ. Милићевић, Љ. Ковачевић, Љ. Стојановић и Љубомир Јовановић, који су сви били или редовни или дописни чланови Академије. Одмах за тим у Одсек су ушле и друге неке познате личности, и то: Андра Николић, Живко Поповић, Ђорђе С. Ђорђевић (секретар Одсека) и Момчило Иванић. А првим састанком Одсека, 24. јан. 1894, отпочео је рад на спремању речника црпењем грађе за њега. И за 22 наредне године непрекидно је прибирана речничка грађа из књижевних и научних дела разних струка, из дела практичне садржине и свакодневног живота из времена од почетка 19. века надаље. За тај посао ангажовани су читачи тих дела и подвлачивачи онога што је из њих

за речник требало узимати. И то су биле махом личности на висини тога задатка, људи од струке чак, научни радници других струка, књижевници и културни радници, они између њих што су језик врло добро знали и осећали. Али нису такви били и сви исписивачи грађе, него су за то узимана каткад и лица недорасла томе задатку. Радило се углавном по концепцији коју је дао Новаковић у својој Посланици Академији, мада је било и одступања од његова плана на штету вредности грађе. Сам он, иако председник Лексикографског одсека, услед презаузетости бројним другим пословима, разнородним научним и општекултурним, и политичким, и дипломатским — није у довољној мери могао надзирати начин прибирања грађе. Од осталих чланова Одсека неки су наскоро (Св. Вуловић и Пера Ђорђевић) или нешто касније (М. Б. Милићевић и Ђорђе Ђорђевић) умрли. А друге су од те дужности одвлачили опет — било политика, било другородни научни и културни или општеслужбени послови. Цео посао остао је на Момчилу Иванићу, секретару Одсека (после смрти Ђ. Ђорђевића). Он сам је врло марљиво радио, али у покојем правцу и на своју руку. У томе времену је, и Ивановићевом заслугом, сабрана доста опсежна грађа, прикупљена не само ексцерпирањем из писаних дела већ и добијена у појединим збиркама у народу покупљених речи од стране појединаца који су се одазвали на *Позив и Упућство за куљење речи у народу*, којим је Лексикографски одсек већ првих година позвао на сарадњу, а и у збиркама које су неки ређи, наравно, појединци узимали и из ранијих речника и из народних умотворина. Иванић је издао и један Оглед речника 1913. г., којим није потврдио исправност концепције у правцу којим је он лично упутио прибирање и сређивање речничке грађе, тако да је ова имала више недостатака. Најкрупнији од њих су били свакако: усмереност на ексцерпирање више старијих писаца на штету представника нове књижевности и културе, нарочито вапијуће мало узетих нових хрватских књижевника и недовољно ексцерпирање текуће, посебно дневне штампе. Ти су недостаци управо били тако крупни да су, и насупрот њихову раном учовању и настојању да се већ у првом наредном периоду рада отклоне, и до данас остали слаба страна богате ризнице грађе на којој се ради велики Речник српскохрватског књижевног и народног језика Српске академије наука и уметности.

Смрћу Момчила Иванића 1916. (а годину раније, 1915, умро је и председник Новаковић) завршен је први период рада Лексикографског одсека Српске академије наука. Он је у ствари прекраћен првим светским ратом и непријатељском окупацијом Србије, не само до завршетка рата 1918, него и нешто касније, јер

послератне прилике, у разореној и опљачканој земљи, нису одмах допуштале да се рад у њему настави.

Лексикографски одсек обновљен је тек 1920 г., са сталним члановима, академицима Љуб. Стојановићем, Александром Белићем и Љуб. Јовановићем. Руковођење радом Одсека поверено је тада А. Белићу. А као спољни сарадници у њега су ушли: Рад. Кошутић, Х. Барић и Јеремија Живановић. Али код ових није било неког заноса за рад у Одсеку и они су се у њему на кратко време задржали. Од 1924. члановима остају једино Љуб. Стојановић и А. Белић. И то први — само номинално. За техничког секретара у Лексикографски одсек 1925. год. долази Мирко Поповић, а за његовог помоћника В. Радојевић. Марљивим радом, под Белићевим руководством, ова су два трудбеника за 10 наредних година обавили опсежан и значајан посао. У том је времену у Лексикографском одсеку настављено прибирање грађе, критички је проверавана она што је раније прибрана; отклањани су њени недостаци попуњавањем даље ексцерпираном грађом из дела новијих хрватских, а и новијих српских писаца, писаца из свих крајева где се српско-хрватским језиком говори; ексцерпирани су часописи и дневни листови. А откупљиване су, дакако, и збирке у народу покупљених речи.

Средином тридесетих година у Лексикографски одсек су дошли и дуже или краће у њему остали: књижевница Исидора Секулић и језички стручњаци др М. Московљевић, Драг. Костић и М. Ивковић.

У овоме другоме периоду његова рада, који је трајао 16 година, врло много је урађено на побољшању и умножавању речничке грађе, тако да се број листића у њој до пред рат попео на близу три милиона и сто хиљада. А грађа је сталним ревидирањем раније урађеног и попуњавањем празнина у њој доведена у стање да се већ могло мислити на отпочињање обраде речника. На то гледиште стале су просветне власти квинслишке владе у Београду под окупацијом и захтевале су да се томе послу приступи, па су за руководиоца радом на Речнику поставиле проф. Х. Барића, пошто је најупућенији у цео тај посао — председник Академије и Лексикографског одсека проф. А. Белић, уклоњен хапшењем и дужим заточењем у Бањичком логору. Осим тога, у Лексикографски одсек је доведено неколико културних радника, књижевника и језичких и других стручњака. И поред тога што је мало ко од њих тамо дошао добром вољом, и што су неки улучили прилику да се ослободе те обавезе, ипак се радило на огледној свесци речника, која је и штампана 1945. год. И она је, иако без искусних лекси-

кографа, благодарећи лингвистичкој образованости неких млађих радника на њој, зналачки израђена, тако да је касније могла послужити својој намени, далеко боље од некадањег Иванићева Огледа, па и од каснијег Московљевићева покушаја да се и у још једној таквој свесци пружи помоћ сарадницима на обради речника.

Оствивање, развишаак и рад Института за језик

Када су се, после ослобођења земље, прилике колико-толико средиле, две године после завршетка II светског рата, у Академији је, поред неколико других института, 15. јула 1947. г. основан Институт за српски језик, који је од ранијег Лексикографског одсека примио у наслеђе задатак израде великог Речника српскохрватског књижевног и народног језика и за то спремљену релативно богату лексичку грађу и документациону библиотеку, с књигама из којих је та грађа исписивана. С првим директором Института проф. А. Белићем и с малим, у почетку, бројем сарадника, Институт је већ крајем те године отпочео рад на даљем сређивању грађе, а ускоро и на самој обради речника. Број сарадника Института, на почетку више хонорарних него сталних, растао је из године у годину, али међу њима најпре скоро да и није било стручно изграђених за прави лексикографски посао. И у почетку су сарадници, скоро сви неупућени у рад на изради речника ове врсте, један другог исправљали и један од другог учили. Проф. Белић је давао упутства за рад. А у томе су му, поред старијих: проф. М. Павловића, Гл. Елезовића и др М. Московљевића, помагали његови ученици и колеге с Универзитета које је он у Институт довео као спољне сараднике и који су с њим, и с горе именованим сарадницима, чинили први Научни савет Института и, распоређени у групе, с нешто искуснијим обрађивачима исправљали обраде других сарадника. Те су се обрађивачке групе, размењујући међусобно обраде, прегледајући их и исправљајући, и саме училе на њима. У таквоме се раду стекло уверење да је грађа за речник још недовољна и непотпуна, и да је треба и даље допуњавати исписивањем речи из новијих писаца, нарочито хрватских, из којих је још увек било упадљиво мање материјала, као и црпењем грађе из најновије литературе, ратне и послератне, и из текуће штампе тога времена, како речник не би био без онога што је у језику до тада, и тада, стварано. И док се у Институту на једној страни грађа на показани начин обрађивала, на другој страни је та грађа допуњавана исписивањем и убацивањем у њу

новог материјала. Тако се она за неколико послератних година стално увећавала, а утолико се и побољшавала. Доста је грађе и обрађено у процесу усавршавања сарадника на лексикографском послу. И тај рад на обради речника у току тих првих година нарочито је у овоме правцу био користан. Али, када се коначно приступило изради I књиге Речника, све те обраде, од почетка до краја слова и, послужиле су углавном само као груба грађа, на којој је све изнова детаљно рађено, уз претресање свих листића. Колико је сарадника радило на целој послу и како су они били распоређени на појединим задацима израде Речника показано је ниже у приказивању обима и карактера овога дела. Књига I Речника изишла је 1959. г. под главном редакцијом проф. А. Белића, дугогодишњег руководиоца тим огромним културним подухватом. А отпочело је и редиговање књ. II с њим на челу, да се даљи посао редиговања Речника, и овога тома после Белићеве смрти (26. II 1960), и даљих томова, до књиге IX, која се сада довршава, настави колективно.

И остале је послове на извршењу раније постојећих задатака у области науке о језику у Београду, прекинуте, разуме се, за време II светског рата, после њега, како рекосмо, преузео Институт за српски језик Српске академије наука и уметности да продужи оно што су пре рата друге институције или организације имале као своје програме научног рада. И као неопходно се за обнављање рада на науци наметало:

а) проучавање народних говора, које се раније вршило под руководством Академије наука и које је Академија пре рата како-тако материјално осигуравала из својих фондова, и резултате тих проучавања објављивала у такође својој публикацији, Српском дијалектолошком зборнику;

б) опремање, уређивање и издавање реномираног научног лингвистичког часописа Јужнословенски филолог, номинално раније невезаног ни за једну установу, али помаганог и од Београдског универзитета и од Српске академије наука, за које је својим плодним научним радом деценијама био везан дугогодишњи његов главни уредник А. Белић.

в) издавање култури књижевног језика намењеног часописа Наш језик, који је од свог оснивања до напада Немачке на нашу земљу 1941. излазио као орган Лингвистичког друштва са седиштем на Филозофском факултету Универзитета у Београду.

г) На катедри српскохрватског језика с општом лингвистиком на Филозофском факултету пред рат почели су се стварати услови

за експерименталнофонетска проучавања гласова и акцената нашег језика, чиме се бавио проф. Бр. Милетић, који је иза рата постављен за проф. Више педагошке школе, а наскоро после тога и умро (1947). Било је прибављено и нешто апарата за вршење експеримената, али они ни изблиза нису били комплетни, а за време окупације су запуштени и добрим делом разнесени. И с њима овде у томе стању није могао отпочети рад после рата. Имајући то на уму — предратни и послератни шеф Катедре проф. А. Белић, као председник Академије и директор новооснованог Института за језик, постарао се да се добави више нових и далеко савременијих и прецизнијих апарата, створи добра лабораторија за експерименталну фонетику, и да се део просторија Института прилагоди за смештај те лабораторије. Тако је у Институту створен Одсек за експерименталну фонетику, који је као такав постојао од 1. XII 1949. до 24. II 1954, када се одвојио од матичног и постао посебан Институт за експерименталну фонетику и патологију говора, коме је за директора постављен шеф дотадашњег Одсека друг Ђорђе Костић.

У Институту за српскохрватски језик обављали су се и обављају се и други научни послови, од којих посебно треба истаћи организовање теренских испитивања дијалеката и проучавање народних говора, у првоме реду говора Србије, који су доскора врло мало испитивани, али и проучавања других неких говора нашега језика. На овоме задатку Институт је развио и плодну сарадњу с Катедром за српскохрватски језик, одн. Одсеком за јужнословенске језике на Филолошком факултету Београдског универзитета. И у резултату те сарадње наша наука је обogaћена неколиким дијалекатским монографијама објављеним у Српском дијалектолошком зборнику. А та се сарадња ове две установе и даље наставља.

Вредно је помена и настојање Института да свој рад прошири и на раније мање обрађиване научне дисциплине— на област ономастике, рецимо, и залагање на томе задатку дугогодишњег спољног сарадника Института проф. М. Павловића, који је последњих година велик део свога плодног научног деловања посветио овој дисциплини, за њу заинтересовао један број млађих сарадника Института, уводио их у ономастичка истраживања и с њима отпочео обрађивати топонимију области Космаја и хидронимију Јужне Мораве и Ибра. Али је Институт, не делећи се више на одсеке, остао као целина јединствен институт Српске академије наука и уметности до 25. III 1961. године, када је реорганизацијом научног рада у Републици Србији, којом су скоро сви Академијини институти постали засебне установе с тзв. самосталним фи-

нансирањем, између осталих, и Институт за српскохрватски језик добио такав статус, иако нико од његових сарадника раније није помишљао на потребу такве самосталности. Има, можда, института којима је осамостаљење добро дошло. Овај институт је, међутим, најзначајнијим делом свога рада и раније био, а и сада је ангажован на задатку који је замишљен и извођен од Српске академије наука. Мислимо на Речник српскохрватског књижевног и народног језика, који је и после одвајања Института у засебну установу, остао Речником Академије, не мењајући ништа, наравно у своме називу, а и фактично остајући у власништву Академије, која обезбеђује средства за његово штампање, поред тога што се он ради на основу велике грађе која је деценијама прикупљана углавном трудом Академије, по њеној концепцији и њеним материјалним средствима. Академија и сада показује готовост да одвоји извесна материјална средства као помоћ Институту за попуњавање те грађе, да финансира прикупљање збирки народних речи у крајевима где то раније није чињено, или да организује и финансира одржавање дискусија о израђеним деловима Речника поводом штампања појединих његових књига. А осим овога, Академија и Институт имају и других заједничких задатака, чијем се извршењу још није приступило, иако су наша наука и техника, привреда и јавни живот, култура уопште, живо заинтересовани за њихово извођење. Изради термилошких речника се, нпр., ни приступити не може без најтешње сарадње Академије и Института за језик. А ми верујемо да би се на ово, свим областима друштвеног живота неопходно потребно дело мање чекало да се најтешња заједница ове две установе није кидала.

У просторијама Института за српскохрватски језик, иако не као његов део, радио је и још увек ради и Одбор за израду Речника српскохрватског језика Матице српске, који је она отпочела да ради заједнички с Матицом хрватском, а који је сама продужила (када је ова друга одустала од даљег рада) и већ га довршава (пет првих књига су, како је познато, штампане, а и шеста, последња књига ће још за годину дана такође бити штампана). Иако је уступањем двеју просторија Матици отежан рад Института, сарадња с поменутим Одбором је добро дошла и томе Одбору, у коме су радили углавном сарадници Института, а и Институту, дакако, због могућности узајамног искоришћавања грађе јер је институтска грађа, наравно, неупоредиво и вишеструко богатија, а грађа за Матичин Речник, и то не само она што се ту налази већ и део грађе спремане за тај речник у Загребу, опет је срећно допуњавала делове институтске грађе, који су и после многих допуна били најнепотпунији:

Коначно је у Институту од краја 1969. године отпочет и још један лексикографски посао, а наиме спремање речника староцрквенословенског језика, за сада управо спремање грађе за њега, које, наравно, мора претходити, обради речника.

Институт није имао сарадника да их издвоји за овај посао јер су сви они у пуној мери ангажовани на другим задацима Института, па је рад на ексцерпирању грађе из старих споменика отпочео само са једним сталним асистентом, а за руководноца тим послом ангажован је, као хонорарни научни сарадник, др Д. Богдановић, и узето је најпре још неколико хонорарних сарадника за исписивање грађе. Али је посао лагано одмицао, па су у год. 1972. узета још два стална сарадника у звање асистената, а за руковођење послом именован је стручно-научни Савет: проф. др Р. Бошковић, др И. Грицкат, др М. Пешикан, др Д. Богдановић и др. Св. Николић.

На извршењу свих задатака Института ради данас 35 научних и стручних радника. На тим пословима, и око њих, изграђују се нови кадрови научних радника. Ту у Институту, на радним местима на која долазе (мада још не у броју који потребе наше науке и наше културе захтевају), даровити свршени студенти српскохрватског језика добијају могућност да се научно усавршавају. Почев од првих послератних студената те струке, који су, као асистенти у њему, спремали и ту, у Академији наука, полагали докторате, и који су сви (од пет њих — четири одмах тако рећи, а пети после више година рада у њему) отишли из Института на друге дужности и (опет сви осим једног) у друге научне центре — па преко оних што су за неко време у малом броју пристизали — до најмлађих који последњих година у нешто већем броју долазе у Институт на стручно и научно усавршавање, већина њих је оправдала очекивања. Леп број њих из Института су похађали постдипломске студије на факултету, а у самом Институту припремали магистарске радове и постали магистрима филологије. С малим изузецима су затим, радећи на пословима Института, уз извесну поштеду коју су ту добијали, упућивани и помагани од старијих научних радника, израдили докторске дисертације и постали докторима језичких наука; изграђивали су се, дакле, и израдили се у озбиљне научне раднике, пре свега у добре, а у покојем случају и у изврсне лексикографе, који Институту дају ранг не само једине него, без претеривања можемо рећи, врло добре лексикографске школе код нас. А међу сарадницима Института има већ добро познатих научних радника и у другим областима науке о језику.

Са онима који сада раде докторске дисертације, око половине сарадника ће за коју годину бити доктори језичких наука. А и они остали су на главном задатку Института, на спремању Речника, незаменљиви стручни радници, тако да можемо очекивати да ће наредних година израда великог Академијина Речника, уколико се Институт не буде спотицао о материјалне тешкоће, поћи брзим темпом да се у догледно време доврши ово значајно дело, које ће, онда свакако, бити велики културни посед нашега друштва.

М. Сивановић

ТРЕЋИНА ПОСЛА НА ИЗРАДИ ВЕЛИКОГ РЕЧНИКА САНУ

„Речник српскохрватског књижевног и народног језика“ израђује се у Институту за српскохрватски језик, и то од самог почетка излажења. Иако је Институт већ више од једне деценије издвојен из Академије и живи као самостална научна установа, његови сарадници сматрају и даље своју делатност граном општег научног и културног програма који се организовао око Српске академије наука и уметности, а на Институт и даље гледају као на научну установу у крилу Академије, која уосталом задржава статус једног од оснивача Института. Кад је реч о нашем великом речнику, посебно треба имати у виду чињеницу да је највећи део посла на прикупљању речничке грађе (а то је рад који је трајао више од пола века, са прекидима и успорењима које су изазвала два светска рата) извршен у оквиру Академије, пре оснивања Института — као и чињеницу да Академија и даље испољава велики интерес за овај стручни подухват, па се и штампање Речника финансира преко Академије.

Због свега тога Речник се, и у самом Институту и другде, помиње под именом *Речник Српске академије наука и уметности* (*Речник САНУ*) чешће него под именом које стоји на корицама („Речник српскохрватског књижевног и народног језика“).

Крајем 1973. године изашла је из штампе VIII књига Речника, а током 1974. године треба да се изради и да у штампу и IX књига. Колико се унапред може сагледати обим целокупног дела, то значи да је прекорачена једна трећина саме израде; кад се узме у обзир и прикупљање грађе и извршење других послова који омогућавају нормални ток даљег рада, онда је наравно сасвим недовољно оценити досадашњи рад као трећину укупног посла.

Тит и садржај Речника САНУ. У послератним годинама морало се приступити изради српскохрватских описних речника у ствари изнова. Кад је 1947. године основан Институт и кад му је стављено

у задатак да израђује описни речник, морала се донети коначна одлука о типу и обиму дела. У начелу се пред једнојезични (описни) речник општег типа могу поставити тројаки задаци, који условљавају и тројак обим.

Кратки описни речник мора показати основни, стандардни фонд речи које су у широкој употреби, које се нпр. могу препоручити странцу да их научи ако хоће да практично овлада нашим језиком, и уопште оних речи које представљају активно језичко наслеђе. За домаћу употребу приказивање овог фонда речи има углавном нормативни карактер, тј. већу важност добијају нормативне препоруке (изричите — у погледу облика, акцента, рекције и др., или прећутне, које се испољавају у самој селекцији речи и њихових примена) и извесна систематизација речи — него дефиниције, јер су значења углавном позната. Знатнију информативну вредност (у ствари већу него дефиниције) имају извесне илустрације употребе речи, тј. типичне спреге и синтагме или уопште илустрације употребе речи у контексту, које се морају давати као сажете вештачке конструкције, јер једнотомни или двотомни обим са којим мора рачунати овакав речник не допушта навођење цитата из литературе.

Описни речник средњег обима може, поред овог основног фонда, пружити и нешто ширу лексичку грађу, у коју улазе не само широко познате речи него и мање позната успешнија образовања до којих је дошао књижевни језик и народни говори. Он, према томе, приказује не само основни фонд него и основни лексички потенцијал, који може служити као својеврсна залиха и путоказ за богаћење језика и израза. Ако се допусти обим од четири до шест књига, простор омогућава не само знатно већу диференцијацију значења него и изванредно доказни поступак, употребу цитата из књижевних и других дела.

Велики речник — тезаурус може испунити и знатно опсежније задатке: да исцрпно покаже мање-више све лексичке категорије и што богатије представи све мноштво речи једнога језика и њихова значења. Овакав речник служи лингвистичким стручњацима као основа за најразличитија проучавања речи, њихових категорија и система, свих елемената структуре лексичког фонда. За људе од пера, као и за све оне који теже да негују и усавршавају свој језик, он пружа изванредне могућности богаћења и усавршавања израза, а за шире кругове служи и као тумач, у коме се може наћи објашњење великог броја недовољно познатих речи, домаћег и туђег порекла. Ове задатке може испуњавати само веома обимни, многотомни речник; горњу границу његовог

обима одређује компромис између стварних могућности (богатство прикупљене грађе, изгледи за израду и објављивање) и сталног, мада никад реално достигнутог циља лексикографа: да речник буде богат као и сам језик.

После извесних колебања у припремној фази рада (нарочито пре него што су Матица српска и Матица хрватска приступиле изради описног речника), Речник САНУ се коначно определио за овај последњи тип, за тип и обим великог академијског речника — тезауруса. Његово лексичко богатство условљено је у првом реду богатством прикупљене грађе и других извора на основу којих се израђује речник (различити приручници). Основну грађу — картотеку Речника САНУ — чине подаци из неколико хиљада ексерпираних дела (књижевних, стручних и других), као и неколико стотина збирки речи из појединих народних говора. Сва се та грађа прегледа и разматра при обради речничког текста, али се она ни издалека не може сва објавити, јер би то више него удвостручило обим Речника. Зато се у Речнику за поједино значење по правилу не даје више од шест цитата, иако их у грађи има често и неколико пута више. Поред тога, прибегава се и различитим поступцима селекције и економисања, чиме се уштеди доста простора.

Тако се за најпродуктивније граматичке изведенице (глаголске именице, имена особина, придеве односа, деминутиве и аугментативе, прилоге изведене од описних придева) по правилу не приказују конкретна значења, него се само констатује однос према основној речи (понекад уз извесно допунско објашњење значења), а економише се и са навођењем потврда.

Са знатним ограничењима дају се у Речнику географска имена и њихове изведенице. Од домаћих имена дају се само „знатнија“, што практично значи да изван Речника остају имена села и многи други микротопоними, који би — кад би се систематски прикупили и објавили у посебном приручнику — били у много праваца драгоцен извор језичког материјала, али не доприносе битно вредности општег описног речника. Још ограниченије се показују имена страних географских појмова, где обрађивачи имају упутство да уносе само имена која су језички значајна (посебно уобличење у нашем језику, апелативне речи насловљене на географско име и сл.).

Што се тиче стручних термина и њиховог третмана у Речнику САНУ, могу се начелно разликовати два слоја или две области ових речи. Први слој представљају оне гране које већ одавно имају у нашем језику своју терминологију (нпр.

имена биљака и животиња, термини старих народних заната, сточарски и ратарски термини, народни медицински називи), што може бити од изванредног лингвистичког значаја. Другу област представљају новији термини, који, истина, не могу бити од значаја за проучавање старијих фаза нашег језика, али представљају данас најпродуктивнија жаришта лексичког стварања и богаћења речничког фонда нашег језика. Ауторски колектив Речника примењује углавном ова мерила у обради стручних термина: што исцрпније (мада у сажетој обради) показивати термине из области за које одавно постоји народна терминологија (за ове стручне области грађа Речника САНУ је веома богата); тежити богатом показивању термина и за новије гране и попуњавати у том погледу постојећу грађу праћењем енциклопедијских и терминолошких приручника који се појављују и уношењем термина који постану шире познати. Што се новији термини не могу показивати тако исцрпно као старији, разлог је у првом реду њихово мноштво (кад се у прошлој деценији говорило о систематској обради југословенске стручне терминологије, рачунало се да ће бити потребно не мање од 60 приручника за разне области, тј. 60 књига самих стручних термина), а и чињеница да нису прикупљени потребни систематски подаци, који се могу скупити и обрадити само у оквиру специјалних програма везаних за поједине стручне области.

Речи општег, апелативног типа уносе се, међутим, готово без икаквих ограничења, сем што се испусти реч за коју се оцени да није поуздано засведочена, понеки варваризам сасвим уске употребе, локални дијалекатски лик неке речи која је иначе ушла у Речник и сл. Да поменемо овде да су из Речника САНУ засад испуштене вулгарне, скаредне речи (*verba obscena*), с тим да се накнадно покажу у посебном стручном додатку. Могуће је да ће то бити најзгодније учинити у оквиру допунског тома, с којим мора рачунати речник толиког обима и тако дуготрајне израде као што је Речник САНУ. Тај допунски том могао би садржати, поред допуна и неизбежних исправки, и друге специјалне додатке, нпр. регистар најважнијих домаћих и страних географских имена и одговарајућих етника, податке о језичким системима (акцентским, обличким) и др.

2

Однос Речника САНУ и Речника Матице српске. Крајем 1973. године практично је завршен ауторски посао на изради шестомног речника Матице српске; остају још послови углавном тех-

ничке редакције и штампање, па да се ово толико оспоравано дело коначно преда стручној и широј публици. Речник Матице српске (који је у почетку паралелно издавала и Матица хрватска) није замишљен у систему са Речником САНУ, као део истог лексикографског програма. Његов обим одређен је добрим делом спонтано — с ограничењима која су проистекла из броја извора документације, из искључења збирки речи из народа и из ограниченог броја примера који се наводе као илустрација уз поједине семантичке јединице. У погледу избора речи, међутим, није спроведена готово никаква селекција, него је број речи углавном одређен богатством скупљеног материјала; тако је Речник МС испао знатно опсежнији него што се у почетку замишљало и желело.

Ипак се показало да је Речник МС у добром складу са Речником САНУ, да та два лексикографска подухвата немају карактер удвајања посла, него пре узajамног допуњавања. Ово пре свега истиче из чињенице да је Речник МС приручник *с р е д њ е г о б и м а*, и према томе више практичне намене, док Речник САНУ представља фундаментално дело дугорочних циљева. Сем тога је (иако оба речника обухватају начелно исти временски период, од Вука до нашег доба) дошла до изражаја и извесна хронолошка разлика: у Речнику МС сразмерно већи удео има новија лексика, док се у Речнику САНУ доста места даје и лексички из XIX и с почетка XX века. Оба речника се такође добро допуњавају са „Рјечником хрватскога или српскога језика“ Југославенске академије знаности и умјетности, који је започео још Ђуро Даничић, а сада је у току штампање XXI књиге (израда рукописа овога дела већ поодавно је завршена). Овај велики историјски речник обухвата грађу од првих писаних споменика до XIX века, и само се делимично преклапа са грађом Речника САНУ и Речника МС, јер је укључена лексика Вука Караџића и још неких писаца XIX века.

Током израде оба поменута савремена речника остварена је значајна практична сарадња, која је олакшана тиме што су готово сав ауторски рад у име Матице српске извршили садашњи или некадашњи сарадници Института за српскохрватски језик и што се израда везала за просторије Института; треба овде истаћи да је велики део Речника Матице српске заснован и на ауторском раду загребачких лексикографа. Најдалекосежнији резултат те сарадње је изванредно значајно проширење лексичке грађе на основу које се израђује Речник САНУ, јер је целокупна лексичка грађа Матице српске доступна обрађивачима Речника САНУ, а преснимавањем грађе Матице хрватске допуњено је оно што је недостајало у документацији Матице српске.

Лексичко богатство Речника САНУ. Током неколико деценија интензивних припрема за израду речника у Српској Академији наука је скупљена изузетно богата грађа. Приближна израчунавања и процене показале су да се број речи у тој збирци приближава једва вероватној цифри од 400.000 речи, што селекција једва да може смањити испод 350.000 речи. Колико је то обиље лексике, схватићемо ако тај број упоредимо са подацима да у Вуковом речнику има нешто више од 47.000 речи, у проширеном речнику Ивековића и Броза нешто изнад 52.000 речи, а у знатно исцрпнијем Бенешинеовом „Хрватско-пољском рјечнику“ нешто изнад 66.000 речи. Бројем речи Речник САНУ далеко надмашује не само савремени Речник МС, него и историјски Рјечник ЈАЗУ, упркос великом временском распону његових извора. Навешћемо приближне упоредне податке о броју речи у појединим произвољно узетим секцијама, упоређујући Речник САНУ с Рјечником ЈАЗУ, Речником МС, Речником српскохрватског и немачког језика Ристаћа и Кангрге (Р—К), поменути Бенешинеовим речником (Бен.) и Вуковим „Српским рјечником“.

речи на	ба-	га-	ге-	брз-	бро-	д-дај	изв-
Вук	469	174	22	20	22	42	76
Бен.	508	186	61	26	77	49	151
Р-К	529	238	83	29	58	54	180
РМС	1256	559	262	85	152	85	286
РЈАЗУ	1873	942	146	83	197	212	399
РСАНУ	3457	1729	493	185	352	300	744

Број речи није једини (можда ни најважнији) показатељ богатства лексичке грађе у Речнику САНУ, него долази до изражаја и интензивна семантичка диференцијација, разгрананање значења и њихових нијанси. Наведимо као пример да је уз глагол *извесити* (*изведем*) у Речнику САНУ дата 41 дефиниција (објашњење значења), а уз глагол *изводити* још више (49). Да би се оцијениле праве размере Речника (посебно обим досад израђеног његовог дела), треба имати у виду и велики формат и врло густ слог издања; тако објављених осам књига садрже толико текста колико не би стало ни на 18.000 густо сложених страна Нашег језика. Али оно што је најважније у овом случају то је чињеница

да већ досад објављене књиге по богатству и разноврсности материјала омогућују да се Речник САНУ већ може корисно употребљавати, и у практичне и у стручне сврхе, и да ће се са сваком новом књигом те могућности увећавати. Уосталом, Рјечник ЈАЗУ, иако још нису објављена слова З и Ж и део В, већ давно представља један од основних приручника за слависте широм света.

4

Организација рада и ауторство у Речнику САНУ. Организацију рада и распоред ауторских задужења условљавали су разни momenti, пре свега чињеница да се морало почети без специјализованог лексикографског кадра, који се постепено стварао тек у току израде Речника. Рад је у почетку био доста оптерећен и тиме што није претходно утврђен и разрађен коначни систем и метод обраде. Зато је израда I књиге трајала веома дуго (објављена је тек 1959. године), а било је доста и узалудно утрошеног рада; тако је текст у првој (обрађивачкој) верзији био израђен све до слова Ј, али се тај рукопис морао израђивати изнова. Током рада на II књизи тражен је начин рада којим би се знатно убрзала израда, а да то не буде на штету квалитета, а почев од III књиге дошло се до организације рада која је, са мањим изменана, остала трајна карактеристика израде Речника САНУ.

Распоред ауторских задужења условљен је тежњом да се у ствари не довољава ни кадар што рационалније и ефикасније искористи. Стална је тежња Института да оспособи и ангажује што више потпуно квалификованих лексикографа, којима се може поверити мање-више самостална израда текста или рад у финалним фазама коауторске израде. Дobar лексикограф, међутим, може бити само онај ко и иначе може бити успешан филолошки радник, уз један посебно важан услов: да има смисла и способности за тачан, систематичан и акрибичан рад (недовољна акрибичност зна одсудно ограничити лексикографске могућности појединих иначе способних и квалификованих филолога). Да би се искористио и рад оних сарадника који не достигну тај степен (или пре него што га достигну), такође да би се постигла већа сигурност и свестраност обраде и убрзао њен ток — израда речничког текста изводи се у више коауторских фаза.

Припрема текста за редакцију извођена је делом у једној коауторској фази, а делом у две (поред разних помоћних поступака). Прву верзију речничког текста израђује о б р а ђ и в а ч,

на основу материјала картотеке и различитих приручника. Његов је задатак да што свестраније искористи речничку грађу и да тежи томе да његова верзија речничког текста буде што ближа коначној, са што мање пропуста и недостатака који се морају отклањати у даљим фазама. Ту верзију текста дорађује или — колико сматра потребним — прерађује помоћни уредник (помоћни редактор), прегледајући опет целокупну грађу, а онда се његова верзија текста предаје на рад у фази редакције. По потреби се и помоћни уредници ангажују као обрађивачи, а њихове обраде обично иду на редакцију непосредно, без другог коаутора у фази припреме; тако су примане и верзије појединих обрађивача за које је оцењено да успешније и сигурније припремају текст за рад у редакцији. У Институту се, у интересу сигурности рада, ипак тежи томе да се на што више текстова у фази припреме за редакцију ангажују два сарадника, макар други преглед имао и ограниченије задатке. Не треба, наиме, губити из вида да од ових припремних фаза одсудно зависе два изузетно значајна момента: који ће се део расположиве грађе искористити у Речнику и каква ће бити тачност података који се преносе (цитати, извори и др.). Да би се истакла и појачала лична одговорност коаутора, у VIII књизи се прешло на објављивање имена коаутора појединих секција, што се за фазу основне редакције ради већ одраније (почев од IV књиге).

Тако припремљену верзију текста добија на даљи рад основни уредник (уредник дате секције). Термин „уредник“ није сасвим адекватан овој врсти коауторског задатка; то јесте уредник по овлашћењу које има у односу на дати текст, али је степен ангажовања далеко већи од уобичајеног уредничког, основни редактор је један од основних коаутора одговарајуће секције. Његове интервенције по правилу имају карактер битних дорада и прерада текста, нарочито за речи сложеније семантике. У фази основне редакције текст добија лик близак коначном, јер даље (суредаторске) интервенције доводе, истина, до дораде текста, али ретко кад из њих проистекне битнија прерада обраде. Фаза суредације, тј. убрзаног вишеструког (сада се врше на сваком тексту два до четири суредаторска прегледа) прегледања готових редакција, ипак битно доприноси квалитету и сигурности речничког текста; захваљујући суредацији нарочито се смањи број превида, а постиже се и већа уједначеност рада коауторског колектива. Са суредације текст се поново враћа основном редактору да на основу предлога и примедби суредације утврди коначан текст, који ће — после још неких провера — бити дат у штампу.

Разумљиво је да се при оваквој организацији рада, а и уопште при изради коауторских дела оваквог обима, не може тачно одредити и ограничити коауторски удео појединих сарадника. Већање имена сарадника за одређене секције текста значи истицање личне ауторске одговорности, али по правилу не значи да у одговарајућој секцији нема коауторског удела и других сарадника, нити да се рад сарадника ограничио на секције уз које је поменуто њихово име. Још теже је одмерити и оценити обим и значај коауторског удела појединих сарадника, па су и подаци о ауторству првих осам објављених књига, које ћемо овде објавити на основу заглавног текста датог у свакој књизи, веома непрецизни и у извесном смислу условни:

Алексић, Љубомир, техн. послови у I књ.;

Алексић, др Радомир, уредник у I—IV и у поч. V књ.;

Анђелковић, Десанка, обрађивач у I—VIII књ.;

Аранђеловић-Живковић, Бранислава, обрада ономастике у I књ., обрађивач у II—VIII књ.;

Бабић-Вујанић, мр Милица, техн. послови у III књ., обрађивач у V—VIII књ., уредник у VII—VIII књ.;

Бабић, Јован, обрађивач у I књ.;

Банковић-Тодоровић, Олга, техн. послови у I-II књ.; обрађивач у III—VIII књ.;

Белић, др Александар, главни уредник I књ.;

Бркић, Ратиборка, обрађивач у II—VIII књ.;

Вујаклија, Милан, обрада етимологије у I књ., обрађивач у I књ.;

Вушовић-Радивојевић, Гордана, техн. послови у II—III књ., обрађивач у III—VIII књ.;

Голубовић-Станојичић, Зорка, техн. послови у II и IV књ., помоћни уредник у III—V књ., техн. уредник у V—VIII књ.;

Гортан-Премк, др Даринка, техн. послови у II—III књ., обрађивач у III—VI књ., пом. уредник у V књ., уредник у VI—VIII књ.;

Грицкат-Радуловић, др Ирена, пом. уредник у I књ., уредник у II—VI и у поч. VII књ.;

Деспотовић, Милка, обрађивач у V—VIII књ.;

Дешић, др Милорад, обрађивач у VII—VIII књ.;

Дошен, Коста, обрађивач у I књ.;

Борђевић, Милан, пом. уредник у I—II књ., обрађивач у III књ.;

Елезовић, Глиша, обрада етимологије у I књ.;

Ерцеговац, Милош, обрађивач у I књ., техн. послови и обрада етимологије у I књ.;

Зарић, Прибислав, обрада топономастике у I књ.;

Ивић, др Милка, обрађивач у I књ.;

Њивић, др Павле, обрађивач у I књ., контрола акцента у I књ.;

Игњатовић, др Душанка, техн. послови у I књ., обрађивач у II—V и VII—VIII књ.;

Илић, Драгомир, обрађивач у I—III књ.;

Илић, Драгослав, пом. уредник у I књ., уредник у II—V књ.;

Илић, Обрен, обрађивач у VIII књ.;

Јањић, Богољуб, пом. уредник у I—V књ.;

Јеремић, Драгољуб, техн. послови у II—IV књ., обрађивач у III—IV књ.;

Кашић, др Јован, техн. послови у II књ., обрађивач у III књ.;

Кнежевић, Миливоје, техн. послови у I књ., обрађивач у II—III књ.;

Ковачевић, Србислава, пом. уредник у I књ.;

Маневић, Годор, контрола етимологије турцизама у II—VIII књ.;

Марјановић, Душан, обрађивач у I књ.;

Марковић, др Светозар, обрађивач у I књ., уредник у поч. II књ.;

Матијашић, Фахра, техн. послови у II књ., пом. уредник у III—VI књ., уредник у VI—VIII књ.;

Матић, Љубомир, техн. уредник I књ., обрађивач у II књ.;

Матић, Светозар, обрада ономастике у I књ.;

Михаиловић (Тодоровић), др Бисенија, обрађивач у II—VII књ.;

Московљевић, др Милош, уредник у I књ.;

Недић, Милан, техн. послови у I књ.;

- Николић, др Берислав, контрола акцента у I—V књ., обрађивач у II књ., пом. уредник у III књ., уредник у IV—VIII књ.;
- Николић, мр Мирослав, обрађивач у VIII књ.;
- Одавић, Милан, техн. послови и руковођење коректуром у I књ., техн. уредник II књ., обрађивач у II—III књ., пом. уредник у IV—VIII књ.;
- Павловић, мр Звездана, техн. послови у II—III књ., обрађивач у IV—VIII књ.;
- Павловић, др Миливој,** уредник у I—IV и у поч. V књ.;
- Петровић, Никола,** обрађивач у I књ.;
- Пецо, др Асим, контрола акцента у II—IV књ., контрола рефлекса јата у II—III књ.;
- Пешикан, др Митар, техн. послови у I књ., пом. уредник у II књ., уредник у III—VIII књ.;
- Половина, Никола, обрађивач и пом. уредник у I књ.;
- Поповић, др Иван,** обрађивач у I књ.;
- Попс-Драгић, Драгиња, пом. уредник у I—VIII књ.;
- Прица, Спасеније,** пом. уредник у I—II књ., обрађивач у III—IV књ.;
- Пујић, Радојка, техн. послови у II—IV књ., обрађивач у III—VIII књ.;
- Радуловић, др Јован,** пом. уредник у I књ.;
- Симоновић, Драгутин, обрада ботаничких термина у I књ.;
- Сладојевић, др Петар, техн. послови у I књ., контрола рефлекса јата у II књ., обрађивач у II књ., пом. уредник у III—IV књ., уредник у V—VIII књ.;
- Станић, Милија, контрола акцента у I—II књ., пом. уредник у III—VIII књ.;
- Стевановић, др Михаило, уредник у I—VIII књ.;
- СТИЈИЋ, др Милан,** обрада етимологије у I књ., обрађивач у II—III књ.;
- Стојановић, Стојан, обрада ономастике у I књ., пом. уредник у I—II књ., обрађивач у III—VI књ.;
- Фекете, др Егон, техн. послови у II књ., техн. уредник III и IV књ., обрађивач у IV—VII књ., уредник у VII—VIII књ.;

Џвијетић, Наталија, обрађивач у II књ., пом. уредник у III—VIII књ.;

Џвијић (Ристић), др Олга, техн. послови у II књ., пом. уредник у III—VIII књ.

Ово никако није исцрпан списак људи који су уложили свој рад у Речник САНУ. Није обухваћен, пре свега, многострани рад на формирању и попуњавању речничке картотеке — скупљање речи у народу, избор речи из објављених дела и њихово исписивање, проверавање, сређивање, изузетно обиман рад на узбуњавању милиона листића и др.; овај рад трајао је више од пола века пре него што се приступило изради Речника (о чему су дати подаци у Белићевом предговору I књизи), а наставио се и напредо са израдом. Како је Речник САНУ главни посао Института за српскохрватски језик, на његовој изради су ангажоване све службе Института, посредно или непосредно. Поменимо, као пример, обиман рад дактилографије (досад преко 100.000 прекуцаних страница, што за срањивање преписа — с обзиром на копије — значи и далеко више); или свакодневни рад на систематском проверавању цитата и у вези с тим обиман посао приручне библиотеке; или сложене задатке секретаријата Института, који — уз сасвим ограничен кадар (до крајњих могућности се тежи томе да се расположива места сачувају за филолошке раднике) — мора обављати све оне разноврсне послове које изискује једна самостална научна установа.

Због свега овога питање убрзавања израде Речника, које је у Институту стално актуелно, постаје још сложеније. После низа година кадровских и других припрема, ове године се предузимају мере да се убрза досадашњи темпо израде (пола тома годишње) — ако ту замисао на самом почетку не пресеку финансијске тешкоће са којима се Институт суочава.

Мићар Пешикан

ЈЕЗИЧКИ ЧАСОПИСИ ИНСТИТУТА

Издавање већ поменутих публикација Института за српскохрватски језик природно је после рата било наставити и тамо где су раније излазиле. Али је свакако природније, односно рационалније, управо једино оправдано било стварати могућност за научни рад на једноме месту, тамо где је било највише услова за то, јер је наша земља трагично била опустошена за време рата и окупације, када су научна и културна добра, нарочито у Београду, тамо, тј., где су постојала, потпуно уништена. Народна библиотека, рецимо, злочиначки погођена запаљивим авионским бомбама (6. априла 1941), у целини је изгорела. Библиотека Словенског семинара Филозофског факултета пред само напуштање Београда од стране окупатора спаљена је до последње свеске. Библиотека Семинара за српскохрватски језик с Библиотеком Ватрослава Јагића, као посебним корпусом у њој, опет авионском бомбом 6. априла (1941) погођена и знатним делом уништена. И, да више не набрајамо шта је све разорено и спаљено, с разлогом је нађено за оправдано да се после ослобођења услови за научни рад створе прво у Српској академији наука, у њеним новооснованим институтима — за рад на науци о језику у Институту за језик, у овоме случају у толико оправданије што су се онда сви београдски језички стручњаци нашли и у овоме Институту, као његови стални или спољни сарадници.

Оснивање часописа и њихов карактер — пре II светског рата и за 10 послератних година (1950—1960)

Од три поменута часописа — *Српски дијалектолошки зборник* најстаријег је датума. Његова I књига изашла је године 1905. као једна од публикација Српске академије наука. У њој је објављена велика студија А. Белића *Дијалекти источне и јужне Србије* (на СХИ + 715 страна), којом је проучавање дијалеката

српскохрватског језика на самом почетку постављено на савремену основу, дата врло детаљно верна слика тих говора, и јасно одређено њихово место међу осталим српским говорима и њихов однос према суседним јужнословенским језицима.

У књ. II Зборника штампани су, шест година касније, радови: А. Белића, *О дијалекатском материјалу О. Броха у књизи Die Dialekte des südlichsten Serbiens*; Владана С. Јовановића, *Гаврило Стефановић Венцловић*; Милоша Московљевића, *Акценти и меница и иридева у њоцерском говору*; Маринка Станојевића, *Северноштимочки дијалекат* и Гл. Елезовића, *Извештај са дијалектолошког истраживања од Вучијерна до Пећи* (Београд 1911).

Много већи временски период је протекао до појаве књ. III Српског дијалектолошког зборника, која је донела опет више радова, и то: Д. Вушовића, *Дијалекат источне Херцеговине*; Фр. Илешчића, *Безјак и Безјази*; М. Павловића, *О сџановнишћеву и говору Јајца и околине*; Гојка Ружичића, *Акцентиски систем њеваљског говора* и Маринка Станојевића, *Прилози речнику штимочног говора* (Београд 1927).

у књ. IV штампан је Глише Елезовића, *Речник косовско-меџохијског дијалекта* св. 1 (Београд 1932 8° XXIII + 477);

у књ. V Бранка Милетића, *Изговор српскохрватских гласова* (Београд 1933);

у књ. VI — опет Гл. Елезовића, *Речник косовско-меџохијског дијалекта* св. 2. (Београд 1935 8° 587).

Књ. VII донела је студију А. Белића, *Галички дијалекат* (Београд 1935 8° 350);

књ. VIII — Миливоја Павловића, *Говор Срепечке жупе* (Београд 1939 8° 347);

књ. IX — Јосипа Рибарића, *Размјештај јужнословенских дијалеката на њолушћоку Истри*, 1—207, и Бранка Милетића, *Црмнички говор*, 211—663 (Београд 1940);

књ. X радове: Мате Храста, *Чакавски дијалекат острва Брача*, 1—65; М. С. Стевановића, *Систем акцентуације у њијерском говору* 67—184 и Ј. Л. Вуковића, *Акцентни говор Пиве и Дробњака*, 185—417, Београд 1940.

Уредник ове публикације од I до X, последње књиге из времена пре II светског рата, био је А. Белић, како је означено и на корицама свих тих књига осим I и VII књиге, у којима су објављене његове студије.

Под Белићевим уредништвом, наравно, изашла је и прва послератна књ. XI Српског дијалектолошког зборника са студијама:

М. Стевановића, *Ђаковачки говор*, 1—152; Милоша Московљевића, *Говор острва Корчуле*, 153—220, и Глише Елезовића, *Гласовне особине арбанашког дијалекта Дебра и његове околине*, 225—300, Београд 1950. А затим и књ. XII са студијом Павла Ивића, *О говору Галијољских Срба*, Београд 1957 8°, V—XXI 519. и књ. XIII, у којој је штампан Светозара Марковића, *Језик Ивана Анчића* (босанског писца XVII в.), Београд 1958 8° 147. — Ове три последње књиге означене су као публикације Академије и Института, не наравно као сувласника него на њима стоји име и Академије и Института као знак да је Српски дијалектолошки зборник сада публикација Академијина Института за језик. Пада у очи да се још и на претпоследњој књизи Зборника Институт зове Институтом за српски, а тек на последњој Институтом за српскохрватски језик. Из тога се може закључити да се он у кратком временском размаку између појаве ових двеју књига (а то је било 1958) назвао данашњим својим именом, што, наравно, не значи да се и наш језик до тада у нашој средини, као и Институт, звао српским језиком, већ је Институту прво био дат такав назив према имену Академије, па онда исправљен према називу самог језика, који се већ више од пола века у овој средини зове српскохрватским језиком.

За проучавање дијалеката нашег језика и развој наше дијалектологије од великог значаја је оно што је штампано у Српском дијалектолошком зборнику од I—XIII књиге. Али је на овоме месту потребно истаћи да је и само у Београду у том међувремену објављено још дијалекатских студија и расправа и ван ове публикације, и то неколико од њих у Јужнословенском филологу, а неке и у посебним издањима Српске академије наука. Тако исто ће читаоцима из ове информације пасти у очи да у Дијалектолошком зборнику нису објављиване само дијалекатске монографије већ и две студије из историје језика и књиге Бр. Милетића о изговору гласова српскохрватског језика — ово и једно и друго према тренутним потребама да се неки готов рад што пре објави.

Јужнословенски филолог основали су, и књигу I уредили и издали 1913. год. Љуб. Стојановић и Александар Белић. Оба покретача ове публикације, а поред њих и пре њих, и Стојан Новаковић, били су познати и европској науци, а не само код нас. Међу њима, најмлађи од њих, А. Белић, свакако највише. А сваки од њих је сарађивао у по којем од неколико на почетку овог века реномираних језичких часописа славистичких, какви су били Јагићев Архив за словенску филологију (*Archiv für slavische Philologie*), руски: Извѣстiя отделѣнiя русскаго языка

и словесности, Русскій филологическій Вѣстникъ, Филологическія Записки, чешки: Listy filologické, Časopis pro moderní filologii, польски: Prace filologiczne, Rocznik slawistyczny и др. А наши су лингвисти и филолози објављивали своје научне радове, и врло значајне често, у публикацијама Српске академије наука, у Гласу, у посебним издањима, и пре њих у Гласнику Српског ученог друштва, у Раду Југославенске академије знаности и умјетности, у публикацијама Руске академије наука, у Просветном раду, Просветном гласнику, Наставном вјеснику, Босанској вили, Бранкову колу, Српском књижевном гласнику и другде. Али једног научног лингвистичког гласила код Срба, па ни код Јужних Словена уопште, преко којег би се европска научна јавност упознавала са стварањем у тој дисциплини код нас и наша наука тешње везала са славистичком и европском науком о језику — раније није било. И осећала се велика потреба за једним лингвистичким часописом врсте и ранга оних које малочас поменусмо. Из те потребе покренут је Јужнословенски филолог, повремено часопис за словенску филологију и лингвистику. Њим је та потреба свакако задовољена и већ првим бројем његовим достигнут је поменути научни ниво. То сведоче не само имена аутора у првој свесци Филолога објављених радова већ и научна вредност њихова. А да је наша лингвистичка наука од појаве Јужнословенског филолога јаче повезана с лингвистичком науком код других словенских, па и европских народа, најречитије говори факат што се радови објављени у Филологу, управо од првих његових бројева, као већ добро познати третирају и цитирају у даљим лингвистичким радовима и у научно развијеним научним круговима лингвистичким, као и широка сарадња страних слависта, најпре руских, с којима је уредник А. Белић још из својих студентских дана — како са друговима из клупа тако и са својим учитељима — сачувао најбоље пријатељство и узајамно уважавање. Већ у првом броју срећемо се с именима Шахматова, Лаврова и Долопка. Та се сарадња после првог броја с руским научницима који су после Октобарске револуције остали у земљи, на жалост, прекида. Али позната имена руских научника који су после промене политичког система напустили земљу и даље срећемо на страницама Јужнословенског филолога.

Одличном пријему на који је овај часопис у научном свету на самом почетку наишао, и даље наилазио, допринела је и сарадња коју је његов главни уредник А. Белић личним, пријатељским и научним, везама умео да осигура. После завршетка I светског рата, управо од год. 1921, већ у књизи II Јужносло-

венског филолога, и надаље, међу сарадницима срећемо најпознатије европске слависте: Француза А. Мејеа (A. Meillet), Пољака К. Нича, Чеха О. Хујера и домаће: М. Решетара, Стј. Ившића и Фр. Илешкића из Загреба, Р. Нахтигала, Фр. Рамовша и А. Стојићевкића из Љубљане и Љ. Стојановића, Стј. Куљбакина и Х. Барића из Београда, који се од књиге X бележе као сауредници. А поред њих су у ЈФ сарађивали и други врло значајни слависти: Н. Ван Вејк, Иљински, Булаховски, Дурнаво, Љапунов, Погодин, Розов (од странаца) и Мусић, Маретић, Скок и др. од домаћих лингвиста и филолога.

Од књиге XI Филолога његово је уредништво измењено. Поред Белића, и заједно с њим, до II светског рата, то јест до књ. XVII, уредници су били: Стј. Куљбакин, Стј. Ившић и Фр. Рамовш. Они су сада, управо прва двојица, Белић и Куљбакин наиме, били и главни сарадници ове научне ревије. А остали се сарадници у њему у знатној мери мењају. Јављају се млађи, претежно домаћи стручњаци, Белићеви и Куљбакинови ученици. У још већој мери у најновијој, у ствари трећој серији, после II светског рата, када се, 1949—1950, после прекида од 10 година, у скоро двапут увећаном обиму, појављује XVIII књига Јужнословенског филолога, сада као органа Института за језик Српске академије наука, дакако под главним уредништвом А. Белића уз сауредништво више београдских, по два загребачка, љубљанска и скопска и једног сарајевског језичког стручњака, и са знатно већим бројем сарадника, међу којима је било и врло младих, из студентских клубова тек изишлих, даровитих стручњака.

У наредних 10 година, до смрти проф. Белића, изишло је још пет књига ЈФ под његовим главним уредништвом са мање-више истим сауредницима, незнатно мењаним после смрти појединаца из њихових редова. Међу њима је, поред чланова из Београда, стално остао бар по један сауредник из осталих југословенских универзитетских центара. Последња од њих, XXIII књига донела је реферате с Првог конгреса југословенских слависта, одржаног у Београду 1957. г. А у непосредно претходној, XXII књизи, штампани су реферати за Четврти међународни конгрес слависта, који је одржан у Москви 1958. Карактер прилога, осим тога што су у ова два броја објављена по неколика реферата из књижевности, у књизи XXIII и неколика реферата из наставе и језика и књижевности, — не одудара од оних што су иначе објављивани у овој филолошко-лингвистичкој ревији. А о карактеру научних радова штампаних у Јужнословенском филологу од самог почетка излажења, за промену којег није показано скло-

ности ни у уређивању после смрти његова оснивача и дугогодишњег многозаслужног уредника, — може се рећи да су у њима увек расправљани научно актуелни проблеми. На страницама Јужнословенског филолога су, по правилу, разматрана још неразјашњена питања науке, исправљање у њој укорене заблуде, изношене нове научне теорије, а многим су научним проблемима у њему дата коначна решења. И Јужнословенски филолог је увек спадао у ред најпознатијих лингвистичких ревија славистичких. А он је стално доносио и доноси за научни рад неопходну библиографију радова из науке о језику који се објављују у Југославији.

Такав Јужнословенски филолог већ од прве књиге достојно је репрезентовао нашу науку о језику. Али се и поред њега велика потреба осећала за једним језичким часописом нешто друкчије врсте, а наиме за часописом који ће, уколико је то могуће, популарније расправљати питања на начин како ће моћи да их схвате не само језички стручњаци већ и много шири круг читалаца, и преко кога ће се подизати општи ниво језичке културе. А, дакако, и *ad hoc* научно решавати језички проблеми који у свакодневној пракси искрсавају и пред језичке стручњаке, и пред изводиоце наставе језика у школама, и пред све кориснике језика као средства информације и општења у друштву. У промењеним политичко-управним односима, после I светског рата, у државној заједници се нашло више народа сродних језика, а и више народа једног истог језика, али с различним навикама, често с неједнаким гледањима на многа питања културног и друштвеног живота, па и на правац развика језика општекултурне комуникације, с обзиром на оно што је било уобичајено у појединим крајевима где се говори и пише истим језиком, осећала се велика потреба за једним арбитарним језичким гласилом. У срединама једног друштва с великим социјалним разликама а малим могућностима многих из тих средина за културно уздизање — ни образованом свету није лако било снаћи се у осећању правилности језика и разликовати оно што иде у ризницу његова развика у позитивном правцу и богаћења језика од многих пропратних појава које његовој природи не одговарају. Језички су стручњаци, пре свих других, били позвани да ту помогну. И они се о тај позив нису оглушили. Лингвистичко друштво у Београду, с проф. Белићем као председником на челу, покренуло је *Наш језик*, часопис за неговање културе књижевног језика и усмеравање правца његова даљег развика, какав су имали и имају многи културни народи: Французи, рецимо, *Le Français Moderne*, Пољаци *Język polski*, Чеси *Naše*

ћећ — да друге не набрајамо. И прве свеске часописа, с уређивачким одбором који су чинили сви ондашњи језички стручњаци београдски: Д. Костић, М. Ивковић, Гл. Елезовић, др М. Московљевић, др Б. Милетић, др Г. Ружичић, др Д. Вушовић, др Р. Алексић, др П. Ђорђић и Р. Бошковић, уз А. Белића, наравно, који је у име Друштва, био власник листа, — појавиле су год. 1932. У тој предатној серији Наш језик се штампао у месечним свескама од по два штампана табака, и 10 годишњих свезака (јула и августа часопис није излазио) чиниле су једну књигу, од којих је I изишла 1933. г. У првим бројевима часописа чланови Уредништва, измењени већ од књ. II само утолико што је место Г. Ружичића после његова одласка из Београда, у Уређивачки одбор ушао М. Лалевић, — били су главни сарадници у њему, али се доста брзо број његових сарадника увећавао. Већ у даљим свескама и књиге прве, а нарочито у наредним књигама Нашег језика своје прилоге објављују и други наши познати стручњаци, професори Маретић, рецимо, Решетар, Ившић, Илешкић, Шурман, Босанац, Дукат, М. Перковић, С. Живковић и М. Храсте — из Загреба, Будимир и Барић — из Београда, Павловић, Киселиновић и Стевановић — из Скопља. И не само језички стручњаци већ и стручњаци из других научних области: Негован, Тућан, Смодлака из Загреба, Тројановић, Мићовић — из Београда. А тако и угледни наши књижевници: Марко Цар, Исидора Секулић, Р. Каталинић-Јеретов, Х. Клајн и др. јављају се својим занимљивим чланцима у овоме часопису. Из тога се види како је Наш језик привукао пажњу културне јавности нашега друштва. Актуелношћу проблема који су се у њему расправљали и начином расправљања, он је стекао читалачку публику у скоро свим срединама те јавности, и тако потврдио оправданост свога постојања. А у томе, по правилу популарно писаном, листу давана су често и коначна научна решења и сложенијих језичких проблема, као год што су и стављања питања која у њему траже научно образложење одговора, а који никад нису изостали, и то како у предатној, тако ни у послератној, новој серији, која је отпочела год. 1950. и у којој је изишло 20 књига. Са седам предатних (и две свеске књ. VIII) досад је, за 40 година, изишло 27 књига. За рата, од год. 1940. и првих послератних година, до сређивања за научно стварање погодних прилика, прошло је десет година. А осим тога и неколико пута после, услед недостатка материјалних средстава, часопис није могао изићи. Па ипак, и с тим мањком од 13 књига, Наш језик чини лепу стручно-научну језичку едицију, која је за свога излажења стално извршавала и извршава мисију с којом је покренута.

Програм Нашег језика који смо горе укратко приказали и после рата је стручно углавном остао исти. У ствари су се, у знатно измењеним приликама, условљеним ратом и револуцијом, с природно већим културним захтевима, при променењим друштвено-економским односима, још и повећале потребе нашега друштва, за испуњењем културно-научног програма какав је имао и има Наш језик. Задачи су пред њим, значи, остали исти, али су постали нешто сложенији, па су представници наше науке о језику поред осталих узели на себе и издавање овога часописа. И он је сада, као и друга два часописа о којима је већ било речи, и са истих разлога, тако постао гласилом Института за језик Српске академије наука и уметности. Чланови Уређивачког одбора: А. Белић, Гл. Елезовић, Р. Алексић, М. Стевановић, Р. Бошковић, Б. Милановић и И. Стевовић опет, дакако, с А. Белићем као главним уредником, иако сви осим Елезовића с редовном службом наставника Универзитета, одмах по оснивању Института били су и његови спољни сарадници и радили, колико је било могуће, и на другим пословима у њему. А то је имало великог значаја за даљу најчвршћу и најприснију сарадњу ове две установе и када је број њихових сарадника и на једној и на другој страни растао, и када су једни од њих као редовну дужност обављали наставу на факултету, а други као стални сарадници били запослени у Институту. Институтске публикације, што се тиче њихова уређивања и сарадње у њима, стално су остале на бризи и једних и других, док је о осигуравању материјалних средстава за њих, како за прве две, тако, разуме се, и за Наш језик, бригу водио и води Институт. А та брига никад није била, а ни сада није мала, јер се средства за њих не добијају онолико колико је потребно, тако да овај часопис није свакад могао редовно излазити. И интересовање за њега је услед тога код читалаца слабило, иако се он и даље бавио истим актуелним проблемима савременог језика. И у првој деценији послератног излагања до 1960. год., тј. до смрти главног уредника А. Белића, изишло је даљих девет књига од по пет свезака, свака сада по на четири штампана табака.

До измене обима свеске часописа (што битно и није никаква измена, јер се часопис сада штампа у двомесечним свескама од по четири према предратним месечним свескама од по два табака) дошло је у тежњи да се омогући детаљније расправљање појединих питања које захтева шири простор и узимање шире књижевнојезичке основе при расправљању. Али је то довело до узимања слободе сарадника да у својим прилозима обрађују и питања уско стручне језичке проблематике, на начин недовољно

приступачан ширем кругу мање стручних читалаца, што се никако не може сматрати позитивном одликом часописа. На другој страни, то даје преимућства послератној серији *Нашег језика* према предратној јер је омогућило шире погледе на целу књижевнојезичку основу српскохрватску. И све више је одстрањивало неоправданост уског гледања на одређивање вредности језичким појавама и језичким облицима искључиво према осећању језика средине у којој часопис излази, што је раније карактерисало неке прилоге у њему.

Засебне књиге Института

У едицији Посебних издања Српске Академије наука и уметности, под редакцијом проф. А. Белића, изишле су језичке студије: И. Грицкат, *О њерфектју без њомоћног глагола у српскохрватском језику и сродним синтаксичким појавама* (Београд 1954, стр. 1—234) и Милке Ивић, *Значења српскохрватског инструменшала и њихов развој* (Београд 1954, стр. VIII + 1—298), као књ. 1. и књ. 2. Института за језик у коме су и рађене.

Осим ове две, као књ. 3. Института за српскохрватски језик, у едицији Посебних издања Српске академије наука и уметности, штампан је и *Бошанички речник* Драгутина Симоновића, сарадника Института (Београд 1959. стр. XXXIV + 1—830).

М. Стевановић

Часописи Института за неколико њоследњих година (од 1960. до данас)

Српски дијалектолошки зборник

После смрти професора Александра Белића уредник *Српског дијалектолошког зборника* постао је проф. Михаило Стевановић. Под његовим уредништвом досад је изишло шест књига (XIV—XIX) са 13 великих монографија о појединим говорима српскохрватског језика.

У књ. XIV објављена је Асима Пеца монографија *Говор Источне Херцеговине* (стр. 1—200), у којој, после уводних напомена, аутор обрађује фонетику, морфологију и синтаксу, даје начелне напомене о акценту овога говора и на крају објављује

текстове. На херцеговачкој територији источно од реке Неретве Пецо је утврдио три посебна говора: источнохерцеговачки, централнохерцеговачки и севернохерцеговачки. У овоме раду обрађен је овако схваћен источнохерцеговачки говор и на стр. 14. наведене су ове најкарактеристичније његове одлике: 1) доследан ијекавизам (дуго јат = *ије*; кратко јат = *је*, „са изузетима за које зна и књижевни језик ијекавског нарјечја“); 2) *нијесам*; 3) нема икавизама; 4) сугласници *ѡ, ѓ, с, з* „редовно се јотују са *је* од *ѣ*“; 5) јотују се на исти начин и *ѡ, б, м, в*, али не увек; 6) разликују се *ч* и *ћ, џ* и *ћ, љ* и *ј, њ* и *н*; 7) *шїай, огњишїив* и сл.; 8) *мождани* и сл.; 9) *Пѣро — Пѣра — Пѣру*, прид. *Пѣров*; 10) *да ви ѡричам*; 11) *врућїем, шїврдијем, нашијем, његовијем*; 12) употребљава се имперфекат (иако ни овде није тако чест, чешћи је „него у друга два говора јекавске Херцеговине“); 13) *чиїамо/чиїамо*.

У овој истој књ. објављена је и монографија Берислава М. Николића *Сремски говор* (стр. 201—412). На стр. 214—216. аутор је сам изнео основне особине овога говора. Наводим ове акценатске: а) четвороакцентатска система млађих новоштокавских говора; б) у извесном броју категорија скраћују се Даничићеве неакцентоване дужине (више на истоку него на западу); в) постоји извештан број неакцентованих дужина којих нема код Даничића; г) И = *крўшкѡма (крўшкама)* — З = *крўшкама (крўшкѡма)*; д) *мѣнѣ — нўз мене — мѣни — о мѣни* (на З и: *мѣне — ѓд мене*). У вези са гласовним појавама најважније је истаћи екавску замену јата с познатим шумад.-војвођ. икавизмима, при чему је на И *сѣјаши*, а на З *сїјаши*.

У књ. XV штампана је монографија Митра Б. Пешикана *Сїароцрногорски средњокаїунски и љешански говори* (стр. I—XII + 1—294). После прегледа литературе, претходних напомена и Увода, аутор обрађује акценатске, гласовне, обличне и синтаксичке особине. На крају рада налазе се два прилога: у првом су текстови а у другом регистар речи и акценатски речник. Може се дати ова основна формула *акцентиуацијског* типа овога говора: *вѓда, конѓц, ногїца, свїла* (али *Пѣрѓ*), *бирѓи, Дрѓѓвић, једнѓ, јунѓк, ѣвѓјка, свїлѓ, *главѓм, зѓклѓйва*. У вези са гласовним појавама треба рећи двоје: а) место полугласника долази *а*; б) основни рефлекс за дуго јат је *ије* а за кратко *је*; *р + ѓ > р + е* (једино је у Парцима забележено *сїѓдрѓешина* и *сїѓарѓешинсїиво*); *ѓ + о, ј > и + о, ј* (али: *сѣјаши*); *биљег* и д.

Данило Барјактаревић у својој монографији *Новоїазарско-сјенички говори* (СДЗБ XVI, стр. 1—178) поделио је ову го-

ворну област у три зоне: 1) новопазарску, 2) штавичку и 3) сјеничку. Прво ћемо о трећој, сјеничкој зони навести ауторову оцену:

„Особине које карактеришу ову зону јесу: замена кратког јата рефлексом *e* увек (као и у првим двома зонама); двојака замена дугог јата рефлексима *e* и *ije* — као и у првим двома зонама. Изоглосе рефлекса *e* место дугог јата не могу се повући зато што су муслиманска и православна насеља измешана или пак и једни и други живе у истим насељима. Новија акцентуација захватила је западни и северни део ове зоне што се данас може сматрати утврђеном цртом у западном делу све до насеља која везује линија Камешница — Житниће — Ступ. Источно од ове линије запажа се изразито превирање, али се још осећа доминација архаичности те иде заједно са сличним деловима друге зоне“ (стр. 7). Може се рећи да је четвороакценатски систем ове зоне знатно ближи пивско-дробњачком него тршићком.

„Новопазарска зона, такође по ауторовим речима, разликује се од других двеју зона тиме што једним делом представља чисту екавску област где је и дуго и кратко јат замењено рефлексом *e* и где је у употреби старија акцентуација ... Јужни део ове зоне место кратког јата има увек рефлекс *e*, а место дугог јата код Муслимана претежно рефлекс *e*, а код православних рефлекс *e* и рефлекс *ije*“ (стр. 6).

А штавичку зону Барјактаревећ овако карактерише: „... доследна замена кратког јата рефлексом *e*; претежна замена дугог јата рефлексом *e* код Муслимана и двојаки рефлекс дугог јата код православних — *e*, *ije*; архаичније акценатске особине на целом њеном простирању, тј. чување старих акцената на унутрашњим слоговима и старога дугог на крају“ (стр 6—7).

Барјактаревећ с правом ове говоре сматра прелазним. Можемо дати ову општу формулу акцентуацијског типа ових говора: *вѡда* [не могу *ѡи*], *ѡбраз*, *ѡбрѡза*, *горѡшѡѡци* [дѡлѡ сам му], *нѡрод*, *ѡйлѡстѡјѡ*, *вѡдѡ*, *вѡлѡш*, *вѡзѡља*, *снѡѡд*, *кѡдѡѡѡм*.

У књ. XVI објављена је и монографија Берислава М. Николића *Мачвански говор* (стр. 179—313). На стр. 189—191. аутор је сам изнео основне одлике мачванског говора. Ово су акцентуацијске: а) четвороакценатска система млађих новоштокавских говора; б) нема кановачког дуљења; в) сва четири акцента чувају своју карактеристичну мелодију, мада (") нема онолико типичну мелодију као у Ваљевској Колубари; г) иако је преношење акцента на проклитику жива појава, — није спроведено с онаквом доследношћу као код Даничића; д) нису сачуване све Даничићеве

неакцентоване дужине; њ) јављају се дужине којих нема у Даничића; е) *мѣнѣ* — *кѣд мене* — *мѣни* — *о мѣни* (на западу и: *мѣне* — *мѣни* — *на мѣни*). У вези са гласовним појавама ваља истаћи екавску замену јата с икавизмима познатим у шумад.-војвођ. дијал., с тим што је на југозападу *сијаши* (*сѣјаши*) а на осталом делу мачванске територије *сѣјаши*.

Књ. XVII доноси монографију Душана Јовића *Трстенички говор* (стр. IX — XVI + 1—240). Овај говор заузима средишњи део косовско-ресавског дијалекта. Аутор трстенички говор дели у две зоне. У прву зону убраја села Велику Дренову, Медвећу и Мијајловац; у другу: Тоболац и Велуће. Као трећу зону аутор сматра говор од Врњачке Бање ка Краљеву, али тај говор не обрађује детаљно у раду. Може се овако схематски приказати разлика међу зонама у вези са јатом. I зона: *нисам*; комп. *сишарѣи* (*сишари*); II зона: *нисам/несам*; комп. *сишарѣи* ређи него у првој зони. Акцентуацијски тип: *зѣмља* [спорад.: *седѣ*, сантхи: *жѣна е = њоѣ га*], *дѣица* [спорад.: *овѣм*], *кошица*, *лице* [спорад.: *гѣдѣи*, сантхи: *сиѣсѣ се*], *наѣрод* [сантхи: *дѣужѣн ми*], *сѣдница* [*Недѣљковић* = *Недѣљковић*], *женѣ* = *дѣшо*, *Јовѣн* = *ѣечѣм*, *ѣреградѣм*, *гѣвѣ* (*гѣвѣ*), *зѣклѣн* = *гѣвѣм* (*вѣчѣм*), *зѣгрѣзѣмо*. У вези са гласовима истакнимо још отвореност кратких *о* и *е*.

У овој књ. Зборника друга по реду је монографија Асима Пеца и Бранислава Милановића *Ресавски говор* (стр. 241—366). Акцентуацијски тип овога говора може се овако представити: *сѣло* [спорад.: *ѣакѣ*, сантхи: *дѣни га = ѣакѣ је*], *дѣица* [спорад.: *каки-гѣдѣи*], *оѣишли*, *дѣише* [сантхи: *ѣѣкѣли су га*], *вѣкаѣи* [спорад.: *гѣгѣдѣи*], *ѣлѣиши* (*рѣнили*), *лежѣи* = *ѣдѣшо*, *мѣлѣић* = *овѣм*, *дѣвѣјке*, *зѣшѣрѣсе* = *дѣна*, *ѣлѣвѣ* = *ѣѣѣѣм* — *дѣѣшѣм*, *рѣсиѣѣнку*. У вези са заменом јата, поред опште констатације да је ово екавски терен, истиче се: а) *нисам*, б) *сишарѣи* (*сишарѣи*), в) *гѣреје*. Констатована је отвореност вокала *е*.

У истој књизи објављена је и монографија Берислава М. Николића *Тршићки говор* (стр. 367—474). На стр. 377—379 аутор је навео основне одлике данашњег тршићког говора. И овде је најпотребније показати најважније акцентуацијске особине: а) четвороакцентска система млађих новоштокавских говора; б) нема кановачког дуљења; в) добро се чува мелодичност сва четири акцента и неакцентоване дужине; г) преносење акцента на проклитику углавном се, бар код именуца, креће у оквиру Вуковог и Даничићевог стандарда; д) нису очуване све Вукове и Даничићеве неакцентоване дужине, мада се оне у Тршићу боље чувају него у Мачви; њ) јављају се извесне дужине којих нема код Вука и Даничића, али нема дужина типа: *кѣрушѣкама* — *гѣнѣѣѣи*,

иддāи, *мислйи* — *гдрāv*, *кйињāсй*; е) у лок. синг. им. ср. р. не помера се акц. према крају; ж) *дугмѣи*; з) нема појава типа *вдсео* — *весѣла* — *вдсело* ни *ндв* — *ндвй*; и) *ндвй*, *мѣкй*, *љушйā*, *йдзнѣ*; ј) *мѣнѣ* — *кдд мене*: *мѣни* — *о мѣни*; к) нема акц. т.: *йдчео* — *йочѣла* — *йдчѣло* и *йдчѣй* — *йочѣша* — *йдчѣшо*; л) *йечѣмо* — *чйшāмо* — *чўвају*. У вези с јатом најважније су ове појаве: а) слободна мешавина екавизма и ијекавизма; б) *нйсам* — *сйдрйи* — *жѣни*, *мѣни*, — *двй*; в) узајамни утицај префикса *йре-* и *йри-*; г) најновије јоговање захватило је само: *л*, *н*, *д* и *ш*.

У кв. XVIII штампана је монографија Берислава М. Николића *Колубарски говор* (стр. 1—71). На стр. 7—8 аутор је сам изнео основне особине овога говора. Од акцентских треба истаћи: а) четвороакцентску систему млађих новоштокавских говора; б) непознавање кановачког дуљења; в) преношење акц. на проклитику као живу појаву, мада има и примера с непренесеним акц.; г) нису очуване све Даничићеве неакцентоване дужине; д) постоје дужине т.: *крўшкāма* — *гдрāv*, *кйињāсй* — *гйнўи*, *иддāи*, *мислйи* — мада не све на целој територији; њ) у лок. јдн. им. ср. р. не помера се акц. према крају; е) *увѣи*; ж) нема акцентских појава т.: *вдсео* — *весѣла* — *вдсело* ни *ндв* — *ндво* — *ндвй*; з) *ндвй*, *мѣкй*, *љушй*, *йдснй*; и) *мѣнѣ* — *кдд мене* — *мѣни* — *о мѣни*; ј) нема акцентских појава т.: *йдчео* — *йочѣла* — *йдчѣло* ни *йдчѣй* — *йочѣша* — *йдчѣшо*; к) *йечѣмо*, *имāмо* — *сйрѣмају*. У вези с јатом треба истаћи: а) екавска замена јата шумад. — војвођ. т., с траговима ијекавизма; б) нарочито у Бранковини, особито у говору старијих жена које су се мало кретале из села, на месту јата може се чути глас између *е* и *и*; в) узајамни утицај префикса *йре-* и *йри-*; г) спорадично *нйки* (м. *нѣки*).

У овој књизи објављена је и монографија Луке Вујовића *Мрковићки дијалект* (с крашким освртном на сусједне говоре). Када је реч о акценту овог, како аутор каже, најархаичнијег црногорског говора, можемо овако представити његов акцентуацијски тип: *вдда* [али *минў* према *минўк*], *чобдн*, *чобднā*, *гњѣздо*, *билѣш*, *Бајрактшрдйћ*, *здву* = *зову* [али увек *жѣне* према *жѣна*], *букāш* [али увек *жѣном* према *жѣна*], *йрозѣну*, *ошўчу*, *илѣвим* [**Јадрāнка*]. Посебно треба истаћи да су у мрковићком говору скраћене све неакцентоване дужине. У вези са гласовима треба свакако истаћи: а) да место полугласника долази отворено *е*; б) да је данашњи изговор дугога јата претежно екавски („У 74 ријечи с дугим јатом јављају се чисте екавске варијанте 1300 пута, а чисте ијекавске — око 150 пута“); в) лабијализацију дугога *а*; г) дифтонгизацију вокала *е* и *о* под дугим силазним акцентом.

Институту и рађена, и објављена под истом редакцијом са осталим дијалектолошким студијама. Али стицајем околности, управо због велике цене коју је захтевао изузетан број посебних штампарских знакова, Институт је није могао штампати, него је то учинила Академија и објавила ју је као књигу 21. Одељења литературе и језика (Посебна издања САНУ, књ. CDXXV, Београд 1968, стр. 1—248), показавши тиме колико води бригу о извршавању програмâ, посебно Института за српскохрватски језик, и после његова издавања у посебну установу са самосталним финансирањем.

Берислав М. Николић

Јужнословенски филолог

Како се из напред датог приказа проф. М. Стевановића може видети, *Јужнословенски филолог* је са XXIV књигом (1959—1960) био у петој деценији једнако богат и једнако занимљив у обради научних питања словенске филологије и лингвистике, којима се у току целог тог времена бавио. Носећи на својим корицама уредничко име *Александра Белића*, који је те, 1960. године преминуо, овај број Јужнословенског филолога великим делом је своме дугогодишњем уреднику и посвећен. Прво — продубљеним биографским приказом из пера проф. М. Павловића *Дело Александра Белића*, затим лингвистичком студијом проф. М. Стевановића *Осврт на Белићево учење о језику и*, најзад, *Библиографијом радова њрофесора Александра Белића*, коју је саставила И. Грицкат.

Ова књига, даље, објављује низ расправа из своје пажљиво неговане тематике, усмерене на решавање актуелних проблема словенске, па и шире лингвистичке области. Тако она представља даљи степен у већ обезбеђеном научном континуитету, који се — са захтевима науке — богати и методама усмеравања тематике, до којега изразито долази у наредном периоду.

Када је после смрти Александра Белића, прво од председништва Српске академије наука именован за директора Института, и после од колектива Института неколико пута биран на ту дужност, проф. М. Стевановић је, такође од стране Уређивачког одбора, изабран и за главног уредника Филолога. Од тада, тј. од 1961. године у уредништву часописа остао је само по један члан из Загреба, Љубљане и Скопља (књ. XXV), а од 1963—1964, тј. од наредне, књ. XXVI, овај одбор је проширен

млађим научним радницима Б. Николићем, А. Пецом и М. Пешиканом.

И овај дванаестогодишњи период излажења Јужнословенског филолога, у којем се до ове постјубиларне године институције која га издаје појављује у укупно шест књига (XXV—XXX), од којих свака осим две наведене у по две позамашне свеске, испуњен је, у његовој доброј традицији, пажљиво одабраном и усмереном, актуелном тематиком. Тако, књига XXV (1961—1962), спремна за V славистички конгрес у Софији, посвећује свој простор још нерасветљеним питањима *синтаксе* (расправама М. Стевановића, И. Грицкат, М. Ивић и др.), *историје језика* (расправама М. Павловића, Р. Коларича, И. Грицкат и др.), *фонологије и фонетике* словенских језика (расправама П. Ивића, М. Пешикана, А. Пеца, Б. М. Николића), *дијалектологије* (прилозима А. Пеца и Р. Флоре) и др. А посвећен Вуку Ст. Караџићу, о 100-годишњици његове смрти, Јужнословенски филолог књ. XXVI/1—2 (1963—1964) окупио је седамнаест аутора, који су на 517 страна вишестрано обрадили многе аспекте Вуковог језика (И. Грицкат, О. Цвијић, Д. Гортан-Премк, П. Сладојевић), Вуковог стила (М. Павловић), односа Вуковог језика према другим језичким системима, дијакроно и синхроно (М. Стевановић, Б. М. Николић, М. Пешикан, А. Пецо, А. Младеновић, Ф. Матијашевић, И. Стевовић) и Вукове активности у појединим областима језичке науке (Л. Вујовић, Зв. Павловић-Стаменковић).

Прве две свеске књ. XXVII (1966—1967) доносе студије које припадају, углавном, трима областима науке о словенским језицима: компаративистици, дијалектологији и науци о савременом књижевном језику. Ту су обимније расправе Р. Бошковића, М. Павловића, М. Пешикана, А. Пеца, М. Стевановића, И. Грицкат и других. Поред упитника за испитивање акцента Б. М. Николића, свеска 1—2 доноси и једну докторску дисертацију (Св. Николића *Notina agentis у сјарословенском језику*), док друге две свеске 3—4 (1968—1969) доносе већу студију Д. Јовића *О језику „Закона о рудницима“ Десиоџа Силефана Лазаревића*, као и редовне прилоге у одељцима Критика, Хроника, и наравно, Библиографију за 1964. и 1965. годину.

Јужнословенски филолог књ. XXVIII/1—2 (1969) продужује своју фундаменталну и општелингвистичку научну оријентацију у обради проблема из области славистике, посебно у расправама И. Грицкат, М. Павловића, М. Стевановића. Али је, природно, и у овој књизи заступљена и тематика специфична за овај терен: о питањима штокавске акцентуације (М. Пешикан, Б. М. Николић),

о јотовањима на српскохрватском терену (А. Пецо), о питањима балканистичке миксоглотије, са специфичним обрадама језичких контакта (М. Павловић). А продужујући традицију објављивања докторских дисертација, у овом свескама ЈФ објављује прве делове две монографије: О. Ристић (*Лексичко-семантичке одлике њворбе именица у неких српских и хрвајских романџичарских њсника*) и Е. Фекете (*Облик, значење и уџошреба одређеног и неодређеног њридевског вода у српскохрвајском језику*), чији су други делови штампани у св. 3—4 (1970), одн. у св. 3—4 (1973) књиге ХХИХ, које — наравно — садрже и редовне одељке Критика, Хроника и Библиографија (ХХVIII/3—4 за 1967. и 1968, а ХХИХ/3—4 за 1969. и 1970. годину).

Јужнословенски филолог књ. ХХИХ/1—2 (1972) као и раније, доноси расправе и чланке усмерене у правцу општелингвистичке проблематике, миксоглотије, и дијахроне и синхроне, али и низ расправа посвећених и посебним питањима (синтаксе савременог српскохрватског језика, историје, писма, акцената народних говора и сл.). Као сарадници јављају се М. Павловић, Д. Јовић, М. Стевановић, М. Пешикан, И. Грицкат, А. Пецо, П. Правица, П. А. Дмитријеџ, Б. М. Николић и други).

Године 1973, које се навршило пуних 60 година од прве његове појаве, ЈФ носи обележје доследног континуитета научне мисли коју је, како смо видели, развијао током целог свога излажења. У овој, 1973. години, књигом ХХХ обележен је и један јубилеј, који је и природним стицајем и научним заслугама у тесној вези са Филологом. То је 70-годишњица живота дугогодишњег његовог сарадника и сада главног уредника његовог, проф. Михаила Стевановића. Ова књига Јужнословенског филолога, под уредништвом М. Павловића, Р. Бошковића и М. Пешикана, и сама јубиларна, посвећена је овоме заслужном југословенском лингвисти. Под називом *Studia linguistica in honorem Michaelis Stevanović*, на 634 своје странице, Јужнословенски филолог ХХХ/1—2 (1973) окупио је 67 имена познатих страних и југословенских лингвиста — слависта поштовалаца, пријатеља, колега и ученика проф. Михаила Стевановића, са исто толико научно актуелних расправа. Уз ове радове, који дотичу готово све области словенске лингвистике, књ. ХХХ доноси и уводни чланак *Уз јубилеј њрофесора Михаила Стевановића и Библиографију радова њрофесора Михаила Стевановића*.

Библиоштека Јужнословенског филолога. — Иако су, како смо видели, и раније у Јужнословенском филологу објављивани поједини опсежнији радови, они су обично објављивани у по двама

узастановним књигама, па је уредништво Филолога стало на гледиште да се то убудуће не чини, из два разлога: прво, да се у часопису омогући објављивање већег броја краћих студија и расправа и, друго, да се осигура посебно објављивање већих монографија у целини. Зато је уредништво предложило колективу Института да покрене Библиотеку Јужнословенског филолога, у којој ће се такви радови објављивати. И у овој су библиотеци, под редакцијом проф. М. Стевановића, у последње четири године објављене студије: Б. М. Николића, *Основи млађе новошћокавске акценцијације* (1970), Д. Гортан-Премк, *Акузативне синтагме без предлога у српскохрватском језику* (1971), Т. Батистић, *Локатив у савременом српскохрватском књижевном језику* (1972), Ж. Станојчића, *Синтакса језика Лазе К. Лазаревића I* (1973). А ове су године дати у штампу и Д. Игњатовић, *Језик шћамјаних дела Јеролима Филиповића, франчевачког јисца XVIII века* и Љ. Поповића, *Ред речи у савременом српскохрватском књижевном језику*.

И тако се овим студијама употпуњава доста богата слика публикација Института у којима се огледа рад на науци о српскохрватском језику београдских стручњака, сарадника двеју београдских лингвистичких установа — Одсека за јужнословенке језике и општу лингвистику Филолошког факултета и Института за српскохрватски језик

Ж. Станојчић

Наш језик

Год. 1960, после смрти оснивача и дотадашњег уредника нашег језика А. Белића, за одговорног уредника овог часописа чланови редакције су изабрали проф. Михаила Стевановића.

Као и раније, Наш језик је остао часопис намењен пре свега неговању језичке културе. Стога је највећи број прилога и даље посвећиван питањима која се тичу чистоте и правилности нашег књижевног језика, његовог правописа, ортоепије итд. А свако ко је заинтересован за исправност и лепоту језичког израза могао је да нађе многобројна упутства и објашњења како у расправама и чланцима, тако и у рубрици „Језичке поуке“, у којој се на конкретним примерима узетим из књижевних дела, дневне штампе и свакодневног језика не само указивало на језичке неправилности и стилске рогобатности него су давана и потребна објашњења и тумачења, као и решења која одговарају нормама и природи нашег књижевног језика.

Није био занемарен ни други део програма „Нашег језика“ — проучавање актуелних питања књижевнојезичке проблематике. „Наш језик“ је, наиме, обиловао прилозима у којима се шире и исцрпније расправљало о различитим питањима књижевног језика, при чему су, поред разматрања нормативне стране, пружани и описи и интерпретације језичких чињеница и језичких система. Мада намењени пре свега стручњацима, ови прилози су веома корисни и за све љубитеље лепоте језика пошто је научна обрада појединих граматичких проблема неопходан услов за правилно сагледавање књижевнојезичке норме.

У развијању оба ова смера делатности „Нашег језика“ изузетно значајан удео има његов уредник проф. М. Стевановић: не само да је тешко наћи свеску послератне серије овог часописа у којој нема бар једног његовог прилога него је он био и најверовноснији сарадник рубрике „Језичке поуке“. Тако је М. Стевановић и као уредник и као сарадник стално давао пример како ће се допринети да „Наш језик“ успешно оствари свој главни задатак — подизање и ширење културе језичког израза.

Љ. Појовић

О сјалној рубрици „Језичке поуке“ у Нашем језику

Једна од рубрика у нашем часопису која је током целог излажења пунила његове странице и која ни данас није изгубила ни од свога значаја ни од своје актуелности јесте рубрика *Језичке поуке*. Још од самог почетка ондашње уредништво часописа, на челу са својим оснивачем проф. Александром Белићем, полазећи од врло демократских принципа, поставило је себи, између осталог, и задатак да књижевни језик тога времена, а то су већ поодмакле године после првог светског рата, што више приближи читаоцу. За ту своју намеру Уредништво је изабрало врло срећно решење. Позвало је читаоце на директну сарадњу, и у циљу такве сарадње отворило две рубрике: прву већ поменути рубрику *Језичке поуке*, која се, како смо напоменули са краћим прекидом одржала и данас, и другу, *Наша јошња*, знатно краћег века.

Начин на који је редакција замислила да оствари овакав контакт са читаоцима и љубитељима културе нашег језика објавила је већ у првом броју прве књиге. На стр. 28. изашао је позив са упутствима за сарадњу, чији један део овде преносимо: „За овај одељак (тј. рубрику *Језичке поуке*) сарадници овог часописа слаће језичке грешке где их нађу у текућој књижевности, са тачном

ознаком књиге, часописа или дневног листа, али ће обрађивачи тих бележака саопштавати на овом месту само грешке, кад је потребно и у самом наводу, али неће помињати књигу, ни часопис или дневни лист у којима је грешка забележена, ни лице од којег је потекла. За редакцију је главно да се грешка поправи и да у том правцу свако нађе овде поуке“.

Читаоци-љубитељи негованог књижевног језика слаће, дакле, уредништву неправилности и грешке које запазе у писаном тексту. Уредништво, односно стални стручни сарадници часописа, даваће директне одговоре и објашњења, кратко и садржајно, за сваки цитирани случај, указујући и позивајући се обично на одређену фонетску, морфолошку, синтаксичку, лексичку, стилску, правописну или коју другу граматичку законитост или правило.

Одзив није био мали. Само у првој књизи старе серије било је 216 одговора. Поједини међу тим одговорима у првој књизи (а тако је и у даљим) садржавали су по два, по три или више стручних образложења, јер су се, у ствари, односили на две, три грешке или више њих, садржаних у једној послатој реченици. А то, у суштини повећава број уочених неправилности за које су читаоци — сарадници нашли за потребно да се на њих укаже и о њима продискутује.

Тако је настала и у том се правцу развијала рубрика *Језичке поуке*. Она је и у старој, предратној серији и у новој, послератној, заузимала најмање по три странице, а некада и свих десет. Нова серија доноси процентуално мањи број поука, али су образложења и тумачења дата опширније, и документованије. Поуке достављају, исправљају и тумаче стални стручни сарадници часописа. Неке од њих, по начину третирања проблема и по акрибији са којом су писане, ни мало не изостају од чланака објављених у истом часопису.

Рубрика *Наша њошња* била је сличног карактера. Читалац би послао питање — а чланови уредништва би одговарали на исти начин, кратко и садржајно као што су то чинили и у рубрици *Језичких поука*. У послератној серији *Наша њошња* више није излазила, али то никако не значи да је интерес за постављање питања опао. Институту за српскохрватски језик, као покретачу часописа, готово се свакодневно обраћају појединци, редакције, установе и др. телефоном, тражећи одговоре и објашњења у вези са овим или оним језичким проблемом.

Овакав начин савлађивања језичких норми, тј. начин да се указује директно на грешке, имао је онда, као што има и данас, посебан значај. Стара је и одавно проверена истина да се на греш-

кама најбоље учи. Моћи уочити грешку не значи само добро познавати теорију него и умети је применити у пракси. Само познавање теорије, односно искључиво теоријско знање остаје изоловано, пасивно — а то често значи и неупотребљиво — ако се не може или не уме применити на фактима. Најбоље и најјаче су савладане оне теорије, она знања, која у суочењу са конкретним, са праксом — могу одмах да асоцирају одговарајуће решење и дају конкретан одговор. У уџбеницима, приручницима и сл. не могу се, наравно, наћи одговори на сва конкретна питања. Конкретност одговора губи се ту у општости теорије а конкретност се илуструје углавном са неколико примера. Језичке поуке, међутим, онакве како су обрађене у нашој рубрици, са својим конкретним и бројним примерима грешака и одговарајућим, непосредно датим исправкама допуњују и, да кажемо, „конкретизују“ теорију. А то онда значи да представљају одличан начин за примену и савлађивање језичких норми уопште.

Обавештењима, саветима, исправкама који су дати језичким поукама заступљене су не само све области граматике (фонетика, акценти, морфологија, синтакса, лексика, стил) него и више од тога. Наиме, није мали број информација и исправака дат у кориговању неспретно склопљених реченица или реченица чије значење допушта двосмисленост или сутерира тумачење друкчије од оног које се хтело исказати. Указано је, такође на конкретним примерима, на који начин положај зареза у реченици мења њен смисао, како се променом места појединих одредби или променом места субјекатских или предикатских додатака или уметнутих реченица доприноси јасноћи и прецизности изражавања или пак, та јасноћа и прецизност кваре, итд. Цео низ корисних упутстава и детаља, које, напоменули смо, не региструју класични уџбеници, наћи ће се овде, у богатом инвентару ове рубрике. И, нема никакве сумње, они ће сигурно не само добро користити наставницима матерњег језика у школама, лекторима, редакторима и сличним стручњацима него ће, уверени смо, изоштравати језичко осећање и других читалаца и код свих утицати на развијање смисла за лепо изражавање и лепо написану реч.

Морамо, кад је реч о нормативностима на које упуњују наше Језичке поуке, напоменути још један битан факат. Од времена када је изишао први број нашег часописа прошло је више од 40 година. Настала су нова времена. Нови друштвени поредак унео је шири, демократскија схватања у третирању књижевних норми. Критеријуми су постали шири, толерантнији. Оно што је некад можда сматрано дијалектизмом, варваризмом, неуспелом кованицом, неправилним обликом и сл., данас је добило статус књи-

жевног и нормативног, и то не само из сад поменутих разлога. Нови облици, нове фонетске алтернације, синтаксички обрти, новосаграђене или новопримљене речи имају свој развојни пут. Новине, које су у природи свих језика, никад не освајају одмах и никад целу језичку територију одједанпут. А када неку од тих иновација, фонетску, морфолошку, лексичку или другу, прихвати већина говорних представника, онда она постаје литерарна црта, без обзира на то да ли је према језичким законима при првој појави „правилна“ или „неправилна.“ Иако је период од око 40 година кратак да би се могао пратити и констатовати овакав развој језичких елемената, ипак се нешто од овакве промене нормативног статуса појединих израза, речи и облика може јасно разабрати и у богатој ризници факата које ова рубрика доноси. Дешава се, наиме, да остајемо данас изненађени за неку од језичких црта и за неку реч које су у нашем језичком осећању сасвим блиске, видимо да су их некад језички стручњаци третирали као некњижевне, односно као дијалектизме, варваризме и сл.

С обзиром на ограниченост простора, у немогућности смо да овде дамо више дискусије и непосредних података о конкретним обавештењима, сугестијама и саветима које доноси наша рубрика. Ипак, надамо се да ће и ово неколико напомена корисно послужити да читаоци освеже утиске о овој рубрици, која је, нема сумње, имала и има важну улогу у развијању језичке културе и смисла за лепо изражавање.

Душанка Игњатовић

ПОПИС РАСПРАВА И ЧЛАНАКА ОБЈАВЉЕНИХ
У ЈУЖНОСЛОВЕНСКОМ ФИЛОЛОГУ И НАШЕМ ЈЕЗИКУ

(датих по азбучном реду њихових аутора)

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ФИЛОЛОГ

Адамовић Милан

1. О пореклу српскохрватских осмањизама, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 229—236.

Алексић Радомир

1. Ernest Pascher, О postanku i razvijanju književnoga jezika srpsko-hrvatskoga, (Zagreb 1926), књ. VI (1926/27), стр. 276—278.

2. Језик Матије Антуна Рельковића, књ. IX (1930), стр. 197—272, и књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 91—165.

3. Прилози историји кајкавског дијалекта, књ. XVI (1937), стр. 1—98.

4. Јубилеј проф. А. Белића, књ. XVI (1937), стр. 187—208.

Анастасијевић Д[рагутин]

1. Λεξικογραφικόν Ἀρχεῖον τῆς Μέσης καὶ Νέας Ἑλληνικῆς (Лексикографски Архив за Средњевековни и Нови Грчки језик), књ. III (1922/23), стр. 189—191.

Апостолски М[икало]

1. Међународни научни сусрет поводом 1000 годишњице комитопула и стварања Самуилове државе, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 561—563.

Бабич Владимир

1. Употреба историског инфинитива у говорном језику, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 213—224.

Badalić Josip

1. Ruski pisci u hrvatskoj književnosti — odrazi i utjecaji, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 121—138.

Бајић Ђорђе

1. Природа и метода наставе књижевности у вишим разредима средњих школа, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 165—170.

Баркић Х(еприх)

1. По илирским траговима. 1. (Црес, 2. срп. *гдрбу* књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 50—60.

2. Из балканскога речника (1. Српхрв. *балега*, 2. Буг. *ваџах*, *ватав*), књ. II, св. 3—4 (1921); стр. 297—299.

3. Стслов. *brězda*, носећа и лит. *berždtiá*, јалова', књ. II, св. 3—4 (1921) стр. 310—311.

4. Јубилеј проф. А. Белића, књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 319—323.

Барјактаревкић Дашко

1. Генитив множина именица типа смѣтња, смѣква, мѣлба, лѣпта, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 237—242.

Boeglin Eduard Y.

1. Nord et Sever, књ. XXIV, (1959/60), стр. 251—264.

2. Albert Dauzat, La Toponymie Française, éd. Payot, Paris, 1946, 135 p. + 8 cartes, књ. XXIV, (1959/60), стр. 386—387.

Bezlej F[rancej]

1. Stratigrafija Slovanov v luči onomastike, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 83—95.

2. Leksikološke glose, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 243—249.

Белкић Александар

1. [и Љуб. Стојановић] Поводом покретања „Јужнословенског филолога“, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 1—3.

2. Промене акцената у прасловенском језику, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 38—66.

3. Чакавско *zi—vi*, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 110—113.

4. В. Богородицкиј, Диалектологическія замѣтки IX, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 128—130.

5. Маринко Станојевић: Севернотимочки дијалекат, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 136—143.

6. Гаврило Јовановић. Из историје српског књижевног језика, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 143.

7. Савез Словенских Академија, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 144—147.

8. Јужнословенски филолог [уводни чланак], књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 1—3.

9. Најмлађа (трећа) промена задњенепчаних сугласника *к, г и х* у прасловенском језику, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 18—39.
10. Руска лингвистичка школа, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 169—179.
11. Српскохрватске гласовне групе *-jt, -jd-* и прасловенско *-kti, gti-* и *hti*, књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 217—226.
12. О промени ст. слов. књи „*qui*“, књ. III (1922/23), стр. 31—34.
13. Двојица, неколицина и слична образовања, књ. III (1922/23), стр. 79—81.
14. Ватрослав Јагић (1838—1923), књ. III (1922/23), стр. 86—100.
15. Главнији моменти из живота В. Јагића, књ. III (1922/23), стр. 100—102.
16. Troubetzkoy Prince N., *Essai sur la chronologie de certains faits phonétiques du slave commun.* RESI II 217—234, књ. III (1922/23), стр. 131—139.
17. Т. Maretić, *Jezik dalmat. pisaca XVIII v.* [Rad 209 и 211], књ. III (1922/23), стр. 143—154.
18. R. Nachtigal, *Akzentbewegung in der russischen Formen — und Wortbildung I. Substantiva auf Konsonanten*, Heidelberg 1922, књ. III (1922/23), стр. 170—174.
19. Fancev Dr. Fraňo *Jezik hrvatskih protestantskih pisaca XVI vijeka.* [Rad 212 и 214], књ. III (1922/23), стр. 192—195.
20. Прилози историји словенских језика, књ. IV (1924), стр. 1—28.
21. Поводом расправе проф. Б. М. Љапунова [Родственые связи словянцев съ сербами и хорватами], књ., IV (1924), стр. 44—45.
22. Јан Бодуен де Куртене, књ. IV (1924), стр. 190—193.
23. Стогодишњица од дана рођења Буре Даничића, књ. IV (1924), стр. 195—196.
24. A. Meillet, *Le slave commun.* Paris 1924. — XVI + 448, књ. IV (1924), стр. 197—202.
25. Uvod do dějin jazyka českého. Napsal Oldřich Hujer. Druhé vydání. V Praze 1924. стр. 91, књ. IV (1924), стр. 213—215.
26. Vergleichende Slavische Grammatik von Dr. Wenzel Vondrák. I Band. Lautlehre und Stammbildungslehre. Göttingen 1924., књ. IV (1924), стр. 222—224.
27. André Mazon, professeur à la Faculté des Lettres de l' Université de Strasbourg. *Contes slaves de la Macédoine sudoccidentale.* Paris 1923., књ. IV (1924), стр. 228—234.
28. Врховић Р.: Карактер и рад Буре Даничића. Нови Сад 1923, књ. IV (1924), стр. 236—237.

29. Franc Ramovš, *Historična gramatika slovenskega jezika. II. Konzonantizem*. Ljubljana 1924. X + 335, књ. IV (1924), стр. 239—244.
30. Буро Даничић, 6. IV 1825 — 5. XI 1882. (прештампано из *Годишњака С.К.А. XXXIV*, 1926 г.), књ. V (1925/26), стр. 1—26.
31. Аорист имперфективних глагола, књ. V (1925/26), стр. 171—182.
32. „Ластовечки језик“, књ. V (1925/26), стр. 194.
33. Из записника Друштва Србске Словесности, књ. V (1925/26), стр. 218—221.
34. Прослава Буре Даничића (поводом стогодишњице од његова рођења), књ. V (1925/26), стр. 230—236.
35. Даничићев Зборник, књ. V (1925/26), стр. 298—300.
36. Буро Даничић, *Српски Акценти*, књ. V (1925/26), стр. 302—304.
37. Ђ. Даничића Ситнији Списи, књ. V (1925/26), стр. 307—308.
38. Мисли о прикупљању диалекатског материала, књ. VI (1926/27), стр. 1—10.
39. О употреби времена у српскохрватском језику (поводом расправа о томе А. Мусића), књ. VI (1926/27), стр. 102—132.
40. Два пољска јубилеја (Јан Розвадовски, Јан Лос), књ. VI (1926/27), стр. 221—224.
41. Д-р Владимир Мажуранић (in memoriam), књ. VI (1926/27), стр. 224.
42. Dr. Branko Miletić, *O srbohrvatských intonacích v nafeči štokavskem*, књ. VI (1926/27), стр. 225—232.
43. Dr Ferdinand Liewehr, *Zur Chronologie des serbo-kroatischen Akzentes*, Prag, 1927. 1—45., књ. VI (1926/27), стр. 232—233.
44. Serge Karcevski, *Système du verbe russe*, књ. VI (1926/27), стр. 233—238.
45. Dr M. Murko, *Die Bedeutung der Reformation und Gegenreformation für das gestige Leben der Südslaven*, књ. VI, стр. 238—248.
46. [додатак уз чланак М. Павловића: Узапно-ужасно], књ. VII (1928/29), стр. 216.
47. Поводом расправе: „О писању руских имена у нашем језику“, књ. VIII (1928/29), стр. 137—141.
48. О писању *с* и *са* у нашем језику, књ. VIII (1928/29), стр. 142—146.
49. Први конгрес словенских филолога у Прагу 1929 г. од 6—13 октобра, књ. VIII (1928/29), стр. 160—178.
50. Велики губици пољске лингвистике (Јан Лош, Виктор К. Поржевињски, Ј. А. Бодуен-де-Куртене (in memoriam), књ. VIII (1928/29), стр. 178—183.

50. Велики губици руске филологије (А. И. Собољевски, Петар Алексејевић Лавров (in memoriam), књ. VIII (1928/29), стр. 184—186.
51. Dr. Václav Vážný, Čakavské nářečí v slovenském Podunají, v Bratislavě, 1927, Sb. Fil. Fak. V 47 (2), 8°, од 123—336, књ. VIII, (1928/29), стр. 227—229.
52. Д-р Јован Ердѣљановић, Трагови најстаријег словенског соја у Бавату (из књиге: Niederlův Sbornik, Praha, 1925, стр. 285—308), књ. VIII (1928/29), стр. 229—231.
53. André Vaillant. prof. à l' École nationale des langues orientales vivantes. *La langue de Dominiko Zlatarić*, poète ragusain de la fin du XVIe siècle I Phonétique. Paris 1928. XX + 368. 8°, књ. VIII (1928/29), стр. 231—242.
54. K. H. Meyer, Beiträge zum Čakavischen (JArch 40, 1926, 222—265), књ. VIII, стр. 242—248.
55. Pravopis hrvatskoga ili srpskoga jezika. Napisao D-r D. Boranić, prof. Univerziteta u Zagrebu. Peto izdanje preradjeno, prema propisima Ministarstva prosvjete. Zagreb. 1930. 243. 8°. Правопис српскохрватског књижевног језика према прописима Министарства просвете. Саставио А. Белић, проф. Унив. у Београду. Друго, прерађено издање. Београд 1930. 168. 8°, књ. VIII (1928/29), стр. 248—261.
56. Mieczysław Małecki, Cakawizm, z uwzględnieniem zjawisk podobnych, z mapą. W Krakowie 1929. Polska Akademia Umiejętności. Prace Komisji Językowej. № 14. 8°. 98, књ. VIII (1928/29), стр. 261—268.
57. Ст.-слов. сѣдмѣ, и сѣдмѣ, књ. IX (1930), стр. 279—281 [са допуном и исправком].
58. Љубомир Стојановић, књ. IX (1930), стр. 297—316.
59. Олджих Хујер, књ. IX (1930), стр. 316—318.
60. Фонолошка конференција у Прагу од 18 до 21 децембра 1930 год., књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 186—190.
61. Антоан Меје у Београду, књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 190—193 [непописано].
62. Mieczysław Małecki, Przegląd słowiańskich gwar Istrii (z 6 mapami). W Krakowie 1930. 160. 8°, књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 197—207.
63. Mieczysław Małecki, O podział gwar Krku (z mapą). Prace filologiczne XIV (1929) 563—581, књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 207—212.
64. Mieczysław Małecki, Prastow. ě w ikawsko-ekawskich dialektach Istrii środkowej. Archiwum neophilologicum (Polska Akademia Umiejętności) I (1929—1930) 13—26, књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 212—214.
65. Karl H. Meyer, Untersuchungen zur Čakavština der Insel Krk, von —. Mit einer Karte in Rodardruck. 1928. Leipzig. H. Haessel Verlag. 135. 8°, књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 214—222.

66. П. Ђорђаћ, О старословенским трпним придевима, књ. XII (1933), стр. 260—264.
67. Радомир Б. Алексић, Језик Матије Антуна Релковића, књ. XII (1933), стр. 265—270.
68. Јан Михал Розвадовски (in memoriam), књ. XIII (1933/34), стр. 180—182.
69. Јубилеј К. Њича, проф. Крак. универзитета, књ. XIII (1933/34), стр. 182—183.
70. Други славистички конгрес у Варшави и Кракову, књ. XIII (1933/34), стр. 183—188.
71. Meillet A. Le slave commun, seconde édition revue et augmentée avec le concours de A. Vaillant, professeur à l' Ecole des langues orientales et à l' Ecole des Hautes-Etudes. Paris 1934. 538. 8°, књ. XIII (1933/34), стр. 189.
72. Тривунац д-р Милош, професор Београдског универзитета, *Вук о докторай* (са два факсимила), из Страног прегледа, прво и друго полгође 1934, бр. 1—4. Београд, 1935, 15. 8°, књ. XIII (1933/34), стр. 189—191.
73. Unbegaun Boris, docteur ès lettres, Les débuts de la langue littéraire chez les Serbes, Paris, 1935. 83. 8°. — Travaux publiés par l'Institut d'études slaves. — XV, књ. XIII (1933/34), стр. 191—195.
74. Musić d-r. A. Značenje i upotreba participa u srpskohrvatskom jeziku. Napisao redovni pravi član — Rad, 1935, 250, стр. 127—157, књ. XIII (1933/34), стр. 195—202.
75. Ramovš Fran, Dialektološka karta slovenskega jezika. MCMXXI, 72 стр. Бел. 4°, књ. XIII (1933/34), стр. 202—210.
76. Gunnarsson Gunnar, Recherches syntaxiques sur la Décadence de l'adjectif nominal dans les langues slaves et particulièrement dans le russe, par —. Thèse pour le doctorat, présentée a la Faculté des Lettres d'Upsal et publiquement soutenue le 27 mai 1931 à 10 heures dans la salle N° 1. Stockholm, 1931, 154. 8°, књ. XIII (1933/34), стр. 211—217.
77. Koschmieder Ervin, Nauka o aspektach czasownika polskiego w zarysie. Próba syntezy Wilno 1934. XVI + 240, 8°. — Изашло у колекцији Rozprawy i materiały widziały I Towarzystwa przyjaciół nauk w Wilnie, Tome V, zeszyt 2, књ. XIII (1933/34), стр. 218—226.
78. Једно лингвистичко питање, књ. XIV (1935), стр. 143—151.
79. О реченичном акценту у каставском говору, књ. XIV (1935), стр. 151—158 и књ. XV (1936), стр. 165—169.
80. Јозеф Вајс (Поводом његове седамдесетогодишњице), књ. XIV (1935), стр. 159—161.
81. Михаило С. Стевановић, Источноцрногорски дијалекат — с картом уз текст — ЈФ XIII (1933—34), 1—128. (Докторска дисертација), књ. XIV (1935), стр. 161—180.

82. Dr. Stjepan Ivšić, Jezik Hrvata kajkavaca. O stogodišnjici našega novoga pravopisa i književnog jezika. Ljetopis Jug. akad. znan. i umjetnosti. Svezak 48. 1936 год. 47—88. Уз то и „karta hrv. kajkavskih akcenatakih tipova“, књ. XIV (1935), стр. 241—246.

83. Антоан Меје, књ. XV (1936), стр. 184—187.

84. IV-ти Интернационални лингвистички конгрес, књ. XV (1936), стр. 187—191.

85. Галички дијалекат и питање у вези са њим, књ. XV (1936), стр. 192—215.

86. Радосав Бошковић, Развитак суфиска у јужнословенској језичкој заједници. Библиотека Јужн. фил. 6; ЈФ XV 1—154. (докторска дисертација), књ. XV (1936), стр. 232—246.

87. Васо Томановић, Акцент у говору села Лепетана (Бока Которска). — Библиотека јужн. филолога [7]. — Прештампано из ЈФ XIV, 1937 г., књ. XV (1936), стр. 246—251.

88. М. Hraste, Šakavski dijalekat ostrva Hvara. — Библиотека Јужнословенског филолога 8. Прештампано из ЈФ XIV, 1935, 1—55, Са једном картом. Београд 1937, књ. XV (1936), стр. 251—259.

89. Из славистичког летописа, књ. XVI (1937), стр. 184—186.

90. Прилози учењу о употреби времена у српскохрватском језику, књ. XVII (1938/39), стр. 179—188.

91. Д-р Томислав Маретић (in memoriam), књ. XVII (1938/39), стр. 218—221.

92. Hermelin Ellen, Über den Gebrauch der Präsenpartizipien von perfektiven Verben im Altkirchenslavischen Inauguraldissertation. Uppsala 1935. XIV + 154, књ. XVII (1938/39), стр. 252—254.

93. В. В. Виноградов, Современный русский язык. Грамматическое учение о слове. Выпуск I. Государственное Учебно-педагогическое издательство. Москва 1938. 151.⁰ 8.⁰ + II. Выпуск II. Москва 1938. 591, књ. XVII (1938/39), стр. 255—259.

94. Safarewiczowa Halina, O pochodzeniu i użyciu wyrazów jeźli, jeżeli w języku polskim. Wilno 1937. XVIII + 172, књ. XVII (1938/39), стр. 272—275.

95. О лингвистици проф. А. Белића, књ. XVIII св. 1—4 (1949/50), стр. 1—37.

96. „Депрефиксација“ у словенским језицима, књ. XVIII св. 1—4 (1949/50), стр. 87—101.

97. Fran Ramovš, Kratka zgodovina slovenskega jezika I. V Ljubljani, pri Akademski Založbi, 1936. 246. мања 8°, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 245—252.

98. Uvod u slovansko filologijo, napisal univ. prof. dr. Rajko Nahtigal, r. član Akademije znanosti in umetnosti, v Ljubljani 1949 (Изашло у серији издања Универза в Лjubljani, Humanistički odelok Filozofske fakultete). 119, маля 8°, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 276—279.

99. Slovanské studie. Sbíрка statí, věnovaných prelátu univ. prof. Dr. Josefu Vajsovi. K učení jeho životního díla. Uspořadali Josef Kurz, Matyáš Murko, Josef Vašica. Nakladatelství Všehrad v Praze, 1948, 266 str. vel. 8°, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 293—297.

100. Vatroslav Jagić, Izabrani kraći spisi. Uredio i članke sa stranih jezika preveo Mihovil Kombol. Matica Hrvatska. 1948, 639 str. vel. 8°. Zagreb, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 311—313.

101. Fran Ramovš in Milko Kos, Brižinski Spomeniki. Uvod. Paleografski in fonetični prepis, prevod v knjižno slovenščino. Faksimile pergamentov. V Ljubljani. Pri Akad. Založbi MCMXXXVII. 4°. 31, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 315—317.

102. Степан Михайлович Кульбакин (in memoriam), књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 504—506.

103. Милан Решетар (in memoriam), књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 506—508.

104. Франце Кидрич (in memoriam), књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 519—521.

105. О књижевним језицима, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 1—16.

106. Из српскохрватске акцентологије и дијалектологије, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 117—131.

107. Матија Мурко (in memoriam), књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 237—239.

108. О значају синтагме за развитак језичких појава, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 1—27.

109. Академик И. Н. Мещанинов, Глагол, Москва — Ленинград, 1949, 197, 8° (Академия Наук СССР, Институт языка и мышления им. Н. Я. Марра), књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 420—423.

110. Harry H. Josselson, The russian word count. Подочет ходовых слов русского литературного языка. Detroit, Wayne University Press, 1953, 273, вел. 8°, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 434—437.

111. Poslanica predsedniku Slovenske akademije znanosti in umetnosti Dr.-ju Franu Ramovšu ob šestdesetletnici 14. septembra 1950, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 447—448.

112. Stephan Ullmann, Ph. D. D. Litt., Words and their use, London 1951. 108. мања 8° (у колекцији Mann and Society series), књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 466—471.

113. Viggo Brøndal, *Les parties du discours, traduction française par Pi-erre Naert*, Copenhague, 1948, 173. 8°, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 483—486.

114. О глаголима са два вида, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 1—13.

115. Састанак слависта у Риму, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 270—271.

116. Ирена Грицкат: О перфекту без помоћног глагола у српскохрватском језику и сродним синтаксичким појавама. (С.А.Н. Посебна издања ССХХIII, Институт за српски језик књ. 1, Београд 1954 I—III + 234—8°), књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 283—287.

117. Милка Ивић, Значења српскохрватског инструментала и њихов развој (синтаксичко-семантичка студија). С.А.Н. Посебна издања ССХХVII. Институт за српски језик, књ. 2. VIII + 298. 8°, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 288—291.

118. Буро Грубор, Аспектна значења, *Rad* 293, 5—234, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 291—303.

119. Падежна система и происхождение предлогов, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 1—17.

120. Природа и происхождение существительных субъективной оценки, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 131—139.

121. Периодизација српскохрватског језика, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 3—15.

122. О значају западног штокавског говора за историју српскохрватског језика, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 69—75.

Benson Morton

1. *Pokušaji normiranja ruskog, engleskog i srpskohrvatskog jezika*, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 31—42.

Berk Christian Alphonsus van den

1. *Praktische Sprachwissenschaft und Linguistik*, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 43—64.

Boršnik Marja

1. *Književna gibanja kot odraz družbenega razvoja slovenskega naroda*, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 113—119.

Бошковић Р[адосав]

1. О природи, развоју и заменицама гласа *x* у говорима Црне Горе, књ. XI (1931), стр. 179—196.

2. Развитак суфикса у јужнословенској језичкој заједници, књ. XV (1936), стр. 1—154.

3. Никола ван Вејк (in memoriam), књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 501—504.

4. Олдржих Хујер (in memoriam), књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 508—512.

5. Рефлекси група *tj, dj, њj, дњj, stj, zdj, skj, xgj, (skʰ, xgʰ)* у дијалектима јужне и југозападне Истре, књ. XXVII, св. 1—2 (1966/67), стр. 85—142.

6. Светозар Николић: *Nomina agentis у старословенском језику (посебан отисак из ЈФ XXVII — докторска дисертација)*. Београд 1967, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 513—517.

7. Евентуални трагови диспалатализације *r* вокалнога у јужнословенским језицима, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 251—259.

Brigljević Dragutin

1. *Nastava književnosti u obaveznoj školi*, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 149—155.

Будимир М[илан]

1. Ономасиолошко-граматички прилози, књ. VI (1926/27), стр. 166—179.

2. *Redukcija čestih glasova i obimnih glasovnih skupova*, књ. XV (1936), стр. 155—164.

3. Н. Barić, *Ilirske jezičke studije. Poseban otisak iz 272 knjige Rada Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Odjel za jezik i književnost, knj. I (str. 1—56)* Zagreb 1948, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 281—291.

4. Петар Скок (in memoriam), књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 503—505.

5. Антиципација и инфилтрација пасје ликвиде, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 261—268.

Булат К[ристоф] П.

1. Из живота речи, књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 272—284, књ. III (1922/23), стр. 41—47, књ. IV (1924), стр. 95—113 и књ. V (1925/26), стр. 130—149.

Булахов М. Г.

1. Сербско-хорватские имена прилагательные на -аст и их эквиваленты в русском и белорусском языках, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 65—72.

Булаховский Л[eonид] А.

1. К болгарскому ударению, књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 285—294.

2. Акцентологические этюды, књ. IV (1924), стр. 114—150 и књ. V (1925/26), стр. 83—92.

Burian Václav

1. Proizvedovanje mladeга Kopitarja za srbohrvatsko narodno poezijo, књ. XIII (1933/34), стр. 129—141.

Vaillant André

1. P. Cancel: Despre „Rumân“ si despre unele probleme lexicale vechi Slavo-Române. — Bucarest 1921, књ. III (1922/23), стр. 154.

2. P. Cancel. — Termenii slavi de Plug în Daco-Română. — Bucarest 1921, књ. III (1922/23), стр. 154.

3. La désinence - tũ de 2e—3e personne du singulier de l'aoriste, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 29—37.

Serbo-croate tẽ(r) „et“ etc., књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 73.

Walczak Grzegorz

1. Prace Filologiczne, tom XVIII. Cześć I—IV, 1963—1965. Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Warszawa, књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 485—498.

Wieczorkiswicz Bronisław

1. Gwara Dzielnicy Ochota (Z rozważań nad gwara warszawską), књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 75—83.

Wijk Nikolaus Van

1. О судьбахъ звука dz въ древне — церковнославянскомъ языкѣ, књ. V, (1925/26), стр. 42—45.

2. Les groupes *sr, sr, sl, sl*, en slave commun et en russe, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 39—47.

3. По поводу местомения кѣи, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 103—105.

Врана Јосип

1. Истина о подријетлу и постанку Вуканова еванђеља, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 453—473.

2. Utjecaj depalatalizacije i denazalizacije na razvitak vokalskih sistema češkoga i hrvatskosrpskoga jezika, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 269—279.

Вујовић Ј[ужа]

1. Историски пресјек губљења глаголске рекције у црногорским говорима, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 87—126.

2. Допуне уз чланак „Историски пресјек губљења глаголске рекције у црногорским говорима“, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 493—494.

3. Како се развио екавизам мрковићког говора, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 235—246.

4. Вук као дијалектолог, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 413—423.

5. Је ли постојао екавски говор у југоисточној Црној Гори и сјеверној Албанији?, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 511—517.

Вуковић Јован

1. Говор Пиве и Дробњака, књ. XVII (1938/39), стр. 1—113.

2. Модални облици с имперфектом и перфектом глагола *бити* + инфинитив главног глагола, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 263—272.

3. О проучавању језика и стила наших писаца, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 63—68.

Вулић Н[икола]

1. Dr. Gavril Kazarow, Beiträge zur Kulturgeschichte der Thraker. (Zur Kunde der Balkanhalbinsel. II. Quellen und Forschungen. Herausgegeben von C. Patsch. Heft 5.) 8°, 1—123. Sarajevo, 1916., књ. IV (1924), стр. 215.

Вушовић Д[анило]

1. G. Ružičić, Razvitak srpskohrvatskog gen. pl. na -ā, Slavia, V, Prag, 1926. г., књ. VI (1926/27), стр. 274—276.

2. Прилози проучавању Његошева језика, књ. IX (1930), стр. 93—195.

Галис Арне

1. Алф Сомерфелт (in memoiam), књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 757—760.

2. Карл Марстрандер (in memoiam), књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 761—762.

Георгијевић Крешимир

1. Успомене Матије Мурка, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 287—304.

Георгијевић Св[етозар]

1. Јат (џ) у говору Личког Поља, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 133—149.

2. Атрибутске синтагме у нашем језику, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 289—306.

Главан Вјencesлав

1. Kongruencija u jeziku starih čakavskih pisaca, књ. VII (1928/29), стр. 111—159.

Гортан-Премк Даринка

1. Падежне и предлошко-падежне узрочне конструкције код Вука, књ. XXVI, св. 1—2, (1963/64), стр. 437—457.

2. О еволутивним тенденцијама акузативних синтагми без предлога у српскохрватском језику, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 281—295.

Грбић Милодраг

1. Прилог проучавању археолошке топономастике у Србији, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 379—390.

Грицкат Ирена

1. Глагол „пањкати“ у вези са проблемом депревербације, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 322—324.

2. Arne Gallis: Études sur la comparaison slave. — Oslo. 1946. — Стр. 7—173, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 324—328.

3. Квештионар из нормативне граматике руског језика, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 335—336.

4. Још о трећој палатализацији, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 87—110.

5. Из библиографије радова Матије Мурка, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 239—243.

6. Поводом једног покушаја примене структуралистичких метода на проблеме словенског глагола, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 307—332.

7. Лингвистички састанци при Институту за српски језик Српске академије наука, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 391—401.

8. Петар Губерина: Звук и покрет у језику. Загреб 1952, стр. 1—219. Повезаност језичких елемената. Загреб 1952, стр. 1—430. Изд. Матица хрватска, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 452—466.

9. Деминутивни глаголи у српскохрватском језику, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 45—96.

10. Словарь современного русского литературного языка, Академија наука СССР, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 304—310.

11. О неким видским особеностима српскохрватског глагола, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 65—130.

12. Лексикографический сборник. Вып. I. Академия наук СССР, Институт языкознания. Москва 1957., књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 296—303.

13. Библиографија радова професора Александра Белића, књ. XXIV, (1959/60), стр. 49—84.

14. П. А. Дмитријев: Особенности построения сложного предложения с определительным придаточным в сербохорватском языке. — Ученые записки N° 250, серия филологических наук вып. 44 — Славянское языкознание, Лењинград, 1958, стр. 56—114, књ. XXIV, (1959/60), стр. 363—374.

15. О неким проблемима негације у српскохрватском језику, књ. XXV (1961/62), стр. 115—136.

16. Дивошево јеванђеље (Филолошка анализа), књ. XXV (1961/62), стр. 227—293.

17. Вуков превод Новог завета као споменик великог филолошког настојања, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 219—245.

18. Др Малик Мулић: Српски извори „плетенија словес“. Загреб 1963, стр. 1—139 (литографисано), књ. XXVI, св. 3—4 (1963/64), стр. 604—608.

19. Др Александар Младеновић: О народном језику Јована Рајића. Пос. изд. Матице српске 1964, 155 + резиме на руском + 8 слика у прилогу, књ. XXVI, св. 3—4, (1963/64), стр. 621—623.

20. Префиксација као средство граматичке (чисте) перфектизације, књ. XXVII, св. 1—2 (1966/67), стр. 185—223.

21. Језик књижевности и књижевни језик — на основу српског писаног наслеђа из старијих епоха, књ. XXVIII, св. 1—2 (1969), стр. 1—35.

22. Slovar slovenskega knjižnega jezika. — Prva knjiga A. — H. Izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti — Institut za slovenski jezik. Ljubljana 1970. I — LXII + 1—844, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 485—492.

23. Robert Zett: Beiträge zur Geschichte der Nominalkomposita im Serbokroatischen. Böhlau Verlag Köln — Wien, 1970, I—VI + 1—368, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 541—548.

24. Један немачко-славеносрпски речник — препис Јована Рајића из 1741. год., књ. XXIX, св. 1—2 (1972), стр. 153—194. Проф. др Александар Ђ. Костић: Вишејезички медицински речник, књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 569—577.

25. Из проблематике прелазности српскохрватског глагола, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 297—303.

Грубор Ђ[уро]

1. Морати, књ. V (1925/26), стр. 150—161.

2. Етимологије, књ. VIII (1928/29), стр. 13—37.

3. Значење ријечи пособа, ф., књ. XII (1933), стр. 187—198.

Гудков Владимир П.

1. Интересовање московских слависта XIX века за народни језик Срба, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 85—92.

Дмитријев П[етар]

1. Значења определительных придаточных с относительным местоимением *који*, књ. XXV (1961/62), стр. 355—364.

[и Г. И. Сафронов]

2. Славистика в Ленинградском университете, књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 561—585.

3. Придаточные предложения с двусторонними синтаксическими связями, кн. ХХІХ, стр. 243—274.

4. Из наблюдений над синонимическими конструкциями в славянских языках, кн. ХХХ, св. 1—2 (1973), стр. 93—98.

Долобо М[илић] Г.

1. Требник београдске Народне Библиотеке бр. 305 (488) (Белешке о палеографији и језику), кн. I, св. 1—2 (1913), стр. 72—91 и кн. II, св. 1—2 (1921), стр. 65—79.

Драшковић Владо

1. Инфинитив иза предлога à и de као допуна финитном глаголу у француском језику, кн. ХХІV, (1959/60), стр. 85—200.

2. Халолошко que у француском и његови еквиваленти у српскокрватском језику, кн. ХХХ, св. 1—2 (1973), стр. 305—314.

Graye Henri

1. Une organisation internationale pour le développement des études onomastiques, le C. I. S. O, кн. ХХХ, св. 1—2 (1973), стр. 99—105

Дурџанов И[ван]

1. Бълг. *гороциџей*, срхърв. *гброциџей*, кн. ХХХ, св. 1—2(1973), стр. 107—115.

Дурново Н[иколај] Н.

1. Русские рукописи XI и XII вв., как памятники старославянского языка, кн. IV, стр. 72—95, кн. V (1925/26), стр. 93—117 и кн. VI (1926/27), стр. 11—64.

2. Общее и славянское языковедение в России с 1914 по 1925 год., кн. V (1925/26), стр. 240—297.

Ђорђевић Нада

1. Библиографија радова Степана Михаиловича Куљбакина, кн. ХХІХ, св. 3—4 (1973), стр. 623—632.

Ђорђић П[етар]

1. Трпни придеви у нецеситативној употреби, кн. VIII (1928/29), стр. 103—108.

2. Трпни глаголски придев прошлог времена у старословенском језику, грчком и латинском тексту, кн. IX (1930), стр. 273—278.

3. Јозеф Зубати (1855—1931), кн. X, св. 1—3 (1931), стр. 194—196.

4. O. Grünenthal, Das Eugenius-Psalterfragment mit Erläuterungen (Sammlung slavischer Lehr — und Handbücher. III Reihe: Texte und Untersuchungen), Heidelberg 1930, 47 стр., кн. X, св. 1—3 (1931); стр. 222—224.

5. О старословенским трпним придевима, књ. XI (1931), стр.89—173.
6. Самогласничко л, књ. XI (1931), стр. 219—222.
7. Д-р Дим. Буровић, Руски књижевни језик. Београд 1931 (Српска манастирска штампарија, Ср. Карловци 1930 с. 1—137, књ. XI (1931), стр. 279—286.
8. Два случаја морфолошке декомпозиције, књ. XII (1933), стр. 216—217.

Елезовић Гл[иша]

1. Турско-српски споменици Дубровачког архива, књ. XII (1931), стр. 7—88.
2. Неколико народних песама из Јужне Србије, књ. XII (1933), стр. 217—226.
3. Никола Папастерију, професор гимназије, некадашњи професор војне школе: Српско-грчки речник, део III, издање Геор. В. Папагеоргију, Атина, 1935. Стр. 663. Цена драхми 300 или динара 150, књ. XIII (1933/34), стр. 279—280.
4. Мој одговор на оцену: Х. Барић, Речник косовско-метохиског говора од Гл. Елезовића — Српски дијалектолошки зборник, књ. IV (1932) и V (1935), Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, књ. 15, св. 1 и 2, стр. 270—290, Београд 1935, књ. XIV (1935), стр. 181—235.
5. Знатније разлике између две групе говора у арбанашком језику: гегиске и тоскиске, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 107—122.
6. Један оглед нашег говора из Ораховца у Подрими код Призрена, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 133—140.

Живановић Борђе

1. Шеноа и Пољаци, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 183—216.
2. Нека запажања о носним самогласницима, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 315—328.

Жиљковић-Аранђеловић Бранислава

1. Анкета Матице српске, Новосадски договор и његови закључци о питањима српскохрватског језика, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 257—264.
2. Први конгрес југословенских слависта, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 339—344.
3. Други конгрес југословенских слависта, књ. XXIV (1959/60), стр. 389—394.

Живковић Ср[етен]

1. Буро Грубор (in memoriam), књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 517—519.

2. Пример хисториског инфинитива у српскохрватском језику, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 225—228.

3. Ruske riječi u Stullijevu rječniku, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 241—264.

Zaręba Alfred

1. Tadeusz Lehr-Splawiński, књ. XXVII, св. 1—2 (1966/67), стр. 225—235.

2. Ze słowiańskich zagadnień semantycznych „czuć“, „słyszeć“, „racznieć“, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 117—124.

Зоговић Радован

1. Са маргина Даничићева Рјечника, књ. XXVII, св. 1—2 (1966/67), стр. 357—364.

Зрић В.

1. Неколико ситних прилога, књ. III (1922/23), стр. 78.

Ивић Алекса

1. Теодор Јанковић-Миријевики у одбрану ћирилице, књ. XI (1939), стр. 197—216.

2. Хапшење д-ра Ватрослава Облака у Турској (марта 1892 године), књ. XVI (1937), стр. 181—183.

Ивић Мишка

1. André Vaillant — La dépréverbation (Revue des études slaves 19, p. 5—45, Paris 1946), књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 333—335.

2. The aspects of the verb in serbo-croatian by Rajko Hariton Ružić (University of Colifornia publications in modern philology, Volume 25), Berkeley and Los Angeles 1943, 8° str. 150, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 338—340.

3. О предлогу *ivo* у српскохрватском језику, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 173—212.

4. P. Ф. Микуш, A propos de la Syntagmatique du professeur A. Belić, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 344—373.

5. О проблему падежне системе у вези са савременим схватањима у лингвистичкој науци, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 191—211.

6. Viggo Brøndal, Théorie des prépositions, introduction à une sémantique rationnelle, traduction française par Pierre Neart, Copenhagen 1950, Ejnar Munksgaard, str. I—XXII + 1—143, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 423—429.

7. Zellig S. Harris, Methods in structural linguistics, copyright 1951 by the University of Chicago, str. XV + 1—384, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 474—478.

8. Из проблематике падежних временских конструкција, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 165—214.

9. Систем предлошких конструкција у српскохрватском језику, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 141—166.

10. Један проблем словенске синтагматике осветљен трансформационом методом, (Грамматичка улога морфеме *se* у српскохрватском језику), књ. XXV (1961/62), стр. 137—151.

11. О неким синтаксичким конструкцијама с квантификаторима у стандардном српскохрватском, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 329—335.

Ивић Павле

1. О говорима Баната, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 141—156.

2. а) Emil Petrović, Graiul Carașovenilor, studiu de dialectologie slavă meridională (Universitatea Regele Ferdinand I din Cluj, Bibliotecă Dacoromaniei, Nr. 8), Bukurești 1935, 8°, 270. б) Małeckі M.: Gwary slowiańskie w Banacie rumuńskim (Les dialectes slaves dans le Banat roumain), Extrait du Bulletin de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres, Cracovie 1938, 13—16, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 318—322.

3. Д-р Миленко С. Филиповић, Галипољски Срби, са 8 слика у тексту, Београд 1946 стр. 124, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 336—338.

4. Dr. Josip Hamm: Stokavština Donje Podravine — Posebni otisak iz 275 Rada JAZU (1949), 1—70, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 252—259.

5. Sever Pop, La dialectologie, Aperçu historique et méthodes d'enquêtes linguistiques, Louvain 1950, вел. 8°. Première partie, Dialectologie romane, Université de Louvain, Recueil de travaux d'histoire et de philologie, 3e série, fascicule 39, стр. LV + 733. Seconde partie, Dialectologie non romane, Recueil ... 3e série, fasc. 39, стр. 735—1134, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 334—339.

6. Slavistična Revija III letnik (Ljubljana 1950), 3—4 (свеска посвећена Франу Рамовшу), књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 339—343.

7. Систам значења основних претериталних времена у говору Галипољских Срба, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 229—262.

8. Једна белешка Саве Текелије, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 377—378.

9. О неким проблемима наше историске дијалектологије, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 97—129.

10. Др Иван Поповић, Историја српскохрватског језика. Нови Сад 1955 (Матица Српска), 164 стр., књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 310—335.

11. Значај лингвистичке географије за упоредно и историско проучавање јужнословенских језика и њихових односа према осталим словенским језицима, књ. XXII, св. 1—4 (1955/57), стр. 179—206.

12. Број прозодијских могућности у речи као карактеристика фонолошких система словенских језика, књ. XXV (1961/62), стр. 75—113.

13. Речник на македонскиот јазик со српскохрватски толкувања. I. А—Н. Редактор Блаже Конески. Составувачи Тодор Димитровски, Благоје Коруџин, Трајко Стаматовски, Скопје 1961. Стр. XII + 510, књ. XXV (1961/62), стр. 405—412.

14. Блаже Конески: Историја на македонскиот јазик. Кочо Рацин — Скопје Просвета — Београд. 1965, 203. стр., књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 463—484.

15. О језику писама султаније Марс, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 337—345.

Ивковић Милош

1. О звучним сугласницима на крају речи у српском језику, књ. I, ав. 1—2 (1913), стр. 66—72.

2. Ј. Милетић: Важна фонетична особеност на единг западномакедонски говор, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 147—149.

3. Акцентски системи српско-македонског говора, књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 254—271 и књ. IV (1924), стр. 46—71.

4. Единството на българскиот јазик во неговите наречия, от проф. д-р Ј. Милетић [Български преглед, София 1929. Год. I, кн. I, стр. 3—21], књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 244—252.

Ivić Jelka

1. Ђ у венјском говору, књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 171—178.

Ivić Stjepan

1. S-h. *vuksodlak* дијал., *lepig*, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 132—135.

2. Glagol *morati* „debeo“ i imperfekt *morah* „poteram“ књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 166—170.

3. Neki primjeri asimilacije dentala *z, d* palatalu *ʃ, њ*, књ. XVII (1937/38), стр. 114—129.

Игњатовић Душанка

1. О једном незабележеном дијалекатском типу футура с освртом на будуће време уопште, књ. XXIV, (1959/60), стр. 327—357.

Pešić Fr[an]

1. Zagrebački primerak Bohoričeve slovenske (slovenačke) gramatike, 1584, књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 211—216.

2. Slovenske „etimologije“ (Poljske „lawialuki“, „Warszawa“), књ. III (1922/23), стр. 83—84.

3. Słoński Stanisław. Tak zwane perfektum w językach słowiańskich (Prace fil. X 1923), књ. III (1922/23), стр. 192.
4. Demonstrativno-pronominalni glagoli, књ. IV (1924), стр. 184.
5. „Moći“ i „morati“ u slovenačkom jeziku, књ. V (1925/26), стр. 162—170.
6. „Malinovac“, књ. V (1925/26), стр. 189.
7. Prace Filologiczne X, књ. VI (1926/27), стр. 261—263.
8. A. Brückner, Słownik etym. języka polskiego, књ. VI (1926/27), стр. 263—264.
9. Severnoslovenski „žaden (žadny)“, „žadny“ i slovenački „(n)obeden“, књ. VI (1926/27), стр. 264—265.
10. Jedna konstrukcija za „moći“ i „morati“, књ. VIII (1928/29), стр. 155—159.
11. Dopuna članku o moći i morati JF VIII 155—159, књ. IX (1930), стр. 282—286.
12. Jedna stilistička primedba, књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 179—182.
13. Iz istorije naših reči, књ. XII (1933), стр. 147—186.
14. Nešto o Jelsi na Hvaru i o jelšanskom govoru (Topografske i jezičke beleške), књ. XIII (1933/34), стр. 151—161.
15. Neke kajkavske (slovenačke i hrv.-kajkavske) jezičke pojave, naročito u prezimenima, књ. XVI (1937), стр. 99—143.
16. Travnik i Dolac u Bosni, књ. XVII (1938/39), стр. 130—134.

Илић Војислав

1. Језик Кирила Пејчиновића и његово стилско, уметничко ангажовање, књ. XXV (1961/62), стр. 197—226.

Иљинский Г[ригорий Андреевич]

1. Къ этимологији имени сръгвать „хорвать“, књ. III (1922/23), стр. 26—30.
2. Србо-хорватскија прилагателњия съ суффиксомъ -овъ и русско-кашубскија окончанія род. п. ед. ч. м. и ср. р. -ва/-во, књ. V (1925/26), стр. 53—68.
3. Славянскија этимологији, књ. V (1925/26), стр. 184—187. и књ. IX (1930), стр. 286—296.
4. К этимологии имени серб, књ. XII (1933), стр. 204—208.

Јагић В[атрослав]

1. *Нај—нека—немој*, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 115—116.

Јакобсон Роман

1. Сокол в мѣтах, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 125—134.

Јеремий Драгољуб Д.

1. Неке језичке и правописне црте Ватиканског хрватског молитвеника, књ. XXIV (1959/60), стр. 281—287.

Јиречек К[онстантин]

1. Гробни натпис требињског жупана Грда XI—XII века, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 105—106.

Јовић Душан

1. О језику „Закона о рудницима“ деспота Стефана Лазаревића, књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 365—455.

2. Теоретическе проблеме современног језикознанија. Изд-во Академије наука СССР, Москва 1964, књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 541—546.

3. О месту Ferdinanda de Saussura, Александра Белића и Leonarda Bloomfelda у лингвистици XX века, књ. XXIX, св. 1—2 (1972), стр. 49—80.

4. Louis G. Heller, James Macris: Parametric Linguistics, The Hague Paris 1967, књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 545—551.

5. Методолошке претпоставке изучавања морфонематике, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 347—351.

Јовићевић Радојца

1. Један ономастички детаљ, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 353—356.

Jurančić Janko

1. Dva malo poznata kajkavska gramatičara, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 357—367.

Karaś Mieczysław

1. Protetyczne s- w językach słowiańskich, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 135—141.

Kidrič Fr[ance]

1. Trije prispevki k zgodovini slovenskega pismenstva v 16. stol., књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 301—308.

Klalić A.

1. O podravskom akcentu i kvantitetu, књ. XV (1936), стр. 181—183.

Kolarič R[udolf]

1. Periodizacija razvoja slovenskega jezika, књ. XXIII св. 1—4 (1958), стр. 17—21.

2. Slovenska dialektologija, књ. XXIV (1959/60), стр. 213—224.

3. Sloven. in kajk. Purga — purga, књ. XXIV, (1959/60), стр. 359—362.

4. Problem jezikovnih srećanj v razvoju slovenskega jezika, књ. XXV (1961/62), стр. 65—73.

5 Наш језик

5. Slov. Sodražica, књ. XXV (1961/62), стр. 395—398.
6. Slavica pragensia IV (Acta Universitatis Carolinae 1962, Philologica 3), књ. XXVI, св. 3—4 (1963/64), стр. 519—532.
7. Zbornik za filologiju i lingvistiku IV—V. Matica srpska. Novi Sad 1961—1962, књ. XXVI, св. 3—4 (1963/64), стр. 537—544.
8. Govor dveh slovenskih vasi na Madžarskem ob Nežiderskom jezeru, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 369—381.

Kolman Otokar

1. André Vaillant: Les Piesni razlike de Dominko Zlatarić. (Travaux publiés par l'Institut d'études slaves, VIII) Paris 1928, p. 8 + 44, књ. VIII (1928/29), стр. 269—272.
2. Milan Rešetar: Djela Marina Držića. Drugo izdanje (sa dvije table). Stari pisci hrvatski VII^a. Zagreb 1930, књ. XI (1931), стр. 241—273.
3. Frank Wollman: Njegošův deseterec (Засебан отисак из часоп. Slavia IX, 1931; 55 страна), књ. XI (1931), стр. 273—278.

Koneski Blaže

1. О развитку македонског књижевног језика, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 39—44.
2. Лексеме у блокираној позицији, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 383—385.

Končić Mилева

1. Природа и мјесто наставе језика у вишим разредима средњих школа, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 171—175.
2. Мјесто наставе књижевности у вишим разредима средњих школа, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 177—180.

K[ошуткић] P[адован]

1. Grammaire de la langue polonaise par A. Meillet et Mme. H. de Willman-Grabowska (Paris) 1921. — 2. Grammaire de la langue tchèque, par André Mazon (Paris 1921), књ. III (1922/23), стр. 195—196.

Cronia Arturo

1. Gradja o božavskom narječju, књ. VII (1928/29), стр. 69—110.

Kostiћ Д[рагутић]

1. Траг једној Вуковој народној женској песни у књижевности 16. века, књ. VI (1926/27), стр. 216—217.
2. Његошев враг са два мача, књ. VI (1926/27), стр. 218—219.
3. И накрпат ситно арнаутски, књ. VI (1926/27), стр. 220.
4. Д-р Герхард Геземан, Ерлангенски рукопис старих српскохрватских народних песама, књ. VI (1926/27), стр. 278—295.

5. Старост народног епског песништва нашег, књ. XII (1933), стр. 1—72.

6. Још једна бугаршtica из 18 века у Ерлангенском зборнику, књ. XIII (1933/34), стр. 165—169.

7. Сербски епос. Превођи Н. Берга, Н. Галковског и Н. Кравцова. Редакција, истраживање и коментари Н. Кравцова. Академија, Москва—Ленинград. 1933. Стр. 652 в. 8°. Цена 17.50 р, књ. XIII (1933/34), стр. 253—274.

8. Годишњица Николе Чушића. Издаје његова задужбина. Књига XLVII. Београд 1938. Стр. 323, књ. XVII (1938/39), стр. 260—272.

Костја Ђорђе

1. О јачини нагласка двосложних речи под (") и (') акцентом, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 123—131.

Костја Мига

1. Прилог нашој лексикографији, књ. VII (1928/29), стр. 213—215.

Koštial Ivan

1. Etimološke bilješke, књ. II, св. 3—4, стр. 309—310.

2. Stsl. zajęsъ, књ. III (1922/23), стр. 71—72.

3. Етимологичке ситнице, књ. IV (1924), стр. 182—184.

4. Shrv. kres, krijes, kris, књ. V (1925/26), стр. 190—192.

Куљбаки С[тепан]

1. Енциклопедија славјанској филологији Вып. 3^й. III. И. В. Яичъ. Глаголическое письмо (1911), књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 123—128.

2. Акцентска питања, књ. II (1921), св. 1—2, стр. 80—110, св. 3—4, стр. 240—253 и књ. III (1922/23), стр. 48—70.

3. Историја на бугарскиј езикъ отъ проф. Б. Цоневъ, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 149—158.

4. Библиографија Јагићевих радова од 1907 год., књ. III (1922/23), стр. 102—111.

5. Пловдивско Евангелие срднобугарски паметникъ отъ XIII в. Студия отъ Д-ръ Йосифъ Пата. София 1921. (СпБак XXII 208—222), књ. III (1922/23), стр. 141—143.

6. R. Ekblom, Le développement des voyelles originaires nasalisées dans le moyen bulgare. (MO XII 1918), књ. III (1922/23), стр. 155—165.

7. Jan Loś, Gramatyka polska I. Głównia historyczna. 1922, књ. III (1922/23), стр. 174—189.

8. Psalterium Sinaiticum у новом издању, књ. IV (1924), стр. 166—181.

9. Седмдесетогодишњица проф. Ф. Пастернака, књ. IV (1924), стр.

10. Юбилей проф. Б. М. Ляпунова, кв. IV (1924), стр. 194.
11. Van Wijk N., Remarques sur le groupement des langues Slaves. (Отисак из RESL. IV. (1924) 1—2, 5—15 с.), кв. IV (1924), стр. 202—205.
12. Бузукъ П., Къ вопросу о мѣстѣ написанія Маринскаго Евангелія (Отисак из „Извѣстія II. Отд. А. Н.“ XXIII. 1918, кн. 2. 109—149 с. с.), кв. IV (1924), стр. 219—222.
13. Каминский Ф. В., Отрывки евангельских чтений XI в., именуемые Куприяновскими (Новгородскими). Изв. XXVIII (1924 г.) 273—320 стр. кв. IV (1924), стр. 234—235.
14. Дурново Н. Н., Грамматический словарь. (Грамматические и лингвистические термины.) Издательство Л. Д. Френкель. Москва — Петроград 1924, кв. IV (1924), стр. 237—239.
15. Б. М. Ляпуновъ, Единство русскаго языка въ его нарѣчїях. (Пособіе къ лекціямъ по исторіи русскаго языка.) Одесса. 1919. 18 с., кв. IV (1924), стр. 244—245.
16. Полугласници у Синајском Псалтиру, кв. V (1925/26), стр. 69—82.
17. † Вацлав Вондрак (in memoriam), кв. V (1925/26), стр. 237—240.
18. Валерія Погорѣловъ, Изъ наблюденій въ области древнеславянской переводной литературы, кв. V (1925/26), стр. 300—302.
19. П. Бузук, Замечанія о Маринском евангелии, кв. V (1925/26), стр. 304—307.
20. Prof. Dr. M. Vasmer, Altbulgarisches, кв. V (1925/26), стр. 308—309.
21. Г. А. Ильинскій, Кто былъ чреноризецъ Храбръ, кв. V (1925/26), стр. 314.
22. N. Van Wijk, Zur Komposition des altkirchenslavischen Codex Suprasliensis, кв. V (1925/26), стр. 316—317.
23. Stjepan Ivšić, Ostaci staroslovenskih prijevoda u hrvatskoj glagolskoj književnosti, кв. VI (1926/27), стр. 265—266.
24. Alfons Marguliés, Zum Lautwert der Glagolica JArch XLI, 87—115, кв. VI (1926/27), стр. 266—267.
25. Dr phil. Alfons Marguliés, Der altkirchenslavische Codex Suprasliensis, кв. V (1926/27), стр. 268—270.
26. Prof. dr. Miloš Weingart, Dobrovského Institutiones, кв. V (1926/27), стр. 271.
27. Н. Н. Дурново, К вопросу о древнейших переводахъ на старославянскій языкъ библейскихъ текстов. Супрасльскія рукописи, кв. VI (1926/27), стр. 271—272.
28. Г. Ильинскій, Написаніе о правой вѣрѣ Константина Философа, кв. VI (1926/27), стр. 272.
29. P. Lavrov et M. Dolobko, Les Feuilletts du Zograph, кв. VI (1926/27), стр. 272—273.

30. Dr Miloš Noha, *Dílo Václava Vondráka*, књ. VI (1926/27), стр. 273.
31. Stanislaw Słoński, *Wybór tekstów Starosłowiańskich*, књ. VI (1926/27), стр. 273—274.
32. Mikolaj Van Wijk, *Klika uwag o pochodzeniu Mszału Kijowskiego*, књ. VI (1926/27), стр. 274.
33. Е. Ф. Карский, *Славянская кирилловская палеография*. Издательство Академии Наук С.С.С.Р. Ленинград 1928. XI + 494, књ. VIII (1928/29), стр. 187—194.
34. Иван Огиенко проф., *Памятки старо-словянської мови X—XI віків*. Варшава 1929, 493 с., књ. VIII (1928/29), стр. 194—202.
35. Г. Ильински, *Погодинские кирилловско-глаголические листки*. *Byzantinoslavica, recueil pour l'étude des relations byzantino-slaves publié par la commission byzantologique de l'Institut slave*. Tome I. Prague 1929, 86—117, књ. VIII (1928/29), стр. 202—205.
36. Николај Дурново, *Мысли и предположения о происхождении старославянского языка и славянских алфавитов*. *Byzantinoslavica. Ročník I. V Praze 1929*, 48—85, књ. VIII (1928/29), стр. 205—210.
37. Лавров Акад. Петро. Кирило та Методій в давньо-слов'янському письменстві. У Києві. 1928. 421 стр., књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 225—237.
38. Diels Paul: *Altkirchenslavische Grammatik mit einer Auswahl von Texten und einem Wörterbuch*. 1. Teil: Grammatik. Heidelberg 1932, 307 + XVI, књ. XI (1931), стр. 223—233.
39. Нова палеографска грађа из Преслава. Кр. Мијатеv, *Эпиграфические материалы изъ Преслава*. *Byzantinoslavica III 2*, 382—403 (1931), књ. XI (1931), стр. 233—240.
40. Ст. Станојевић и д-р Д. Глумац, *Св. писмо у нашим старим споменицима*. Српска краљевска академија. Посебна издања, књ. LXXXIX. Београд 1932, 694 + XXXI, књ. XII (1933), стр. 227—241.
41. Von Arnim B. D. H., *Die Schreiber des Psalterium Sinaiticum und ihre Vorlage*. Leiden 288 + 6 + VIII, књ. XII (1933), стр. 242—260.
42. Још неколико речи о изразу „насушни“, књ. XIII (1933/34), стр. 161—162.
43. Ильинский Г. А. Опыт систематической Кирилло-Методиевской библиографии, под редакцией и съ дополнениями М. Г. Попруженка и Ст. М. Романскаго. Българска Академия на наукитѣ. София, 1934, XLIII + 303, књ. XIII (1933/34), стр. 227—229.
44. Frček Jean, *Euchologium sinaiticum, texte slave avec sources grecques et traduction française*. Paris. 1933. (*Patrologia orientalis*, tome XXIV — fascicule 5), књ. XIII (1933/34), стр. 229—231.
45. Słoński Stanislaw, *Index verborum do Euchologium sinaiticum*, Warszawa 1934 VIII + 152. Meyer Karl, *Altkirchenslavisch-griechisches wer-*

terbuch des Codex suprasliensis. Verlag J. I. Augustin, Glückstadt und Hamburg 1935. XII + 302, кв. XIII (1933/34), стр. 231—233.

46. Kurz Josef, K. Zografskému evangeliu, Slavia IX, 3, 4, XI 3/4; v Praze 1933, кв. XIII (1933/34), стр. 233—242.

47. Лавров П. А. Материалы по истории возникновения древнейшей славянской письменности. (Академия Наук Союза советских социалистических республик. Труды славянской комиссии т. I) 1930. Стр. L + 200, кв. XIII (1933/34), стр. 242—252.

48. О. Хујер, Увод у историју словенских језика. Превео Х. Барић. Лингвистичка библиотека, кв. I. Уредник: Х. Барић. Штампаче ове књиге потпомогнуто је из фонда Луке Теловића Требињца. Београд, година није означена. Стр. 118, кв. XIV (1935), стр. 236—241.

49. Језичка реконструкција старословенског превода јеванђеља, кв. XVI (1937), стр. 203—223.

50. N. Trubetzkoy, Die Aussprache des griechischen *ch* in 9. Jahrhundert n. Chr. (Glotta XXV 248—258), кв. XVI (1937), стр. 223—224.

51. Nahtigal R. Starocerkvenoslovanske študije (Razprave Znanstvenega društva v Ljubljani 15. Filološko-lingvistični odsek 3), 1936, кв. XVI (1937), стр. 225—228.

52. Weingart-Miloš, Prvni Česko-cirkevneslovanská legenda o svatém Václavu. Rozbor filologický (Zvláštní otisk ze Svatováclavského sborníku). Praha 1934, I—228 + I—VI, кв. XVI (1937), стр. 228—235.

53. Weingart-Miloš, Rukovět' jazyka staroslověnského, V Praze 1937. Vydal didakticky kruh Klubu moderních filologů v Praze nákladem vlastním I—248, кв. XVII (1938/39), стр. 234—236.

54. Проф. д-р Иван Ориенко, Повстання азбуки й літературної мови и слов'ян. В тексті 75 знімків із стародавніх нам'яток 1938. Друкарня О. О. Василян у Жовкві, кв. XVII (1938/39), стр. 236—251.

55. Weingart Miloš: Hlaholské Listy Vídeňské. K dějinám staroslověnského Missálu v Praze 1938, кв. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 269—276.

56. Светитѣ брата, Кирилъ и Методий материали изъ рѣкописитѣ на синодалния църковенъ музеи въ София отъ проф. протоиерей Ив. Гошевъ. София 1938, кв. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 279—281.

57. Ђорд. Трифоновъ, Две съчинения на Константина Философа (св. Кирила) за мощитѣ на св. Климента Римски. Спис на бълг. акад. на наукитѣ, књига XLVIII, кв. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 292—293.

58. Рад М. Грујић, Једно јеванђеље босанског типа XIV—XV века. Зборник лингвистичких и филолошких расправа А. Белића 1937 г. стр. 263—277, кв. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 297—298.

59. Vajs Josef, Kanon charvatskohlaholského Vatikánského misalu Illir. 4 v Praze, 1939, кв. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 309—311.

60. Младенов Ст. Бележки върху новонайдения надгробенъ надписъ на Видинската болярка Станислава. Списание на Българската академия на наукитѣ. Книга XLVIII София — 1934, кѣ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 313—314.

61. Karl H. Meyer, *Altkirchenslavische Studien. I Fehlübersetzungen im Codex suprasiensis* 1939, кѣ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 317.

Kuryłowicz Jerzy

1. Les itératifs en *-eic/o-* en slave et en baltique, кѣ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 143—147.

Kurz Josef

1. Библиографски преглед научных радова проф. О. Хуџера (1901—1930 г.), кѣ. IX (1930), стр. 327—343.

2. K problematice existence a významu slov. zájmena *jь, ja, je*, кѣ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 149—153.

Лавров П. А.

1. Нова служба цару бугарскоме Петру, кѣ. I, св. 1—2 (1913), стр. 34—37.

2. Замѣтка объ апокрифахъ въ рукописи Публичной библиотеки греч. 70, кѣ. II, св. 1—2 (1921), стр. 61—64.

Лалевѣ М[нодраг] С.

1. Прилог из синтаксичке синонимике, кѣ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 387—390.

Лалић Радован

1. В. В. Виноградов (in memoriam), кѣ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 567—570.

Ласкарис Михаило

1. „Вера“ у значењу прстен око Сиња, кѣ. V (1925/26), стр. 192—194.

Леков Иван

1. За граматично-родовото поведение на чуждиците в сърбохърватския и българския език, кѣ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 155—158.

Lencek Rado L.

1. Some Observations on the Truncated Forms of the Imperative in Serbocroatian, кѣ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 159—166.

Ler Splavinjski Tadeuš

1. Kratak pregled rada na proučavanju poljskog jezika (предавање на Коларчеву универзитету одржано 7—XI—1933), кѣ. XIII (1933/34), стр. 142—150.

Logar Tine

1. O izgubi nominalnih končnic v nekaterih primorskih govorih, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 35—37.

Lubaś Władysław

1. Ономастика у Пољака, књ. XXV (1961/62), стр. 365—384.

2. Bibliografia onomastyki polskiej do roku 1958 włączn. Opracował Witold Taszycki przy współudziale Mieczysława Karasia i Adama Turaslewicza, Kraków, 1960, стр. XXVI + 336, књ. XXV (1961/62), стр. 426—427.

3. Główne kierunki badawcze polskiej onomastyki w Latach 1960—1971, књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 523—538.

4. Przejawy semantyzacji we fleksji południowosłowiańskiej, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 167—171.

Лушьякъ И.

1. Загребъ и Аграмъ, књ. V (1925/26), стр. 216—218.

Ляпуновъ Б.

1. Родственныя связи словѣнцевъ съ сербами и хорватами, књ. IV (1924), стр. 29—43.

Магарашевић Б[ранко]

1. Свечани састанак Југославенске академије поводом 125-годишњице Даничићева рођења, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 243—244.

Мајнарић Никола

1. Jedna zanimljiva sintaktička pojava u ravnogorskom narječju, књ. III (1922/23), стр. 35—40.

2. Jedno govatarsko narječje u Gorskom Kotaru, књ. XVII (1938/39), стр. 135—149.

3. Dr. August Musić (in memoriam), књ. XVII (1938/39), стр. 228—233.

Маџеcki M[ieczysław]

1. Pere Ljubić, „Bodulske Pisme“ (Šibenik 1927. стр. 1—45), књ. VI (1926/27), стр. 295—296.

2. Још о развоју $\text{š} > \text{a}$ у српско-хрватском језику, књ. XI (1931), стр. 216—219.

Мамузић И[лија]

1. Природа и место на ставе језика у вишим разредима средњих школа, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 139—147.

Маневић Тодор

1. Прилог проучавању говора Јурука у Македонији, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 333—341.

2. Horace G. Lunt, *Grammar of the Macedonian Literary Language*, Скопје, 1952, стр. XIV + 287, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 429—433.

3. Блажо Конески, *Граматика на македонскиот литературен јазик*, дел. I. Увод. За гласовите. За акцентот. Скопје 1952, стр. 184, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 448—452.

Мареткић Т[омислав]

1. Откле име Светозар?, књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 296—297.

2. Још неколико ријечи о глаголу „морати“, књ. VI (1926/27), стр. 96—97.

Марков Борис

1. *Nomina singulativa и collectiva во современиот македонскиот јазик*, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 391—402.

Марковић Светозар

1. Михаило Стевановић, *Граматика српскохрватског језика за више разреде гимназије*, Београд 1951, стр. 463, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 312—323.

2. О пројени личних хипокористичних имена мушког рода на -ко, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 403—406.

Матијашкић Фахра

1. Marija Karpluk: *Słowianskie imiona kobiece, Prace onomastyczne*, 4, Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk. — Wrocław—Warszawa—Kraków, 1961, 1—180, књ. XXV (1961/62), стр. 412—417.

2. Акцент глагола у савременом мостарском говору у односу на Вуков и Даничићев систем, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 337—368.

3. Акцент и морфолошка структура двосложних антропонимијских хипокористика у области Ибра, књ. XXVII, св. 1—2 (1966/67), стр. 337—348.

Матковић М[аријан]

1. Групе -tīt и -oi у источном долењском говору, књ. V (1925/26), стр. 187—189.

2. Ant. Vaclavik, *Podunajská dedina v Československu. Monografia*. 1925. Nakladem Vydavateľského družstva v Bratislavě, књ. V (1925/26), стр. 314—316.

Медкић Мојо

1. Да ли „врбаски“ или „врбашки“?, књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 182—184.

Millet A[ntoine]

1. *De quelques noms nouveaux*, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 118—120.

2. *bratři et sestra*, књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 295—296.

Микеш Меланија [и Савка Свенка]

1. Развој номиналне синтагме са одредбом у дечијем говору, књ. XXIX, св. 1—2 (1972), стр. 305—325.

Милановић Бранислав

1. Јубилеј професора А. Белића, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 223—242.

2. „Суплетивне“ основе глагола *жакајши*, *звјесдукајши*, *гуријашти* и *гузујашти*, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 407—422.

Милетић Бранко

1. Прилог за испитивање артикулације помоћу рендгенових зракова, књ. VII (1928/29), стр. 160—200.

2. Поводом Егблумових радова из српске фонетике и словенске акцен-
тологије, књ. VIII (1928/29), стр. 65—82.

3. Јозеф Хлумски, књ. IX (1930), стр. 319—327.

4. Ekblom R. Zur Entstehung und Entwicklung der slavo-baltischen und der nordischen Akzentarten. Skrifter utgivna av K. Humanistiska Vetenskaps-Samfundet i Uppsala. 26:2, књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 237—244.

5. Josef Chlumský (in memoriam), књ. XVII (1938/39), стр. 221—225.

6. Miloš Weingart (in memoriam), књ. XVII (1938/39), стр. 225—228.

7. Weingart M., Texty ke studiu jazyka a písemnictví staroslověnského. Praha 1938, сопствено издање (VIII + 176 стр.), књ. XVII (1938/39), стр. 275—277.

8. Weingart M., Hlaholské listy Videňské. K dějinám staroslověnského missálu. Časopis pro moderní filologii XXIV, 105—129 и 245 (И као засебан отисак 1938 год.), књ. XVII (1938/39), стр. 277—279.

Милошевић Ксенија

1. Темпорално значење и синтаксичка вриједност конструкције *Сор* (praes. perf.) — part. pass. у српскохрватском језику, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 423—437.

Мирковић Драгутин

1. Dr. Eugen Paulini, Dejiny sprasovnej Slovenčiny (Slovenská akadémia vied a umení Bratislava 1948), књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 478—483.

Михаиловић Велимир

1. Порекло имена наших манастира (Бездин, Обода), књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 439—443.

Михаиловић Љубомир

1. Дужина српскохрватских речи изражена бројем слогова, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 445—453.

Младеновић Александар

1. Језичке особине Вуковог краја из 1861. године, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 293—336.

2. Непознат Његошев рукописни фрагмент из „Пустивљака цетинског“, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 455—467.

Могош Милан

1. Ivšičev Zbornik (Zbornik u čast Stjepana Ivšića, izdalo Hrvatsko filološko društvo, Zagreb, 1963, стр. VII—XXII и 1—423), књ. XXVI, св. 3—4 (1963/64), стр. 532—537.

Московљевић Милош

1. Акценти поцерског говора, књ. VII (1928/29), стр. 5—68.

2. О писању руских имена у нашем језику, књ. VIII (1928/29), стр. 109—136.

3. C. A. van den Berk: Y a-t-il un substrat čakavien dans le dialecte de Dubrovnik? Contribution à l'histoire de la langue serbo-croate. — Mouton & Co. 'S-Gravenhage, 1957, 1—251, књ. XXV (1961/62), стр. 418—422.

4. Икавски говор у СР Србији, књ. XXVI, св. 1—2, (1963/64), стр. 471—509.

Мошки Владимир

1. Hipoteza Lamanskoga o hazarskoj misiji sv. Ćirila књ. VI (1926/27), стр. 133—152.

2. Старац поп Теодосије и хиландарска „братија начелна“, књ. XVII (1938/39), стр. 189—200.

Moszyński Leszek

1. Czy glagolska msza świętego Floriana mogła powstać w Krakowie, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 173—179.

Мршевић Д[рагана]

1. Библиографија радова професора Михаила Стевановића, књ. XXX св. 1—2 (1973), стр. 9—30.

Musić A[ugust]

1. Značenje perfektivnoga prezenta u negativnim pitanjima u hrvatskom ili srpskom jeziku, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 27—34.

2. *Prije i poslije*, књ. IV (1924), стр. 151—165.

3. Aorist imperfektivnih glagola u srpskohrvatskom jeziku, књ. V (1925/26) стр. 27—41.

4. *Netopir i leptir*, књ. VI (1926/27), стр. 98—101.

5. *Budući da*, књ. XI (1931), стр. 173—178.

Nahtigal Rajko

1. Meyer, K. H., Slavische und indogermanische Intonation. Heidelberg 1920, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 158—168.

2. O zadnjem poskusu razlage imena češkoga naroda, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 49—54.

3. Protobolg. oјlm-, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 81—86.

Niedermann Max

1. Le lieu de naissance de Saint Jérôme, књ. V (1925/26), стр. 226—229.

Николић Берислав М.

1. О говору Срема. књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 273—287.

2. 1) Душан Ј. Поповић, Срби у Срему до 1736/7, Историја насеља и становништва (са 7 слика и 7 карата). Посебна издања САН књ. CLVIII Београд 1950 стр. 300, 8°. 2) Д-р Душан Ј. Поповић, Срби у Бачкој до краја осамнаестог века, Историја насеља и становништва. Живан Сечански, Попис становништва Бачке током осамнаестог века (грађа за историју насеља и становништва). Посебна издања САН књ. СХСIII Београд 1952. Стр. 418, 8°, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 437—446.

3. Mate Hraste: Bibliografija radova iz dijalektologije, antroponimije, toponimije i hidronimije, на području hrvatskoga ili srpskoga jezika. — Hrvatski dijalektološki zbornik. књ. I 387—479, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 313—316.

4. Stjepan Pavičić: Podrijetlo hrvatskih i srpskih naselja i govora u Slavoniji, Djela JAZU, knj. 47 (Zagreb 1953) I—356 + (5 карата), велика 8°, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 316—325.

5. Једно акценатско питање, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 227—233.

6. Данашњи тршички говор, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 263—274.

7. Миливоје В. Кнежевић, Антологија народних умотворина, Библиотека Српске књижевности у сто књига, изд. Матица српска и Српска књижевна задруга (Нови Сад — Београд, 1957) 1—304, 8°, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 285—287.

8. Придевски акценат у мачванском говору, књ. XXIV (1959/60), стр. 321—326.

9. Др Павле Ивић: Дијалектологија српскохрватског језика (Увод и штокавско наречје), изд. Матица српска, Нови Сад 1956, стр. 1—218 + дијалектолошка карта штокавског наречја, мала 8°. — Pavle Ivić: Die serbokroatischen Dialekte, ihre Struktur und Entwicklung. Erster Band: Allgemeines und die štokavische Dialektgruppe, Mouton & Co. (S. — Gravenhage 1958) 1—325 + Dialektologische Karte des serbokroatischen Sprachraums, велика 8°, књ. XXIV (1959/60), стр. 383—386.

10. Акценатске алтернатије у савременом српскохрватском књижевном језику, књ. XXV (1961/62), стр. 185—196.

11. Трећи конгрес Савеза славистичких друштава ФНРЈ (18. IX — 23. IX 1961, Љубљана), књ. XXV (1961/62), стр. 433—436.
12. Однос данашњег тршићког говора према Вуковом језику, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 151—176.
13. Упитник за испитивање акцената у штокавским говорима, књ. XXVII, св. 1—2 (1966/67), стр. 307—336.
14. Михаило Стевановић: Функције и значења глаголских времена. Посебна издања Српске академије наука и уметности, књ. CDXXII, Одељење литературе и језика, књ. 20 (Београд, 1967), стр. I—VIII + 1—176, велика 8°, књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 507—514.
15. Петар Колендић (in memořiam), књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 763—764.
16. Основне дијалекатске акценатске појаве у млађим новоштокавским говорима. књ. XXVIII, св. 1—2 (1969), стр. 189—207.
17. Акценатски системи у штокавским говорима СР Србије, књ. XXIX, св. 1—2 (1972), стр. 275—303.
18. Дијалекатска основа Вукове акцентуације, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 469—473.

Николић Свет[озар]

1. Irena Klemensiewiczówna, Wyrazy złożone nowszej polszczyzny kulturalnej (Wydawnictwo Studium Słowianskiego uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 1951), књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 486—491.
2. Казимјеж Њич (in memořiam), књ. XXIV (1959/60), стр. 491—494.
3. Стањислав Слоњски (in memořiam), књ. XXIV (1959/60), стр. 494—496.
4. Nomina agentis у старословенском језику, књ. XXVII, св. 1—2 (1966/67), стр. 1—84.

Nitsch Kazimir

1. Polonica, I (1911 год.), књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 147—157.

Новаковић Ст[ојан]

1. *Варзило*, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 116—117.
2. *Премуж*, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 117—118.

Орхановић С.

1. Два прилога познавању старе епске поезије, књ. XII (1933), стр. 199—204.

Остојић Бранислав

1. Напомене о језику неких писаца из Црне Горе XIX нијека, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 475—480.

Остојић Тих[омгир]

1. Стихослов од год. 1717, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 126—129.

Павловић Драгољуб

1. Антун Барац (in metogiam), књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 499—501.
2. О подела југословенске књижевности на периоде, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 97—101.

Павловић-Стаменковић Звездана

1. Вук као ономастичар, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 425—436.
2. Консонантске групе сц и шч у штокавском дијалекту, књ. XXVII, св. 1—2 (1966/67), стр. 349—356.
3. Дијалекатске црте у називима микропонимског типа, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 481—488.

Павловић Милевој

1. Угаино — ужасно (један случај индивидуалне и непотпуне метатезе), књ. VII (1928/29), стр. 215—216.
2. Речници страних речи у српском књижевном језику, књ. VII (1928/29) стр. 217—230.
3. Д-р Светомир Ристић и Јован Кангрга, Речник српскохрватског и немачког језика. Други део српскохрватско-немачки. Велика осмина. 6. XVI + 1260. Београд, 1928, књ. VIII, (1928/29), стр. 211—218.
4. С. I. Карцевскиј, Јазык, война и революція. Русское Университетское Издательство, Берлин. Всеобщая Библиотека 47. Берлинъ. 1923. 72. 16°, књ. VIII (1928/29), стр. 219—225.
5. Неке особине горњореканскога говора — (Поводом једног чланка о Горњореканцима), књ. XV (1936) стр. 170—180.
6. Karel Ohnesorg: Fonetická studie o dětské řeči — Étude Phonétique sur la langage de l'enfant. V Praze 1948. Nákladem Filozofické fakulty University Karlovy, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 259—264.
7. Astrid Boeklund: Die Univerbierenden Verkürzungen der heiligen russischen Sprache. — Uppsala, 1940, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 265—271.
8. Напомене о народним говорима Шумадије, књ. XX, св. 1—4 (1953/54) стр. 369—376.
9. R. G. A. de Bray, Guide to the Slavonic Languages (London: J. M. Dent Co. Inc. 1951. XXVI + 797), књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 471—474.
10. Перспективе и зоне балканистичких језичких процеса, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 207—239.
11. Врѧпа — cf. ἀρπᾶξ, ἀρπᾶζω, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 269—270.

12. Šala — vulg. lat. sōl(ē)a, sōlum, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 271—272.

13. И. И. Толстой, Сербско-хорватско-русский словарь. Государственное издательство иностранных и национальных словарей. Москва, 1957, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 289—296.

14. Два речника српскохрватског језика (за италијански и француски језик), књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 325—330.

15. Слово за празнице Кирила Пејчиновића. Редакција и предговор Блаже Конески, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 330—332.

16. Hamm J., Hraste M., Guberina P., Govor otoka Suska (Hrvatski dijalektološki zbornik 7—211, Zagreb 1956), књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 333—337.

17. Основи проучавања језика и стила наших књижевника, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 51—61.

18. Арб. Zanĭ: Zana и с. мајка Јања, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 217—220.

19. Дело Александра Белића, књ. XXIV (1959/60), стр. 1—14.

20. Опозитно условљена деминутивност, књ. XXIV (1959/60), стр. 225—230.

21. Alfred Zaręba, Nazwi barw w dialektach i historii języka polskiego (z 2 mapami). Polska Akademia Nauk. Prace Językoznawcze 3. Wrocław, 1956, књ. XXIV (1959/60), стр. 374—377.

22. Услови развјатка и периодизације историје српскохрватског језика, књ. XXV (1961/62), стр. 49—63.

23. Jaroslav Stulhik. — 1) Les kenoglossies. Contributions à la psychopathologie du langage (Philologica Pragensia, 1962, číslo 3). 2) Sulle druze verbali („Il Pisani“, Giornale di Patologia nervosa e mentale, vol. LXXXIV fasc. II), књ. XXV (1961/62), стр. 428—432.

24. Стил Вука Караџића, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 1—72.

25. М Стевановић: Савремени српскохрватски језик. Граматички системи и књижевнојезичка норма. I. Увод, фонетика, морфологија. Научно дело, Београд, 1964, књ. XXVI, св. 3—4 (1963/64), стр. 545—556.

26. Mélanges André Vaillant. Revue des Etudes slaves. Tome quarantième. Paris, 1964, књ. XXVI, св. 3—4 (1963/64), стр. 623—629.

27. Симбиоза процеса и диференцирање прасл. *tj*, *dj* књ. XXVII, св. 1—2 (1966/67), стр. 143—164.

28. France Bezlaj: Slovenska vodna imena, I del (A—L). Ljubljana, 1956, 8°, 365; II del (M—Ž). Ljubljana, 1961, 8°, 354, књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 457—462.

29. И. В. Муромцев: Словотворчі типи гідронімів — басейн сіверського Дінця. — Видавництво „Наукова думка“, Київ, 1966, књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 515—518.

30. Tatiana Slama-Cazacu: *Limbaș și context — Problema limbajului în concepția exprimării și a interpretării prin organizări contextuale.* (Editura Științifică, București, 1959), књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 519—522.
31. *Топономастичка испитивања на подручју Космаја*, књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 587—588.
32. *Језички знак и структура фонеме у језичким системима*, књ. XXVIII, св. 1—2 (1969), стр. 37—73.
33. *Les concurrences des oronymes et les onomastiques nouveaux en illyricum*, књ. XXVIII, св. 1—2 (1969), стр. 209—217.
34. *Три питања значајна за балканистичку лингвистику.* — *Bulletin de la Société de Linguistique*, LXI—LXIII, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 475—488.
35. *Балканистичке смернице и нове појаве у науци о румунском и вулгарно-латинском језику*, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 479—484.
36. Paul Lebel, *Principes et méthodes d'hydronomie française.* *Société Les Belles Lettres. Paris, 1956, In. 8°. P. XXXII, 389*, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 493—498.
37. František Cuřin, *Kapitoly z dějin českých nářečí a místních i posmištních jmen*, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 499—500.
38. Chr. S. Stang: *Opuscula linguistica — Ausgewählte Aufsätze und Abhandlungen.* *Univerzitetsforlaget, Oslo, 1970*, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 549—553.
39. *Cours de langue roumaine — Introduction a l'étude du romain*, București, 1967. P. 582, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970) стр. 555—558.
40. *Симпозијум о српско-румунским односима*, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 565—566.
41. *Иља Ильич Толстој (in memoriam)*, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 571—573.
42. *Миксоглотске микроанализе и балканистичке ономастика*, књ. XXIX, св. 1—2 (1972), стр. 1—48.
43. *L'Unité d'esprit et l'équilibre des études linguistiques en France*, књ. XXIX, св. 1—2 (1972), стр. 327—338.
44. Petar Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 539—544.
45. М. Н. Кожина, *К основањима функционалне стилистики*, књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 565—568.
46. Władisław Lubas, *Slowotwórstwo Południowosłowiańskich nazw miejscowych z sufiksami -ci, -ovci, -inci, itp.*, књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 585—587.
47. *A la recherche des scordisques*, књ. XXIX, св. 3—4, (1973), стр. 601—622.
48. *Povodom stogodišnjice rođenja prof. Antoana Meillet-a*, књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 635—637.

49. Теренске ситуације и етнимске перспективе у Илирикуму, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 489—508.

Паркот Вацлав

1. Крешимир Георгијевић, Српскохрватска народна песма у польској књижевности, Студија из упоредне историје словенских књижевности, Написао... Издање Задужбине Милана Кујунџића 5. Београд 1936. Српска краљевска академија. Посебна издања, књ. CXV. Филозофски и филолошки списи књ. 30. VIII + 347 стр., књ. XVI (1937), стр. 238—242.

Цевањин Олга

1. Српскохрватско-мађарски речник, књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 595—599.

Petre Fran

1. Problem proučavanja jugoslavenske književnosti XX vijeka, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 103—111.

Петровић Петар Ж.

1. О народном говору у Грузи, књ. XX, св. 1—4 (1953/54),¹стр. 495.

Пецо А[сим]

1. Природа африката српскохрватског језика, књ. XXV (1961/62), стр. 161—183.

2. Мјесто централнохерцеговачког говора међу осталим говорима данашње Херцеговине, књ. XXV (1961/62), стр. 295—328.

3. Бенана Чустовић. Народни говор (у Ливањском пољу). Гласник Земалског музеја у Сарајеву, Етнологија, т. XIV и XV, Сарајево 1960—61, стр. 91—117, књ. XXV (1961/62), стр. 423—425.

4. Једно поређење Вукова језика са говорима јекавске Херцеговине, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 177—218.

5. Irmgard Mahnken: Zur Frage der Dialekteigentümlichkeiten des verbokroatischen im Dubrovnik im XIV. Jahrhundert (Opera Slavica IV) и други новији радови о супстрату дубровачког говора, књ. XXVI, св. 3—4, (1963/64), стр. 581—590.

6. Зборник средњовјековних натписа Босне и Херцеговине. — Издање Земалског Музеја, I, Сарајево 1962; II, Сарајево 1964, књ. XXVI, св. 3—4, (1963/64). стр. 614—621.

7. Јекавске оазе у западној Херцеговини, књ. XXVII, св. 1—2 (1966/67), стр. 267—306.

8. Берислав М. Николић: Мачвански говор. Институт за српскохрватски језик. Српски дијалектолошки зборник књ. XVI, сепарат 2, Београд 1966, књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 523—530.

9. Промене непалаталних сугласника у вези са *j* на српскохрватском подручју, књ. XXVIII, св. 1—2 (1969), стр. 143—187.

10. Др Бранивој Борђевић: Елементи српскохрватске дијалекције. Уметничка академија у Београду, Београд 1970, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 533—539.
11. Мате Храсте (in memoriam), књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 575—577.
12. [и П. Правица], О природи акцената српскохрватског језика на основу експерименталних истраживања, књ. XXIX, св. 1—2 (1972), стр. 195—242.
13. Al. Lisaniyyat, Revue Algérienne de Linguistique, књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 561—564.
14. Исмет Смаиловић, Језик Хасана Кикаћа, књ. XXIX, св. 3—4 (1974), стр. 579—583.
15. Thomas F. Magner (The Pennsylvania University) and Ladislav Matejka (University of Michigan): Word accent in modern serbo-croatian, књ. XXIX, св. 3—4, (1973) стр. 589—594.
16. [и Ж. Станојичић], Уз јубилеј професора Михаила Стевановића, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 1—7.
17. Називи долина уз реке у српскохрватском језику, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 509—524.

Пешњак Митар

1. Неке напомене о фонетском развоју гласовних група *stj, zdj, skj, zđj* у српскохрватском језику, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 247—253.
2. Thorvi Eckhardt, Napomene o grafičkoj strukturi glagoljice, (Radovi Staroslavenskog instituta, knj. 2, 1955, стр. 59—91), књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 283—285.
3. О означавању *j* у првобитној словенској азбуци, књ. XXIV (1959/60), стр. 231—246.
4. О реконструкцији старословенског фонолошког система, књ. XXV (1961/62), стр. 153—160.
5. Вуков и Даничићев систем глаголског акцента и његове новије модификације, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 247—292.
6. Josip Jedvaj: Bednjanski govor. Hrvatski dijalektološki zbornik, knjiga I, Zagreb 1956, 279—330, књ. XXVI, св. 3—4 (1963/64), стр. 556—580.
7. О пореклу словенских акценатских типова, књ. XXVII, св. 1—2 (1966/67), стр. 237—266.
8. Thomas P. Magner: Post-Vukovian Accentual Norms in Modern Serbo-Croatian. — American Contributions to the Sixth International Congress of Slavists, књ. XXVII (1968/69), св. 3—4, стр. 499—506.
9. О основима штокавске акцентуације, књ. XXVIII, св. 1—2 (1969), стр. 107—142.
10. Генеа и еволуција словенског писма, књ. XXIX, св. 1—2 (1972), стр. 105—151.

11. Писарске секције у Струшком прешасу Душановог законика, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 525—535.

Погодинъ А.

1. Етимологија слова „книга“, књ. IV (1924), стр. 185—187.

2. Kiparsky V., Die gemeinslavischen Lehnwörter aus dem Germanischen. Helsinki 1934. Annales Academiae Scientiarum Fennicae B. XXXII, 2 VI + 329, књ. XIII (1933/34), стр. 275—279.

Поленакoвић X [араламшије]

1. Доситеј Обрадовић кај Македонците, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57) стр. 273—288.

2. Симпозиум 1100 — годишнина од смртта на Кирил Солунски, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 559—560.

3. Две културни традиции изразени во антропонимијата на два терена во Македонија, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 537—540.

Поповић Иван

1. Petrovici E., Daco-slava, „Dacoromania“ X, partea II, Sibiu 1943, стр. 233—277, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 328—330.

2. Petrovici E., приказ: István Kniezsa, Ungarns Völkerschaften im XI Jahrhundert. (Mit einer Kartenbeilage). Budapest 1938, 172 p. (Ostmitteleuropäische Bibliothek, Nr. 16) — „Dacoromania“ X. 1943, стр. 517—541 (на румунском језику), књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 330—331.

3. Petrovici Emile, La population de la Transylvanie au XI-e siècle, extrait de la Revue de Transylvanie (Tome X) стр. 32, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 331—332.

4. Petrovici Émile. Les Slaves en Grèce et en Dacie, Balcania VII, 2, Bucarest 1944, стр. 465—473, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 332—333.

5. О словенским коренима **bob*-и **rop*- и неким њиховим дериватима, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 159—171.

6. Лингвистичке и филолошке расправе у Зборнику радова Филозофског факултета Свеучилишта у Загребу (1951), књ. XIX, св. 1—4 (1951/52) стр. 323—334.

Поповић Љубомир

1. VII научни састанак Међународне комисије за проучавање грама-тичке структуре словенских језика, књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 638—639.

2. О неким типовима адноминалних реченица са везником *kad*, књ. XXX, 1—2 (1973), стр. 541—549.

Правица Петар

1. [и А. Пецо], О природи акцената српскохрватског језика на основу експерименталних истраживања, књ. XXIX, св. 1—2 (1972), стр. 195—242.

Pretrgov Miroslav

1. Trojezični rečnik Gregorija Vidali, књ. IV (1924), стр. 187—189.

Џудић И[ван]

1. Немачки утицај у делима М. А. Рељковића, књ. XXIV (1959/60), стр. 265—280.
2. Макс Фасмер (in memoriam), књ. XXV (1961/62), стр. 557—559.

Радојчић Ђорђе Сп.

1. Ко је писац и када је састављена служба архиепископу Никодиму, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 197—204.
2. Прве три главе Студеничког типика, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 151—157.
3. Световна похвала кнезу Лазару и косовским јунацима, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 127—142.
4. Теодосијев Канон општи Симеону Немањи и Сави, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 137—150.
5. Служење Доментијаном у литургијне сврхе у XIV веку, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 151—155.
6. Симун из хрватске глагољске песме о моралној покварености свештенства, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 157—159.
7. „Јован Громов“ из „Слова љубве“ Деспота Стефана Лазаревића, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 161—163.
8. Друго „Посланије“ Светогорског протe Гаврила угарском краљу Јовану Запољи (из 1534 год.), књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 167—177.
9. Григоровичева Ирмологија, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 265—268.
10. Завида, отац хумског кнеза Мирослава, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 255—261.
11. Ватикански свитак, књ. XXIV (1959/60), стр. 247—250.
12. Ђиро Ђанели, књ. XXIV (1959/60), стр. 497—499.

Радојчић Никола

1. Из историје проучавања порекла назива меропах, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 157—171.
2. Члан четрнаести Душанова законика, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 35—45.
3. Оковнице. измишљено или заборављено име за Србе, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 111—115.
4. Пет писама с краја XV века, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 343—367.
5. Струшки рукопис Душанова законика, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 49—63.

Радокић Јов[ан]

1. Митрополит Стефан Стратимировић о општем словенском књижевном језику, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 113—122.

Радошевић Наталија

1. Прилог питању члана у старословенским споменцима, књ. XVI (1937), стр. 144—157.

2. Racoviță C., L'article en russe. 1939. Paris (VIe) Libraire E. Droz. București (I) Institutul de Linguistică Română. 53 str., књ. XVII (1938/39), стр. 280—282.

Рамовић Франц

1. Razvoj skupin r + ə in ə + r v slovenskem jeziku, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 40—49.

2. O slovenskem novoakutiranem $\acute{o} > \acute{ó}, \acute{ú}, \acute{ö}$, књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 227—239.

3. O prvotnih južsl. substitucijah za balk. — lat. *k, g* pred *e, i*, књ. VI (1926/27), стр. 153—165.

Решетар М[илан]

1. Дуги сугласници у српскохрв. језику, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 111—114.

2. Završetak *-u* u *gen. sing.* muških imenica u slovenskom jeziku, књ. III (1922/23), стр. 1—6.

3. A. Meillet et A. Vaillant, Grammaire de la langue serbo-croate. Paris 1924, књ. IV (1924), стр. 245—250.

4. Ikavsko-jekavski govor M. Radnića, књ. V (1925/26), стр. 46—52.

5. Karl Meyer i A. Stojićević, — Serbocroatisches Lesebuch, књ. VI (1926/27), стр. 248—251.

6. Српски Диалектолошки Зборник, књига III, књ. VI (1926/27), стр. 252—260.

7. Посиловићев икавско-јекавски говор, књ. VIII (1928/29), стр. 83—87.

8. Još o 1. *sing. imperativa.* књ. XI (1931), стр. 1—7.

9. Što je *skopos?*, књ. XII (1933), стр. 208—210.

10. Skok P., Naša pomorska i ribarska terminologija na Jadranu. (Spjeler) 1933, 8°, 194. stranc, књ. XII (1933), стр. 284—287.

11. Odgovor na odgovor g. prof. Wollman-a, књ. XII (1933), стр. 288—289.

12. Ново издање свих Његошевих дјела, књ. XV (1936), стр. 215—232.

Ристић Олга

1. Функција префикса *me* у неким именичким и придевским композицијама, књ. XXV (1961/62), стр. 385—393.

2. О неким речима у преводу Новог завета, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 401—412.

3. Лексичко-семантичке одлике творбе именица у неких српских и хрватских романтичарских песника, I део, књ. XXVIII, св. 1—2, стр. 219—320, II део, књ. XXVIII, св. 3—4, стр. 387—451.

Роглић Павле

1. Лично или властито име у језику у свом развојном профилу, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 551—558.

Rodić Nikola

1. Proslava stogodišnjice formiranja Lingvističkog Društva u Parizu i stogodišnjica rođenja Antoana Mejea (Pariz 1966), књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 633—635.

2. Интерференција ф:п и п:ф, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 559—563.

Розов Владимир

1. Српски рукописи Јерусалима и Синаја, књ. V (1925/26), стр. 118—129.

Rospond Stanislav

Otto Franck: Studien zur serbokroatischen Ortsnamenkunde (= Veröffentlichungen des Slavischen Instituts an der Friedrich — Wilhelms — Universität Berlin, herausgegeben von Max Vosmer, Nr. VI). Leipzig 1932, Str. XII + 239 + 14 karata, књ. XII (1933) стр. 270—284.

2. „Polonica“ kod Vuka St. Karadžića, књ. XIII (1933/34) стр. 170—179.

Ружић Жарко

1. Акцентоване једносложенице у народном епском десетерцу, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 565—578.

Ружичић Гојко

1. Језик Петра Зоранића (Задарски дијалекат у почетку XVI века), књ. IX (1930), стр. 1—92 и књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 1—90.

Савић Момчило Д.

1. Порекло и значење једне речи из источне Србије (ћелак), књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 579—587.

Савић Свенка

1. [и Микеш Меланија], Развој номиналне синтагме са одредбом у децем говору, књ. XXIX, св. 1—2 (1972), стр. 305—325.

Сафронов Иванович Герман

1. [и П. А. Дмитриев], Славистика в Ленинградском университете, књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 561—585.

Sedláček J[an]

1. Vyjadřování modalitý nutnosti v srbochárvatském jazyce, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 181—188.

Слимић Радоје

1. Прилог проучавању глаголских облика у временским реченицама, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 589—604.

Skok P[etar]

1. Iz srpskohrvatske toponomastike, књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 311—318.
 2. Iz srpskohrvatske toponomastike, књ. III (1922/23), стр. 72—77.
 3. Dacoromania. Buletinul „Muzeului limbei române” condus de Sextil Puscariu, I (1920—21), Cluj p. 608 + V, књ. IV (1924), стр. 224—227.
 4. Th. Capidan, Elementul slav în dialectul arumân. Academia româna. Memoriile secțiunii literare. S. III. T. II. Mem. 4.) București 1925, p. 91, књ. V (1925/26), стр. 309—313.

5. Iz srpsko-hrvatske toponomastike, књ. VI (1926/27), стр. 65—95.
 6. O slovenskoj palatalizaciji sa romanističkog gledišta, књ. VIII (1928/29), стр. 38—64.
 7. Leksikologičke studije, књ. VIII (1928/29), стр. 88—102.
 8. O bugarskom jeziku u svjetlosti balkanistike, књ. XII (1933), стр. 73—146.

9. Petrovici Emil, Graiul Carașovenilor („govor Krašovana”). Studiu de Dialectologie slavă meridională. București. 1935, str. XII — 258 (sa opširnóm sadržinom u francuskom jeziku pod naslovom *Le parler di Krašovani*, str. 259—270), књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 253—259.

Ślawáki Franciszek

1. Czarnogórskie gládŭn, tĕkŭn, bogátŭn, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 189—192.

Сладојевић Петар Ч.

1. О имперфекту у српскохрватском језику, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 213—228.

2. О значењу аориста у српскохрватском језику, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 131—136.

3. Неколико ријечи о значењу и употреби аориста у погодбеним реченицама у језику Вука Караџића, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 459—462.

Śhizinski Jerzy

1. Z kontaktów Wuka Stefanowicia Karadzicia z Polakami, књ. XXIV, (1959/60), стр. 201—212.

Смирнов Константин

1. Два писма В. Јагића, књ. XII (1933), стр. 211—216.

Стаматовски Трајко

1. Четврто заседание на Меѓународната комисија за словенска ономастика, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 563—565.

Станић Милија

1. Друштво за српскохрватски језик и књижевност, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 401—403.

2. Друштво за српскохрватски језик и књижевност НР Србије, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 264—266.

3. Саветовање слависта Југославије, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 266—270.

4. Глас *j* у ускочком говору, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 221—226.

5. О неким неакцентованим дужинама (и краткоћама) у ускочком говору, књ. XXIV, (1959/60), стр. 307—319.

6. И. В. Абузова, П. А. Дмитриев и Н. И. Сокаљ: Србохрватски језик. Лењинград, 1965, стр. 291, књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 531—540. Порекло гласа *ђ* у речима *уђаји*, *кођи* и сл., књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 605—609.

Stankiewicz Edward

1. The Accent and Grammatical Categories of the -a Stems in South Slavic, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 193—202.

Станојевић Ст[аноје]

1. Откуда погрешна година крунисања Душанова у Копоринском родослову?, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 106—107.

2. Неколико података о изговору *џ* у XIII и XIV в., књ. V (1925/26), стр. 214—216.

3. О темнићком натпису, књ. VI (1926/27), стр. 215—216.

4. Уа!, књ. VI (1926/27), стр. 218.

5. Пуца га!, књ. VI (1926/27), стр. 220.

6. Када је Теодосије писао живот Св. Саве, књ. VII (1928/29), стр. 201—204.

7. Чокешина, књ. VII (1928/29), стр. 204.

8. О неким мотивима у нашим народним песмама, књ. VII (1928/29), стр. 205—213.

9. Лична имена и народност у Србији средњег века, књ. VIII (1928/29), стр. 151—154.

Станојчић Живојин

1. Dr Milorad Ćorac, Jezik i stil Mihaila Lalića. Zajednica naučnih ustanova Kosova i Metohije, Studije, Knj. 13. Priština 1968, стр. 1—204 (+ резиме на алб. и франц. 205—223), књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 529—532.

2. [и А. Пецо], Уз јубилеј професора Михаила Стевановића, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 1—7.

3. Прилог тумачењу хиперграматичности, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 611—614.

Стевановић М[ихаило]

1. Источноцрногорски дијалекат (С картом уз текст), књ. XIII (1933/34) стр. 1—128.

2. Питање значења глаголских времена у релативној употреби њиховој, књ. XVII (1938/39), стр. 150—178.

3. Попридевљивање глаголског прилога на *-ли*, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 55—85.

4. А. Белић: Вук и Даничић. Просвета — Београд 1947, стр. 214, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 260—269.

5. А. Белић, Вукова борба за народни и књижевни језик. Просвета — Београд, стр. 279. књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 299—309.

6. Неке особине Његошева језика, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 17—33.

7. Александар Стојишевић, Значење аориста и имперфекта у српскохрватском језику. — Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Razred za filološke in literarne vede. Dela 3. Ljubljana, 1951, стр. 171, 8°, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 272—287.

8. А. Белић, Око нашег књижевног језика. — Српска књижевна задруга, коло XLV, књ. 312, Београд 1951, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 304—311.

9. Значење имперфекта према употреби у језику П. П. Његоша, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 39—80.

10. Начин одређивања значења глаголских времена, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 19—48.

11. Карактер одредаба самосталних речи и разлике међу њима, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 23—34.

12. Осврт на Белићево учење о језику, књ. XXIV (1959/60), стр. 15—48.

13. Проблем глаголског рода и повратни глаголи у српскохрватском језику, књ. XXV (1961/62), стр. 1—47.

14. Језик у Вукову делу и савремени српскохрватски књижевни језик, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 73—150.

15. Српски дијалектолошки зборник. — Књ. XIV, стр. 412. Београд 1964, књ. XXVI, св. 3—4 (1963/64), стр. 590—603.

16. Божо Видоески: Кумановскиот говор. Институт за македонски јазик, Скопје. Посебна издања, књ. 3, књ. XXVI, св. 3—4 (1963/64), стр. 608—614.

17. Значење аориста имперфективних глагола, књ. XXVII, св. 1—2 (1966/67), стр. 165—184.

18. Карактер значења везника као спољних знака унутарње везе међу реченицама, књ. XXVIII, св. 1—2 (1969), стр. 75—105.

19. Лука Вујовић, Мрковићки дијалекат. Српски дијалектолошки зборник, књ. XVIII, стр. 73—398, повезано и као посебна књига стр. 1—326. Београд 1969. књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 501—511.

20. Живојин С. Станојчић, Језик и стил Ива Андрића. Монографије Филолошког факултета Београдског универзитета, књ. XI. Београд 1967, стр. 330, књ. XXVIII, св. 3—4 (1970), стр. 519—527.

21. Глаголски облици као међусобне синтаксичке опозиције, књ. XXIX, св. 1—2 (1972), стр. 81—103.

22. Даринка Гортан—Премк, Акузативне синтагме без предлога у српскохрватском језику, књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 553—559.

Стевовић Игрутин

1. Прослава Вука Ст. Караџића, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 205—223.

2. О питању конструкција падежа с предлозима, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 215—236.

3. Један особити акценат придева код Вука, Даничића и у народним говорима, књ. XXVI, св. 1—2 (1963/64), стр. 369—399.

4. Прилози као врста речи (функција прилога), књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 615—623.

Stępnik Klemens

1. Polska gwara złodziejska, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 203—209.

Stojanov F.

1. Prilozi poznavanju narodnog govora u Tijesnome (na otoku Murteru), књ. XVI (1937), стр. 158—165.

Стојановић Љуб[омир]

1. [и А. Белић], Поводом покретања „Јужнословенског филолога“, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 1—3.

2. Темнићки натпис X—XI века, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 4—20.

3. Гробни натпис требињског жупана Грда XI—XII века, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 104—105.

4. Благајски натпис, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 109—110.

5. Један општи поглед на Вуков рад, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 5—17.

6. О значењу и употреби глаголских облика у реченицама, књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 187—210 и књ. III (1922/23), стр. 85.

7. *На, нај*, књ. II, св. 3—4 (1921), стр. 299—300.

8. Реченичне конструкције без *verbum-a finituma*, књ. III (1922/23), стр. 7—10.

9. Допуна [претходном раду], књ. III (1922/23), стр. 85.

10. Народни Музеј у Београду. Писани Споменици I. — Старине. Записи — Натписи — Листине. Прикупио Др. Влад. Р. Петковић, књ. III (1922/23), стр. 139—141.

11. Један нов текст скраћене Хамартолове Кронике и један нов примерак млађег летописа прве групе, књ. VII (1928/29), стр. 1—4.

12. Значење глаголских партиципа, књ. VIII (1928/29), стр. 1—12.

13. Нов примерак старе штампане српске књиге из млетачке штампарије од 1572 г., књ. VIII (1928/29), стр. 147—150.

Стојанчевић Владимир

1. Четири писма кнезу Милошу из 1837 и 1838 године из Бугарске, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 275—282.

Стојићевевић Ал[ександар]

1. Допуна академском издању Марулићеве „Јудите“, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 91—103.

2. Stari pisci hrvatski, Knjiga IX^a: Djela Ćiva Frana Gundulića, drugo izdanje. Za štampu priredio Guro Körbler. Zagreb 1919, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 136—147.

Тарановски Кирил

1. О тонској метрици проф. Кошутећа, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 173—196.

2. Радован Кошутећ (in memoriam), књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. 512—517.

3. О Кркличеву преводу Пушкинова „Моцарта и Салијерија“, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 47—86.

4. Четворостопни јамб Т. Шевченка, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 143—190.

5. Руски четворостопни јамб у првим двама деценијама XX века, књ. XXI, св. 1—5 (1955/56), стр. 15—43.

6. Међународни славистички састанак у Београду, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 271—282.

7. М. П. Штокмар, Исследования в области русского народного стихосложения (Издательство Академии наук СССР, Москва, 1952, 419 стр.), књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 335—363.

8. Једна Бојићева песма из његових ђачких дана и питање гласовне фактуре његова стиха, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 223—227.

Тежак Стјепко

1. Nastava materinskog jezika u suvremenoj školi, књ. XXIII св. 1—4 (1958), стр. 157—164.

Tentor Mate

1. Prilog Bernekerovu rječniku: Slavisches etymologisches Wörterbuch, књ. V (1925/26), стр. 202—214.

Терзић Богдан

1. С. П. Обнорски (in memoriam), књ. XXV (1961/62), стр. 553—557.

Томазовић Васо

1. Акцент у говору села Лепетана (Бока Которска), књ. XIV (1935), стр. 59—141.

2. Мешање речи, књ. XVII 1938/39), стр. 201—214.

3. Д-р Илија Синдик, Комунално уређење Котора од друге половине XII до почетка XV стољећа — САН, Посебна издања, књ. CLXV, ист. инст. I (1950) 1—175, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 245—251.

4. Прилози топономастици јадранских отока, књ. XX, св. 1—4 (1953/54), стр. 405—420.

Тројановић Сима

1. Прилог тајним језицима, књ. V (1925/26), стр. 222—226.

Ђоровић Владимир

1. Једна народна прјесма забиљежена с краја XVIII стољећа, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 108—109.

2. Јован Н. Томић: О српским народним песмама о одласку Св. Саве у калуђере, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 130—136.

3. Завалски рукопис Хиландарског типика, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 120—121.

4. Биографија Св. Саве од Кирила Живковаћа, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 122—123.

5. Поваљски натпис са Брача, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 123—126.

6. Сава Петковић, Опис рукописа манастира Крушедола, књ. III (1922/23), стр. 165—170.

7. Живот и рад Вука Стеф. Караџића. Написао Љуб. Стојановић. Београд-Земун 1924, књ. IV (1924), стр. 205—213.

8. Епиграфски прилози, књ. V (1925/26), стр. 195—202.

9. Посланица бугарског патријарха Јевтимија тисменском архимандриту Никодиму, књ. XIII (1933/34), стр. 162—165.

Ђушић Драго

1. Зашто је Вук у II издању Рјечника задржао дијалекатски акценат на неким ријечима из Црне Горе, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 625—630.

Уредништво

1. Нове етнографске карте, књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 157 [непотписано].

2. Одјек Јагићеве смрти у Русији, књ. III (1922/23), стр. 111—112 [непотписано].

3. Љубомир Стојановић (in memoriam), књ. VIII (1928/29), стр. 1.

4. Примедба Уредништва уз чланак М. Медвића, да ли „врбаски“ или „врбаки“, књ. X, св. 1—3 (1931), стр. 185.

5. Својим сарадницима и читаоцима, књ. XVIII, св. 1—4 (1949/50), стр. VII—VIII.

6. Којеморација поводом смрти Матије Мурка, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 243—244 [непотписано].

Francev Franjo

1. О авторству и постанју рјечника „Lexicon latinum... Zagrabiae 1742“. књ. III (1922/23), стр. 11—~~85~~.

Фекете Егон

1. Josip Matešić: Rückläufiges Wörterbuch des Serbocroatischen. Wiesbaden 1965, Lieferung 1; 1966, Lieferung 2; 1967, Lieferung 3; 1967, Lieferung 4, књ. XXVII, св. 3—4 (1968/69), стр. 547—560.

2. Облик, значење и употреба одређеног и неодређеног придевског вида у српскохрватском језику, I део, књ. XXVIII, св. 1—2 (1969), стр. 321—386, II део књ. XXIX, св. 3—4 (1973), стр. 339—522.

Franeš Ivo

1. Vrijednosti i granice stilističke kritike, књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 45—49.

Флора Раду

1. Прилог питању класификације исторумунског, књ. XXV (1961/62), стр. 329—353.

Havránek Boh[uslav]

1. Miloš Weingart, O podstatě slovanské filologie. Sborník filosofické fakulty university Komenského v Bratislavě. Roč. II. Číslo 26. (9.) str. 19 (591—607). V Bratislavě 1924, књ. IV (1924), стр. 216—219.

Hraste M[ate]

1. Crtice o bruškom dialektu, књ. VI (1926/27), стр. 180—214.

2. Поводом г. М. Малецкога критике „Bodulskih Pisama“ Pere Ljubića (Šibenik 1927, стр. 1—45) у ЈФ IV (1926—1927), књ. VIII (1928/29), стр. 225—226.

3. Čakavski dijalekat ostrva Hvara (S kartom uz tekst), књ. XIV, стр. 1—58.

4. I. Jelenović i H. Petris, Antologija nove čakavske lirike (Zagreb 1934, стр. 1—78), књ. XVI (1937), стр. 235—237.

5. Др Миковија Комбол (in memoriam), књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 497—499.

6. Др Драгутин Боранић (in memoriam), књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 501—502.

7. Značaj zapadnog štokavskog govora za istoriju i dijalektologiju srpsko-hrvatskog jezika (Koreferat), књ. XXIII, св. 1—4 (1958), стр. 77—81.

8. Prof. dr Stjepan Ivšić (in memoriam), књ. XXVI, св. 3—4 (1963/64), стр. 739—741.

Хујер О[лджик]

1. Чешка филологија и лингвистика од 1907—1921, књ. III (1922/23) стр. 112—130.

Чајкановић Веселик

1. Једна исправка текста у Вуковом пословицама, књ. II, св. 1—2 (1921), стр. 130—131.

Шаулић Аница

1. О издањима Вукових пословица, књ. XIX, св. 1—4 (1951/52), стр. 229—236.

2. Јован Мушкатировић — Први скупљач српских народних пословица, књ. XXI, св. 1—4 (1955/56), стр. 237—255.

3. Пословицы русского народа, Сборник В. Даля. Москва, Гослитиздат, 1957; стр. 990. В. П. Аниксин, Русские народные пословицы, поговорки, загадки и детский фольклор. Москва, Учпедгиз, 1957, стр. 239, књ. XXII, св. 1—4 (1956/57), стр. 303—313.

4. Садовников: Загадки русского народа. Издательство Московского университета, Москва 1959. стр. 333, књ. XXIV (1959/60), стр. 377—383.

5. Поглед на историјски развој назива Плевље и Пљевље (Плевља и Пљевља), књ. XXV (1961/62), стр. 399—403.

6. Петница или Петвица?, књ. XXVI (1963/64), св. 1—2, стр. 466—469

Шахматов А[лексей] А[лександрович]

1. Заменички словенски наставак gen. sing. masc. i neutr., књ. I, св. 1—2 (1913), стр. 21—26.

Шкарић Ђуро

1. Јужнословенска ријечца „ve“, књ. III (1922/23), стр. 81—83.

2. Српскохрватска ријеч *шаслак*, књ. V (1925/26), стр. 183—184.

Шљивић-Шимшић Биљана

1. Узвик „варда“ и неке изведенице од те речи, књ. XXIV, (1959/60), стр. 289—306.

Stieber Zdzisław

1. Izglosa południowosławiańsko-węgierska, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 211.

Schuster-Ševc H.

1. Zur Frage der südslawischen *perunika*-Namen, књ. XXX, св. 1—2 (1973), стр. 213—221.

У сталној рубрици Јужнословенског филолога Библиографија расправа и дела из словенске и индоевропске филологије и опште лингвистике која су изашла у Југославији сарађивали су од I до XXX књ.:

Алексић Радомир, Банковић-Тодоровић Олга, Барић Хенрик, Баскић Радмила, Батистић Татјана, Белић Александар, Бизјак А., Бошковић Радосав, Брдарић Жељко, Будимир Милан, Бујас Татјана, Булат Кристоф, Вајан Андре, Видоески Божо, Вончина Јосип, Вујанић-Бабић Милица, Вујић Драгомир, Вујовић Лука, Вуковић Јован, Вушевић Данило, Голубовић-Станојчић Зорка, Гортан-Премк Даринка,⁴ Грицкат Ирена, Ђорђић Петар, Ивић Милка, Ивић Павле, Ивковић Милош, Игњатовић Душанка, Јагушт Лада, Јеремић Драгољуб, Јовановић Гордана, Јокле Н., Јунковић Звонимир, Кашић Јован, Колман Отокар, Конески Кирил, Костић Драгутин, Кузмановић Младен, Куљбакић Степан, Куна Херта, Логар Јанез, Манев-Шијачки Бојана, Марковић Светозар, Матијашевић Фахра, Милев Милева, Милетић Бранко, Могуш Милан, Мунда Јоже, Нађ Гаврило, Николић Берислав, Павловић Звездана, Павловић Миливој, Петровић Михаило, Пешикан Митар, Поповић Иван, Пудић Иван, Радошевић Наталија, Родић Никола, Ружичић Гојко, Сенић Нада, Симић Јосип, Скок Петар, Сладојевић Петар, Станић Милија, Стевановић Михаило, Стефановић Димитрије, Стојановић Љубомир, Стојичевић Александар, Тентор Мате, Томановић Васо, Тошев Крум, Тхачи Хилми, Угринова Рада, Фанцев Фрањо, Фекете Егон, Флашар Мирон, Храсте Мате, Цвијић-Ристић Олга, Чета Антон, Џукески Александар, Шкерљ Станко, Шлебингер Јанко.

НАШ ЈЕЗИК

Адамовић М[шлак]

1. Турске позајмице неосманског порекла, књ. XVII, н. с., св. 5 (1968—1969), стр. 284—289.

Ајачовић М[устафа]

1. „Независно“ сложене реченице и однос простих реченица у њима, књ. св. 3—4, стр. 134—147; св. 5—6, стр. 206—221; св. 7—8, стр. 278—291.

Алексић Ж.

1. Речи и изрази, књ. IV, св. 3 (1936), стр. 89—90.

Алексић Р[адомир]

1. *Коња* или *коњима*, књ. I, св. 1 (1933), стр. 22—26.
2. Он *се је* радовао или он *се* радовао, књ. I, св. 2 (1933), стр. 85—86.
3. Из нашег правописа, књ. I, св. 3 (1933), стр. 85—86.
4. Помоћу или спомоћу, књ. I, св. 8 (1933), 241—242.
5. Данило Вушовић (некролог), књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 86—89.
6. „Од града кључеви“, „праг од куће“ и сличне конструкције, књ. VII, св. 8 (1940), стр. 226—229.

Арсенијевић Миро А.

1. Из текстилне терминологије, књ. XIX, н. с., св. 4—5 (1972—1973), стр. 256—264.

Ацић Б.

1. Скраћенице у говору и писању, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 234—236.

Вавић Владо

1. *Staje za stoku i divinu*, књ. III, св. 6 (1935), стр. 176—180.

Бабић-Вујанић Милица

1. *Nomina agentis* изведена суфиксом *-lo*, књ. XVI, н. с., св. 1—2 (1967), стр. 84—92.

Банашевић Н[школа]

1. О издавању Луче Микрокозма, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 191—207.

Барић Х[емирик]

1. Босиљак, књ. II, св. 2 (1934), стр. 43—47.

Барјактаревић Д[анило]

1. О роду и промени три наша топонима, књ. X, н. с., св. 7—10 (1960), стр. 265—268.

2. Из лексикологије I: 1. *гласкаши се*; 2. *йерда*, књ. X, н. с., св. 7—10 (1960), стр. 269—273.

3. Из лексикологије I: *Пракљача*, *йерајка*, *йераљка*, *йерач*, књ. XI, н. с., св. 7—10 (1961), стр. 260—262.

4. Слово *ј* у Србији пре Вука, књ. XII, н. с., св. 7—10 (1962), стр. 246—251.

5. *Гриња*, књ. XIV, н. с., св. 2—3 (1964—1965), стр. 166—168.

Басекић В[ладислав]

1. „Морално је“ и „неје морално“, књ. V, св. 7—8 (1937) стр. 240—241.

Бовић М[жлан]

1. Поковац и поковина, књ. V, н. с., св. 9—10 (1954), стр. 347—348.

Белић А[лександар]

1. [Уредништво], *Наша реч*, књ. I, св. 1 (1933), стр. 1—3.

2. Српскохрватски књижевни језик, књ. I (1933), св. 1, стр. 4—10; св. 2, стр. 33—38; св. 3, стр. 65—71.

3. О „честољубљу“, књ. I, св. 1 (1933), стр. 12—15.

4. О „светогледу“, књ. I, св. 2 (1933), стр. 43—47.

5. Транскрибовање пољских имена, књ. I, св. 2 (1933), стр. 50—52.

6. [И.], *За исправније штампање*, књ. I, св. 2 (1933), стр. 55—57.

7. О стварању нових речи, књ. I, св. 3 (1933), стр. 72—76.

8. [Уредништво], *Шта ми хоћемо*, књ. I, св. 4 (1933), стр. 97—100.

9. [Уредништво], *Неколико начелних питања*, књ. I, св. 4 (1933), стр. 129—143.

10. *Да се разумемо!*, књ. I, св. 6 (1933), стр. 161—165.

11. [И.], *Слобода народног језика или језичка грешка*, књ. I, св. 6 (1933), стр. 168—171.

12. [И.], *Из интерпункције*, књ. I, св. 6 (1933), стр. 177—178.

13. *Један пример*, књ. I, св. 7 (1933), стр. 193—199.

14. *Прави пут*, књ. I, св. 8 (1933), стр. 225—230.

15. *Поводом једног питања*, књ. I, св. 8 (1933), стр. 230—236.

16. *Насиље над језиком*, књ. I, св. 9 (1933), стр. 257—262.

17. О грађењу глаголских именица на *-ње* и *-ће*, књ. I, св. 9 (1933), стр. 262—268.
18. [Уредништво], После прве године, књ. I, св. 10 (1933), стр. 289—295.
19. Једно начелно питање, књ. II, св. 1 (1934), стр. 1—6.
20. О променљивости радног (прошлог) глаголског придева, књ. II, св. 2 (1934), стр. 33—39.
21. Позоришни језик, књ. II, св. 3 (1934), стр. 65—67.
22. Још неколико речи о позоришном језику, књ. II, св. 4 (1934), стр. 97—99.
23. Незнани јунак, књ. II, св. 4 (1934), стр. 100—102.
24. III међународни лингвистички конгрес у Риму, књ. II, св. 4, (1934), стр. 108—114.
25. [И.], Бошко, књ. II, св. 5 (1934), стр. 134—136.
26. Опет о позоришном језику, књ. II, св. 5 (1934), стр. 129—134.
27. Дикција, књ. II, св. 6 (1934), стр. 161—163.
28. „Београдски стил“, књ. II, св. 7 (1934), стр. 192—200.
29. О уједначавању граматичких облика нашег књижевног језика, књ. II, св. 8 (1934), стр. 257—259.
30. Још о туђицама, књ. II, св. 9—10 (1934), стр. 261—264.
31. [Уредништво], Читаоцима, књ. II, св. 9—10 (1934), стр. 284—285.
32. Нова азбука, књ. III, св. 1 (1935), стр. 1—3.
33. О нашој средњошколској граматици, књ. III (1935), св. 1, стр. 5—11; св. 2, стр. 34—37.
34. [Уредништво], Краљ Александар (некролог), књ. II, св. 2 (1935), стр. 33.
35. [Уредништво], О једном књижевном изговору, књ. II, св. 2 (1935), стр. 35—36.
36. У спомен и славу Вука Караџића, књ. III, св. 3 (1935), стр. 65—67.
37. [И.], *Међу, између, из и са*, књ. III, св. 3 (1935), стр. 81—83.
38. [Уредништво], Т. Маретић, књ. III, св. 4 (1935), стр. 97—98.
39. [И.], Има ли локатива (седмог падежа) у српскохрватском језику?, књ. III, св. 4 (1935), стр. 100—105.
40. Стил и језик, књ. III, св. 5 (1935), стр. 133—141.
41. Језик и музика, књ. III, св. 6 (1935), стр. 161—166.
42. Наши учитељи: Даничић, Новаковић, Стојановић, књ. III, св. 7 (1935), стр. 193—200.
43. Размишљања о језику, књ. III, св. 8 (1935), стр. 225—229.
44. Колико се у нашем језику огледа наше народно јединство?, књ. III, св. 9—10 (1935), стр. 257—264.

45. Дубровник и његово место у духовном развиту нашег народа, књ. IV, св. 1 (1936), стр. 1—8.
46. У добри час!, књ. IV, св. 2 (1936), стр. 33—35.
47. [Пријатељ средње школе], Граматика у школи, књ. IV, св. 3 (1936), стр. 65—67.
48. Стална потреба, књ. IV, св. 4 (1936), стр. 97—100.
49. О грађењу нових речи, књ. IV, (1936), св. 5, стр. 129—131; св. 6, стр. 161—165; св. 7, стр. 193—197; св. 8, стр. 225—232; св. 9—10, стр. 256—264.
50. Наука и живот, књ. V, (1937), св. 1 стр. 1—5; св. 2, стр. 33—37.
51. Босански језик или стил, књ. V, св. 3 (1937), стр. 65—69.
52. Богађење језика, књ. V, св. 4 (1937), стр. 97—100.
53. Више семантике!, књ. V, св. 5—6 (1937), стр. 129—135.
54. Око проучавања језика, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 193—199.
55. Језичко осећање и граматичка анализа, књ. V, св. 9—10 (1937), стр. 257—267.
56. У славу Вукову!, књ. VI, св. 1 (1938), стр. 1—3.
57. Вук Караџић и наш књижевни језик, књ. VI св. 1 (1939), стр. 3—25.
58. Др. Томислав Маретић, књ. VI, св. 3 (1939), стр. 65—69.
59. Оци, очеви и оцеви, књ. VI, св. 3 (1939), стр. 69—73.
60. Народни и књижевни језик, књ. VI, св. 4 (1938), стр. 97—102.
61. Позоришни језик, књ. VI, св. 5—6 (1939), стр. 129—137.
62. Из живота речи, књ. VI, св. 7—8 (1939), стр. 177—202.
63. Август Мусић, књ. VI, св. 9—10 (1939), стр. 241—243.
64. Стилистика и граматика, књ. VII, св. 1 (1940), стр. 1—6.
65. Стилистика у светлости женевске школе I, књ. VII, св. 2—3(1940), стр. 33—40.
67. Редак пример самосталне употребе основног предлога, књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 79—81.
68. Стилистика у светлости женевске школе II, књ. VII, св. 4 (1940), стр. 97—101.
69. Стилистика у светлости женевске школе III, књ. VII, св. 5 (1940), стр. 129—134.
70. Поводом неких Његошевих стихова, књ. VII, св. 5 (1940), стр. 134—136.
71. Оглушити се, књ. VII, св. 5 (1940), стр. 136—142.
72. Српскохрватски књижевни језик, књ. VII, св. 6 (1940), стр. 161—169.
73. Београд и књижевни језик, књ. VII, св. 7 (1940), стр. 193—196.
74. [Уредништво], Поводом писања о нашем књижевном језику, књ. VII, св. 8 (1940), стр. 225—226.

75. Бенешћева граматика, књ. VII, св. 9—10 (1940), стр. 257—268.
76. О стављању запете, књ. I, н. с., св. 1—2 (1950), стр. 7—23.
77. „У приповетки“ и сл., књ. I, н. с., св. 1—2 (1950), стр. 39—41.
78. „Знаоци“ — „таоци“, књ. I, н. с., св. 1—2 (1950), стр. 55—57.
79. Напомене о данашњим задацима књижевног језика, књ. I, н. с., св. 3—4 (1950), стр. 75—107.
80. Поводом претходног чланка [др Ж.: О стављању запете], књ. I, н. с., св. 3—4 (1950), стр. 138—141.
81. О сложеницама, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 169—177.
82. Наш одговор [поводом чланка С. П.: Негације уз „све што“], књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 241—243.
83. Одговор [поводом чланка С. П.: Синтаксички], књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 244.
84. Допуна (исправка), књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 262.
85. Из српскохрватске синонимике (I), књ. I, н. с., св. 7—8 (1950), стр. 263—277.
86. Редак јубилеј, књ. I, н. с., св. 7—8 (1950), стр. 343—348.
87. Из српскохрватске синонимике (II), књ. I, н. с., св. 9—10 (1950), стр. 355—364.
88. *Наш судија — наше судије* и сл., књ. I, н. с., св. 9—10 (1950), стр. 376.
89. Српски језик и књижевност у средњој школи, књ. II, н. с., св. 1—2 (1951), стр. 1—8.
90. Језичка критика, књ. II, н. с., св. 3—4 (1951), стр. 71—75.
91. Из новије акцентуације (I), књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 227—237.
92. Његош и национална култура наша, књ. III, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 1—5.
93. О језичким поукама, књ. III, н. с., св. 3—4 (1952), стр. 73—78.
94. Из новије акцентуације (II), књ. III, н. с., св. 5—6 (1952), стр. 149—153.
95. За добар књижевни језик, књ. III, н. с., св. 7—8 (1952), стр. 223—225.
96. Југославија и сродне изведене речи, књ. III, н. с., св. 9—10 (1952), стр. 287—290.
97. О уједначавању у књижевном језику, књ. IV, н. с., св. 1—2 (1953), стр. 1—8.
98. Око језика и правописа, књ. IV, н. с., св. 3—4 (1953), стр. 75—82.
99. Напомене о српскохрватском правопису, књ. IV, н. с., св. 5—8 (1953), стр. 139—148.
100. О писању великих писмена, књ. IV, н. с., св. 5—8 (1953), стр. 171—174.

101. Употреба предлога *са* уз глаголе писати и сл. у одређеним значењима, књ. IV, н. с., св. 5—8 (1953), стр. 197—201.
102. О састављеном и растављеном писању речи, књ. IV, н. с., св. 9—10 (1953), стр. 281—295.
103. У добри час!, књ. V, н. с., св. 3—4 (1954), стр. 81—84.
104. Поводом расправе проф. Ј. Вуковића „Граница слога и растављање речи на слокове“, књ. V, н. с., св. 3—4 (1954), стр. 118—125.
105. О упрошћавању поделе на слокове у српскохрватском језику, књ. V, н. с., св. 5—6 (1954), стр. 151—164.
106. О сложеним реченицама и сродним појавама, књ. V, н. с. (1954), св. 7—8, стр. 227—234, св. 9—10, стр. 297—305.
107. О расправи дра. М. Московљевића, књ. V, н. с., св. 9—10 (1954), стр. 326—328.
108. О синтаксичкој конструкцији са свезицом *што*, књ. VI, н. с., св. 1—2 (1955), стр. 1—6.
109. Поводом анкете о књижевном језику и правопису и састанку у Новом Саду, књ. VI, н. с., св. 3—4 (1955), стр. 65—73.
110. О стручним терминологијама, књ. VI, н. с., св. 5—6 (1955), стр. 133—137.
111. О значају посматрања властитог језика за познавање језика уопште, књ. VI, н. с., св. 7—10 (1955), стр. 197—208.
112. Друштвени утицај на развитак српскохрватског књижевног језика, књ. VII, н. с., св. 1—2 (1956), стр. 1—13.
113. Значај лингвистичких студија за опште језичко образовање, књ. VII, н. с., св. 3—4 (1956), стр. 65—68.
114. Говор и језик књ. VII, н. с., св. 5—6 (1956), стр. 131—139.
115. Значај рада Комисије за уједначање правописа, књ. VII, н. с., св. 7—10 (1956), стр. 197—204.
116. *Летње, сједње*, књ. VII, н. с., св. 7—10 (1956), стр. 217—222.
117. О науци о језику у средњој школи, књ. VIII, н. с., св. 1—2 (1957), стр. 1—5.
118. Наш правопис у новој обради, књ. VIII, н. с., св. 3—4 (1957), стр. 65—70.
119. Значај новог правописа, књ. VIII, н. с., св. 3—4 (1957), стр. 86—88.
120. Старословенски језик, књ. VIII, н. с., св. 5—6 (1957), стр. 125—127.
121. Једна научна и практична потреба, књ. VIII, н. с., св. 7—10 (1957), стр. 201—204.
122. Поводом језичких испитивања и излагања нашег часописа, књ. IX, н. с., св. 1—2 (1958—1959), стр. 1—4.
123. Два значајна подухвата словенске науке, књ. IX, н. с., св. 3—4 (1958—1959), стр. 81—85.

124. Јединство новог правописа, књ. IX, н. с., св. 5—6 (1958—1959), стр. 145—147.

125. Поводом Ракићева језика, књ. IX, н. с., св. 7—10 ((1958—1959), стр. 217—219.

Берих Гргур

1. Како је постала реч курџон?, књ. IX, н. с., св. 1—2 (1958—1959), стр. 76.

Бијелић Ст[ојан]

1. Да ли Бања Лука или Бањалука?, књ. III, св. 3 (1935), стр. 84—86.

2. Кварење народног језика, књ. IV, св. 7 (1936), стр. 214—216.

Восанас S[tјеран]

1. „Bugarska zverstva“, књ. I, св. 3 (1933), стр. 71—72.

Бошковић Р[адосав]

1. О трећем лицу множине у глагола као *умети*, *усиети* и сл. књ. I, св. 1 (1933), стр. 26—27.

2. Нешто о употреби наставка *ар* у једној групи туђих речи, књ. I, св. 7 (1933), стр. 205—210.

3. Поводом чланка г. А. Паунова, књ. I, св. 9 (1933), стр. 275—278.

4. О лексичкој и стилској диференцијацији српскога и хрватскога књижевног језика, књ. III, св. 9—10 (1935), стр. 277—282.

5. О придевима типа *ораћи*, књ. I, н. с., св. 3—4 (1950), стр. 116—131.

6. *Пројеситни*, *азбеситни* итд. *йелефониситкиња*, *йијаниситкиња* итд., књ. I, н. с., св. 7—8 (1950), стр. 285—294.

7. Је ли Вук у Рјечник уносио речи из Горскога вијенца, књ. XIV, н. с., св. 1 (1964—1965), стр. 20—26.

8. Око суфикса *икаси* (*ичаси*), књ. XIV, н. с., св. 2—3 (1964—1965), стр. 156—158.

9. Око два стиха из Горскога вијенца, књ. XIV, н. с., св. 2—3 (1964—1965), стр. 159—161.

10. Белешке етимолошке и граматичке, књ. XIV, н. с., св. 4—5 (1964—1965), стр. 227—234.

11. Око суфикса *-иса*, књ. XV, н. с., св. 1—2 (1967), стр. 58—61.

12. Старословенска *adiectiva possessiva* на *мъ*, књ. XIX, н. с., св. 4—5 (1972—1973), стр. 265—272.

Будимир М[шван]

1. „Насушни хлеб“ и „свагдањи крух“, књ. II, св. 1 (1934), стр. 6—9.

2. Језичко осећање и језичко знање, књ. II, св. 2 (1934), стр. 40—43.

3. Грчка подлога књижевних језика, књ. II, св. 8 (1934), стр. 230—234

4. О двојезичним сложеницама таутолошког типа, књ. IV, св. 6 (1936), стр. 165—168.

Bunc Stanko

1. Še nekoliko slovenskih imen za povse, књ. II, св. 7 (1934), стр. 212—213.

Burina Safet

1. Otkud romanizmi i dubrovački dijalektizmi u stolačkom govoru, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 215—217.

Вајагић Б.

1. О неким техничким изразима, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 307—308.

Васић П(авле)

1. Неколико начелних речи, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 309—310.

Влађинац М(шлан)

1. „Једна смрт не да другој“, књ. III, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 37—38.

Вујовић Лука

1. Један периферијски староцрногорски говор (Мрковићки) у свјетлости историје језика, међудијалекатских и међујезичких појава, књ. XVI, н. с., св. 3 (1967), стр. 171—192.

Вукићевић Милан

1. Против туђица, књ. II, св. 8 (1934), стр. 225—228.

2. О језику Пере Слијепчевића, књ. III, св. 8 (1935), стр. 245—248.

Вукићевић Петар

1. „Видоглед“, књ. III, св. 2 (1935), стр. 58.

Вукићевић Рад(ојица)

1. Ортопедисати — ортопедисање (I), књ. IV, н. с., св. 3—4 (1953), стр. 128.

Вуковић Ј(ован) Ј.

1. *Горјети* или *горети* у књижевном језику ијекавског наречја, књ. II, св. 6 (1934), стр. 176—180.

2. Још о вокативу једине неких именица мушког рода, књ. II, св. 8 (1934), стр. 238—241.

3. О значењу речи: *сермија*, *мал*, *благо* и др., књ. III, св. 1 (1935), стр. 22—26.

4. *Рџа-риџуџи-џаа*: камен, књ. III, св. 6 (1935), стр. 183—186.

5. О речи *џреџиосџаљени*, књ. III, св. 9—10 (1935), стр. 290—292.

6. Нешто о главним питањима народног језика у нижим разредима средњих школа, књ. IV (1936), св. 5, стр. 142—151; св. 6, стр. 183—188; св. 7, стр. 217—219.

7. О погрешној употреби ближег објекта уз извесне глаголе, књ. V, св. 9—10 (1937), стр. 267—274.

8. О језику и стилу у једном књижевном приказу, књ. VII, св. 4 (1940), стр. 105—111.

9. О исправљању домаћих задатака из српскохрватског језика, књ. VII, св. 5 (1940), стр. 143—154.

10. Поводом „Критике „новога“ (Белићева) правописа“, књ. VII, св. 7 (1940), стр. 210—222.

11. Уз одговор г. Мамузића поводом питања о исправљању домаћих задатака, књ. VII, св. 8 (1940), стр. 236—248.

12. О новим променама Вукова правописа, књ. VII, св. 9—10 (1940), стр. 268—278.

13. Мразови: мразеви; носови: носеви и сл. [I], књ. I, н. с., св. 1—2 (1950), 42—43.

14. Поводом језичких објашњења уз другу књигу Вукових народних песама, књ. II, н. с., св. 3—4 (1951), стр. 96—116.

15. Граница слога и растављање речи на слогове, књ. V, н. с., св. 3—4 (1954), стр. 103—117.

Вукомановић Славко

1. У *Речки* или у *Речкој?*, књ. XII, н. с., св. 1—2 (1962), стр. 47—49.

2. О једној употреби предлога *на*, књ. XIII, н. с., св. 1—2 (1963), стр. 81—94.

3. О пореклу и промени топонима *Речка*, књ. XIII, н. с., св. 3—5 (1963), стр. 265—270.

Вушовић Д[анило]

1. *Доћи ћу*, а не *доћићу*, књ. I, св. 1 (1933), стр. 21—22.

2. *Олакојан* и *ошегојан*, књ. I, св. 4 (1933), стр. 118—119.

3. Нешто о употреби партиципа на *-ши*, књ. I, св. 7 (1933), стр. 212—213.

4. О употреби заменице *свој*, књ. I, св. 8 (1933), стр. 238—241.

5. Неправилна употреба неких бројних израза, књ. I, св. 8 (1933), стр. 243—245.

6. О акценатским облицима: *човџка*, *човџку*, књ. II, св. 2 (1934) стр. 53—55.

7. „Хвала лепа!“ и „хвала лепо!“, књ. II, св. 3 (1934), стр. 81—84.

8. О узрочном значењу свезице „пошто“, књ. II, св. 4 (1934), стр. 103—105.

9. Речи: *васељена*, *васиона* и *васиљена*, њихова употреба, значење и порекло, књ. II, св. 5 (1934), стр. 140—145.

10. Како треба разумети неке стихове у једној народној песми, књ. II, св. 6 (1934), стр. 183—184.
11. О писању великих слова по нашем савременом правопису, књ. II (1934), св. 7, стр. 205—208; св. 9—10, стр. 266—268.
12. Значење неких стихова у народним песмама, књ. II, св. 7 (1934), стр. 214—215.
13. О пореклу и значењу речи „колач“, књ. II, св. 8 (1934), стр. 241—246.
14. Један погрешно скваћен стих народне песме, књ. II, св. 9—10 (1934), стр. 284.
14. Још о писању речи великим почетним словом, књ. III, св. 2 (1935), стр. 53—54.
16. Откуд реч „зеленаш“?, књ. III, св. 2 (1935), стр. 60.
17. О значењу једног стиха народне песме, књ. III, св. 3 (1935), стр. 91.
18. Да ли *задовољан с чим* или *задовољан чим*?, књ. III, св. 5 (1935), стр. 147—149.
19. О пореклу и значењу именице роб, књ. IV, св. 2 (1936), стр. 50—53.
20. Значење завршних стихова у народној песми „Бановић Страхиња“, књ. IV, св. 3 (1936), стр. 85—89.
21. Значење и употреба речи „злочест“, књ. V, св. 5 (1937), стр. 45—48.
22. Значење и употреба речи „одива“, књ. V, св. 4 (1937), стр. 117—119.
23. О значењу и употреби речи „житарица“, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 212—215.
24. Једна употреба поредбене свезице „као“, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 220—222.

Георгијевић С[ветозар]

1. Још о „први јануара“, књ. III, св. 6 (1935), стр. 180—182.
2. О енклитизи „је“ и њеном намштању, књ. VI, св. 7—8 (1939), стр. 210—217.
3. Лингвистика у књижевности, књ. V, н. с., св. 1—2 (1954), стр. 1—8.
4. О конструкцији *види му се*, књ. VI, н. с., св. 1—2 (1955), стр. 20—25.
5. Белешке о језику и стилу у Коренима Д. Ћосића (II), књ. VI, н. с. 5—6, (1955), стр. 179—185.
6. О војвођанској ономастици, књ. VII, н. с., св. 5—6 (1956), стр. 167—177.

Гл[ашив] С[танка] Ђ. и Костић Д[рагутин]

1. И моје две три мрвице, књ. I (1933), св. 4, стр. 119—122; св. 5, стр. 143—144.

Гортан-Премк Даринка

1. Падеж објекта у негативним реченицама у савременом српскохрватском књижевном језику, књ. XII, н. с., св. 3—6 (1962), стр. 130—148.

2. Синтагме с предлогом *до* с обзиром на својства предлога уопште, књ. XIII, н. с., св. 1—2 (1963), стр. 64—80.

3. Приступ обради падежних синтагми у средњој школи, књ. XVII, н. с. (1968—1969), св. 3, стр. 143—145; св. 5, стр. 307—319; књ. XVIII, н. с. (1970—1971), св. 1—2, стр. 123—133; св. 4—5, стр. 263—273; књ. XIX, н. с. (1972—1973), стр. 43—52; св. 2—3, стр. 170—180.

Гребенац Св.

1. Шта је појам речи „кнез“, а шта речи „књаз“ у нашем језику XIX века, књ. IV, св. 6 (1936), стр. 179—183.

Грицкат И[рена]

1. О једном случају мешања свеза *да* и *што*, књ. IV, н. с., св. 5—6 (1952), стр. 196—207.

2. О допусном значењу свезице *и* у речи *иједан*, *имало*, *ико* и сл., књ. IX, н. с., св. 5—8 (1953), стр. 217—228.

3. О употреби придева *многи* и сличних придева у јединици, књ. V, н. с., св. 7—8 (1954), стр. 269—277.

4. О неким особинама футура II (футура егзактног), књ. VIII, н. с., св. 3—4 (1957), стр. 89—105.

5. Разлика између предлога *због* и *услед*, књ. VIII, н. с., св. 7—10 (1957), стр. 236—241.

6. Нови препев Пушкинова Евгенија Оњегина, књ. IX, н. с., св. 5—6 (1958—1959), стр. 159—173.

7. Покретно *а* на крају неких предлога као диференцијални семантички знак, књ. IX, н. с., св. 7—10 (1958—1959), стр. 291—301.

8. Академијски речници и њихови задаци, књ. X, н. с. (1960), св. 3—6, стр. 88—100; св. 7—10, стр. 212—227.

9. Прилози и њихов однос према придевима и придевским значењима, књ. XI, н. с., св. 3—4 (1961), стр. 69—80.

10. О једној особености прилога и прилошких синтагми у српскохрватском језику, књ. XII, н. с., св. 3—6 (1962), стр. 78—89.

11. Покушаји стварања српске научне терминологије средином прошлог века, књ. XIV, н. с., св. 2—3 (1964—1965), стр. 130—140.

12. Наслови — посебна категорија писане речи, књ. XV, н. с., св. 1—2 (1966), стр. 77—95.

13. Релативно *који* и *што*, књ. XVI, н. с., св. 1—2 (1967), стр. 32—48.

14. Шта даје за проучавање глаголске семантике чиста (граматичка) перфектизација путем префиксације, књ. XVI, н. с., св. 3 (1967), стр. 119—126.

15. Стилске фигуре у светлу језичких анализа, књ. XVI, н. с., св. 4 (1967), стр. 217—235.

16. Неколико ситнијих синтаксичких балканизама у српскохрватском језику, књ. XVII, н. с., св. 1—2 (1968—1969), стр. 41—51.

Gršković P[op Jerko]

1. Nekoliko pisama Ivana Kurelca, књ. VI, св. 3 (1939), стр. 89—94.

Гудков Владимир

1. Бранислав Грујић и Никола Шубин: Речник руско-српскохрватски и српскохрватско-руски, књ. XII, н. с., св. 1—2, (1962) стр. 50—56.

Дешћ Милорад

1. Акцентовање узвика, књ. XIII, н. с., св. 3—5, (1963), стр. 239—245.

Димитријевић Р[адмилко]

1. Једна занемарена област наставе језика и књижевности у нашој средњој школи, књ. IV, н. с., св. 5—8 (1953), стр. 243—252.

2. О једном случају употребе речи, књ. V, н. с., св. 3—4 (1954), стр. 126—130.

3. О облику и значењу речи *накрјай* у песми Бановић Страхиња, књ. VIII, н. с., св. 1—2 (1956), стр. 19—22.

Дмитријев П. А.

1. Два начина актуализације компонената односне реченице, књ. XVI, н. с., св. 1—2 (1967), стр. 22—26.

2. Неке особености изражавања атрибутивних односа у српскохрватском језику, књ. XVI, н. с., св. 5 (1967), стр. 341—349.

3. Јесу ли потребна ограничења?, књ. XVII, н. с., св. 1—2 (1968—1969), стр. 23—40.

Добрашковић Голуб

1. О неким језичким и стилским појавама у приповијеткама Милована Ђ. Глишића, књ. IX, н. с., св. 5—6 (1958—1959), стр. 174—195.

2. Неке језичко-стилске одлике Матавуљеве прозе, књ. XII, н. с., св. 7—10 (1962), стр. 209—232.

Дражић Милмир

1. Језичка ситуација у Норвешкој, књ. VI, н. с., св. 1—2, стр. 46—50.

Dukat Vladoje

1. Bjelogorica, stogorica, књ. IV, св. 5, (1936), стр. 137—139.

2. Još o imenima na *ek*, књ. V св. 7—8 (1937), стр. 224—225.

Ђорђевић П[етар]

1. „Чехословачки језик“, књ. I, св. 3 (1933), стр. 84—85.
2. *Лейене* и *леене*, књ. I, св. 6 (1933), стр. 173—174.
3. Култура језика код Чеха, књ. I, св. 7 (1933), стр. 213—218.
4. Око израза *насушни*, књ. II, св. 2 (1934), стр. 50—53.
5. О двојаким завршцима неких туђица, књ. II, св. 5 (1934), стр. 145—149.
6. О краљу и цару, књ. II, св. 6 (1934), стр. 170—176.
7. Облик *Југословен*, књ. II, св. 7 (1934), стр. 200—201.
8. Именица академија и њене изведенице, књ. II, св. 8 (1934), стр. 246—247.
9. Питање туђица, књ. III, св. 1 (1935), стр. 16—19.
10. О писању туђих имена, књ. III, св. 2 (1935), стр. 45—47.
11. *Хроника* или *кроника*?, књ. III, св. 3 (1935), стр. 86—87.
12. Ђорђе, Ђуро и сл., књ. III, св. 3 (1935), стр. 89—90.
13. Ходочашће, књ. III, св. 4 (1935), стр. 114—118.
14. Свети Сава, књ. III, св. 5 (1935), стр. 130—132.
15. О имену *Ђорђе*, књ. III, св. 7 (1935), стр. 209—212.
16. Учитель, наставник, професор, књ. III, св. 8 (1935), стр. 248—251.
17. Облици трпног садашњег времена, књ. III, св. 9—10 (1935), стр. 288—290.
18. Два вида нашег књижевног језика према другим словенским језицима, књ. IV, св. 3 (1936), стр. 78—82.
- књ. IV, св. 3, (1936), стр. 78—82.
19. Из историје нашег књ. језика (Именице типа *бденије*), књ. IV, св. 4 (1936), стр. 100—107.
20. Из историје нашег књ. језика (Именице типа *божансџво*), књ. IV, св. 6 (1936), стр. 169—172.
21. Кнез и књаз, књ. IV, св. 8 (1936), стр. 253—255.
22. Вуков назив „простонародњи“, књ. VI, св. 1 (1939), стр. 25—29.

Елезовић Гл[иша]

1. Чије су речи *калдрма*, *кирија*, књ. I, св. 7 (1933), стр. 202—205.
2. Значење неколико туђих речи употребљених од наших класичних писаца, књ. II, св. 2 (1934), стр. 47—50.
3. О значењу речи *ђунија*, књ. III, св. 2 (1935), стр. 59—60.
4. Кукуруз, књ. III, св. 9—10 (1935), стр. 273—277.
5. Порекло речи: *адрай*, *адраја*, *адрајац* [и сл.], књ. I, н. с., св. 1—2 (1950), стр. 58—60.
6. *Абдесџ*, *абдес*, *авдесџ*, *авдес* и сл.; *аваз*, књ. I, н. с., св. 3—4 (1950), стр. 154—160.
7. Још неколико речи о *адрајовцу*, књ. I, н. с., св. 3—4 (1950), стр. 160—162.

8. *Глеђ, глеђа; глејта, глејто*, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 245—247.
9. Валаге, валакe; фалага, фалаге, књ. II, н. с. с. в. 7—10 (1951), стр. 313—326.

Живановић Ђ[орђе]

1. Пољска женска презимена у нашем језику, књ. V, н. с., св. 7—8 (1954), стр. 264—266.
2. О једном вокативу, књ. VI, н. с., св. 7—10 (1955), стр. 246—247.
3. Подваљак, књ. VI, н. с., св. 7—10 (1955), стр. 255—257.

Живковић Драгиша

1. Питање практичности новог начина стављања запете, књ. I, н. с., св. 3—4 (1950), стр. 132—137.
2. Превођилачки рад и питања језика, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 213—225.
3. О претходном чланку, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 304—306.
4. Накнадно додате и уметнуте зависне реченице и стављање запете, књ. III, н. с., св. 9—10 (1952), стр. 291—302.
5. О повезивању наставе језика и књижевности у вишим разредима средње школе, књ. VI, н. с., св. 7—10 (1955), стр. 261—272.

Živković S[reten]

1. О језику, говору, ристу и азбучи, књ. III, св. 7 (1935), стр. 206—209.
2. О правопису, књ. III, св. 8 (1935), стр. 240—245.
3. О азбучи и ристу, књ. III, св. 9—10, (1935), стр. 269—273.
4. О етимолошком (tradicionalnom) и фонетичком правопису, књ. IV, св. 1 (1936), стр. 11—20.
5. Борба око новог и старог правописа, књ. IV, св. 2 (1936), стр. 35—38.
6. О савременом српскохрватском правопису, књ. IV, св. 3 (1936), стр. 73—78.
7. О ризанју туђих сложенца, књ. V, св. 5—6 (1937), стр. 164—167.
8. Речи на „овина“ и њихова значења, књ. VII, св. 1 (1940), стр. 8—13.
9. Деоба глагола по објекту, књ. IX, н. с., св. 7—10 (1958—1959), стр. 250—256.

Зубац А.

1. В. Сенић Нада (I).

И.

- В. Белић А.

Иванчевић М[ишо]

1. Два случаја скраћивања реченица, књ. VI, св. 7—8 (1938), стр. 223—224.
2. Прилог постанку прилога, књ. VI, св. 7—8 (1939), стр. 224—225.
3. Паде дите у зелену траву, књ. VI, св. 9—10 (1939), стр. 250.

Ивић Милка

1. Из семантике, књ. I, н. с., св. 7—8(1950), стр. 329—330.
2. Израз „издржати до краја“, књ. IV, н. с., св. 3—4 (1953), стр. 118—122.
3. Енклитички облик личне заменице као знак модалности, књ. V, н. с., св. 1—2 (1954), стр. 61—64.
4. Узрочне конструкције с предлозима *због, од, из* у савременом књижевном језику, књ. V, н. с., св. 5—6 (1954), стр. 186—194.
5. О значењима заменице *којешта*, књ. V, н. с., св. 9—10 (1954), стр. 341—346.
6. Однос између квалитативног генитива и квалитативног инструментала, књ. VII, н. с., св. 7—10 (1956), стр. 260—269.
7. Обележавање именичког рода у српскохрватском књижевном језику, књ. X, н. с., св. 7—10 (1960), стр. 191—211.

Ивић П(авле)

1. Још један пример са *и* на месту старог *јата* у нашем књижевном језику екавског наречја, књ. II, н. с., св. 3—4 (1951), стр. 117—124.
2. Одговори на Писма уредништву, књ. III, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 63—65.
3. Глагол *сиожисти*, књ. IV, н. с., св. 3—4 (1953), стр. 115—117.
4. Авиони на млазни погон, књ. IV, н. с., св. 3—4 (1953), стр. 126—127.
5. Одговори Уредништва, књ. IV, н. с., св. 9—10 (1953), стр. 356—362.
6. О виду глаголског облика *будем*, књ. VI, н. с., св. 7—10 (1955), стр. 239—245.
7. О акценту презимена као Илић, Пантелић и сл. књ. VI, н. с., св. 7—10 (1955), стр. 251—254.
8. О питању смедеревско-вршачког дијалекта, књ. IX, н. с., св. 7—10 (1958—1959), стр. 283—290.
9. Почетак организованог рада на лингвистичкој географији код нас, књ. X, н. с., св. 3—6 (1960), стр. 101—107.

Ивковић М(илош)

1. Обе очи или оба ока, књ. I св. 4 (1933), стр. 110—112.

Ivić Stjepan

1. U vezi s jednim principskim pitanjem, књ. II, св. 6 (1934), стр. 164—168.
2. Још о глјечи *hodočašće*, књ. III, св. 5 (1935), стр. 141—143.

Игњатовић Душанка

1. О роду именице *бол*, књ. X, н. с., св. 1—2 (1960), стр. 55—59.
2. Откуда именици *глад* два рода и две промене, књ. XI, н. с., св. 7—10 (1961), стр. 255—259.

3. Још о компаративу и компарацији, књ. XII, н. с., св. 3—6 (1962), стр. 124—129.

4. Новиме у морфологији унесене најновијим именицама страног порекла, књ. XIII, н. с., св. 3—5 (1963), стр. 208—224.

Пећић Fr[an]

1. Iz savremenog života našeg jezika, књ. II, св. 3 (1934), стр. 69—71.
2. Germanizam u brojanju, књ. II, св. 8 (1934), стр. 226—229.
3. Prag ili Praga, књ. II св. 9—10 (1934), стр. 260—261.
4. Slovenački „frakar“, књ. II, св. 9—10 (1934), стр. 283.
5. Napomene i primedbe k 8 broju godine II „Našeg jezika“, књ. III, св. 3 (1935), стр. 77—80.
6. Jezik u jednoj slovenačkoj beletrističkoj knjizi, књ. III, св. 7 (1935), стр. 212—215.
7. Moreuz, књ. III, св. 8 (1935), стр. 252.
8. Istra (iz istorije ove reči), књ. IV, св. 9—10 (1936), стр. 274—275.
9. Moda i manir u jeziku, књ. V, св. 1 (1937), стр. 14—19.

Илић Драгољуб

1. Из школе, књ. VI, св. 9—10 (1939), стр. 247—149.
2. Из школе (Како наши млади писци уџбеница примају добронамерне напомене?), књ. VII, св. 4 (1940), стр. 120—124.

Илић Обрен

1. О неким случајевима рефлексивности глагола у српскохрватском књижевном језику, књ. XVIII, н. с., св. 1—2 (1970—1971), стр. 115—124.

J.

В. Белић А.

Јанјанин М[ihailo]

1. „Gospođa profesor“, књ. II, св. 7 (1934), стр. 202—204.
2. О ženskim prezimenima, књ. IV, св. 2 (1936), стр. 47—50.
3. Hvale vredan posao, књ. IV св. 9—10 (1936), стр. 275—276.

Јанчић Б[огољуб]

1. Диваљ — дивљи, књ. III, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 48—49.

Јанчић Чед[омир]

1. „Иптен“ (хиптен), књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 252—253.

Јелић Бранко

1. Хроника: Девети лекторат српскохрватског језика у Француској, књ. XI, н. с., св. 3—4 (1961), стр. 120.

Јеремић Драгољуб Д.

1. Из лексикологије III; *Крвавији, крваљење; крварийи, крварење*, књ. X, н. с., св. 7—10 (1960), стр. 279—283.

2. Из лексикологије II: О виду једног придева, књ. XI, н. с., св. 3—4 (1961), стр. 116—119.

3. Из лексикологије II: *Обресићи (се), обретићи се*, књ. XI, н. с., св. 7—10 (1961), стр. 262—269.

4. О облицима презента глагола *ддхйаићи, дрхйаићи* и сл. књ. XII, н. с., св. 3—6 (1962), стр. 179—191.

Јеретов R[ikard] K[amov]

1. *Туде гјеџи*, књ. III, св. 2 (1934), стр. 58.

Јерковић И[ван]

1. Неке немачке речи из некадашње Војне Границе, књ. IV, н. с., св. 3—4 (1953), стр. 123—125.

Јовановић Ђ[орђе]

1. *Омски* или *омовски*, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 294—295.

Јовановић M[ilivoje] M.

1. *Avion-kirilatica*, књ. VI, св. 3 (1939), стр. 85—86.

Јовић Душан

1. Глаголски облици и симболика у „Играма“ Васка Попе, књ. XV, н. с., св. 1—2 (1966), стр. 96—102.

2. Прилог методима испитивања песничког језика на песни „Сопоћани“ Васка Попе, књ. XVIII, н. с., св. 4—5 (1970—1971), стр. 235—249.

Јовичић Драг.

1. Наше речи и туђице, књ. III, св. 2 (1935), стр. 58—59.

2. О једном књижевном изговору, књ. III, св. 4 (1935), стр. 113—114.

Јовичић M[илорад]

1. „Штрчати“ или „стрчати“, књ. I, н. с., св. 9—10 (1950), стр. 377—378.

2. Нека питања о правилној употреби речи у књижевном језику, књ. III, н. с., св. 3—4 (1952), стр. 123—127.

Кашић Хамдија

1. Боравак професора др Александра Белића у Херцеговини 1903 г., књ. X, н. с., св. 3—6 (1960), стр. 84—87.

Караџић Вук Стеф[ановић]

1. Главна правила за јужна нарјечја, књ. I, н. с., св. 9—10 (1950), стр. 351—354.

2. Књижевни договор, књ. I, н. с., св. 9—10 (1950), стр. 349—351.

Кашић Јован

1. Лексичко-фразеолошке иновације условљене присношћу са писаним текстом и граматичким навикама, књ. XVI, н. с., св. 1—2 (1967), стр. 97—108.

Киселиновић Ђ[орђе]

1. Слагање подмета с копулом, књ. III, св. 3 (1935), стр. 90—91.

Клићковић Мираш

1. Слово *j* пре Вука, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 210—212.

Клаја Х[уго]

1. Морално и морање, књ. V, св. 9—10 (1937), стр. 286—288.
2. Важност реченичног акцента у пословицама, књ. III, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 34—36.

К[овачевић] Б[ожидар]

1. О значењу стиха „Давор', шаро, давор', добро моје!“, књ. VIII, н. с., св. 7—10 (1957), стр. 248—250.
2. „Девет љутих лава“ у песми „Смрт мајке Југовића“, књ. IX, н. с., св. 3—4 (1958—1959), стр. 124—127.

Ковачевић Slobodan

1. Два правописа, књ. IV, св. 5 (1936), стр. 132—134.
2. Кајкавско непостојано „e“ у шtokавском дијалекту, књ. V, св. 2 (1937), стр. 40—42.
3. Прилог географској терминологији, књ. VI, св. 4 (1938), стр. 114—125.

Ковачевић Србислава

1. О именици *доба* у нашем језику, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 246—255.

Ковачић Mirko

1. Писање непостојаног *e* (štok. *a*) у именичкој промени, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 225—227.

Колман О[токар]

1. Још нешто о речима на *-ишије*, књ. II, св. 1 (1934), стр. 13—19.

Костић Александар Ђ.

1. Рад на стварању медицинске терминологије, књ. III, н. с., св. 3—4 (1952), стр. 120—122.
2. О транскрибовању латинских именица у медицинској терминологији, књ. IV, н. с., св. 5—8 (1953), стр. 229—237.
3. О грађењу и транскрибовању придева од латинских именица, књ. IV, н. с., св. 9—10 (1953), стр. 308—315.
4. Потребе стручних терминологија, књ. VI, н. с., св. 1—2 (1955), стр. 26—32.
5. Наша медицинска терминологија и нови правопис, књ. XI, н. с., св. 3—4 (1961), стр. 90—95.

6. Језик наше медицинске литературе, књ. XIV, н. с., св. 1 (1964—1965), стр. 27—42.

7. Проблем српскохрватске медицинске терминологије, књ. XIV, н. с., св. 4—5 (1964—1965), стр. 284—291.

8. Термилошка праксиологија неких наших старијих медицинских писаца, књ. XVIII, н. с., св. 1—2 (1970—1971), стр. 110—114.

Костић Д[рагутин]

1. Правобранилаштво или правобраниоштво, књ. I, св. 1 (1933), стр. 15—18.

2. Каљаче — снежњаче, књ. I, св. 2 (1933), стр. 47—48.

3. Откад и откако, књ. I, св. 3 (1933), стр. 82—84.

4. Преудешавање грчколатинских међународних речи на -ium(ium), књ. I, св. 5 (1933), стр. 149—154.

5. Како речи добијају нова значења, књ. I, св. 7 (1933), стр. 199—202.

6. Мало из историје речи, књ. I, св. 8 (1933), стр. 236—238.

7. Око изговора и писања неких туђих речи, књ. I, св. 9 (1933), стр. 268—273.

8. в. Гл. Ст. Ђ. и Костић Д(рагутин) (1).

9. Множина обична и збирна, књ. II, св. 3 (1934), стр. 72—76.

10. Мало стилистике, књ. II, св. 5 (1934), стр. 154.

11. Име Београда, књ. II, св. 7 (1934), стр. 213—214.

11. Име Београда, књ. II, св. 7 (1934), стр. 213—214.

12. Прилог спортској терминологији, књ. II, св. 8 (1934), стр. 247—251.

13. *Камен — риа — сјајива*, књ. III, св. 2 (1935), стр. 50—52.

14. Писање „женских“ презимена, књ. III, св. 7 (1935), стр. 200—206; св. 8, стр. 229—236.

15. Кварење песама, књ. IV, св. 3 (1936), стр. 68—73.

16. Значење завршних стихова у народној песми „Бановић Страхиња“, књ. IV, св. 4 (1936), стр. 113—118.

17. И намакну гојне воле, књ. IV, св. 4 (1936), стр. 122.

18. Још о значењу завршних стихова у народној песми „Бановић Страхиња“, књ. IV (1936), св. 8, стр. 236—255; св. 9—10, стр. 264—272.

19. Значење глаголских префикса „с“ које се губи, књ. V, св. 2 (1937), стр. 37—40.

20. Да се царско не разлази лице, књ. V, св. 3 (1937), стр. 76—79.

21. Завршно о завршним стиховина у Вукову Бановићу Страхињи, књ. V, св. 4 (1937), стр. 110—117.

22. Прилог нашој спортској терминологији, књ. V, св. 5—6 (1937), стр. 152—157.

23. Нешто о прилагођавању туђих именица нашим, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 199—204.

24. Нешто о прилагођавању туђих именица нашим, кв. VI, св. 1 (1938), стр. 102—106.
25. Тумачење стихова народне песме, кв. VI, св. 5—6 (1938), стр. 167—169.
26. Потаја, кв. VI, св. 7—8 (1938), стр. 229—232.
27. Тролетница, тролетна грозница, кв. VI, св. 7—8 (1939), стр. 234.
28. Још нешто о „потаји“, кв. VII, св. 1 (1940), стр. 19.
29. Један необичан облик имперфекта, кв. VII, св. 1 (1940), стр. 19—21.
30. Још о понављању радње у прошлости, кв. VII, св. 2—3 (1940), стр. 51—53.
31. Речничка грађа (Јединица), кв. VII, св. 2—3 (1940), стр. 61—65.
32. Преминути, кв. VII, св. 2—3 (1940), стр. 65—67.
33. Прилог тумачењу „Горског вијенца“, кв. VII, св. 9—10 (1940), стр. 280.
34. Прилог тумачењима „Горског вијенца“, кв. VII, св. 1 (1940), стр. 13—16.
35. Прилог тумачењу народних песама (овца пре(х)одњаци), кв. VII, св. 2—3 (1940), стр. 73—78.
36. Разнолика служба прилога „ретко“, кв. VII, св. 8 (1940), стр. 229—233.

Кoštial Ivan

1. Језички prilozi, кв. IV, св. 5 (1936), стр. 151—153.

Krasovaki A.

1. Наромене povodom stranih reči, кв. IV, св. 9—10 (1936), стр. 273—274.
2. „Ваневропски континенти“, кв. V, св. 7—8 (1937), стр. 235—236.
3. Још о неким речима, кв. VI, св. 3 (1938), стр. 87—88.

Крстаћ Бранислав

1. Још нешто о завршним стиховима песме „Бановић Страхива“, кв. IV, св. 6 (1936), стр. 172—179.

К[у]жички В[о]слав

1. Кроз листове, кв. V, св. 1 (1937), стр. 22—23.

Лалевки М[одраг]

1. Вокатив сингулара од именица *мама*, *шайка*, *ујна*, *баба*, *швишка*, *сирина*, кв. I, св. 2 (1933), стр. 52—55.
2. О роду у личним глаг. облицима, кв. I, св. 4 (1933), стр. 116—118.
3. Где, камо, куд(а), кв. II, св. 1 (1934), стр. 19—24.
4. О значењу неких речи и израза, кв. II св. 3 (1934), стр. 78—81; св. 9—10, стр. 278—283.

5. Однос предлога према неким одричним речима, књ. II, св. 3 (1934), стр. 84—87.
6. Језик у уџбеницима за српскохрватски језик, књ. II, св. 5 (1934), стр. 150—154.
7. Неке особености шаховског језика, књ. II, св. 7 (1934), стр. 210—212.
8. О значењу неких речи и израза, књ. III, св. 2 (1935), стр. 54—57.
9. Питање „главног“ и „споредног“ у настави српскохрватског језика, књ. III, св. 4 (1935), стр. 105—111.
10. „Главно“ и „споредно“ у раду и оцењивању писмених задатака, књ. III, св. 6 (1935), стр. 169—172.
11. Српскохрватски језик на пријемном испиту, књ. III, св. 8 (1935), стр. 236—240.
12. Једна напомена поводом акузатива, књ. IV, св. 8 (1936), стр. 53—55.
13. О променама именице Беране, књ. IV, св. 2 (1936), стр. 56—58.
14. Значење неких речи и израза, књ. V, св. 1 (1937), стр. 19—22.
15. О предмету синтаксе, књ. V, св. 2 (1937), стр. 42—45.
16. Српскохрватски језик на нижем течајном испиту, књ. V, св. 5—6 (1937), стр. 167—175.
17. Српскохрватски језик на вишем течајном испиту, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 227—231.
18. Један прилог о употреби енклитичког заменичког облика *ју*, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 236—240.
19. Још из школе, књ. VII, св. 1 (1940), стр. 16—19.
20. О потреби уједначавања наставе српскохрватског језика, књ. VII, св. 5 (1940), стр. 154—157.
21. Значење неких речи и израза, књ. VII, св. 6 (1940), стр. 171—173.
22. О употреби облика *бише*, књ. IV, н. с., св. 9—10 (1953), стр. 335—339.
23. Обрада промене значења речи, књ. V, н. с., св. 1—2 (1954), стр. 65—74.
24. О језику у преводу два страна филма, књ. VI, н. с., св. 1—2 (1955), стр. 51—57.
25. Белешке о језику и стилу у Коренима Д. Ћосића (I), књ. VI, н. с., св. 5—6 (1955), стр. 169—179.
26. Обрада субјекта, књ. VI, н. с., св. 7—10 (1955), стр. 273—286.
27. Спољашњи знаци међусобне везе и унутрашњи смисао реченица, књ. VII, н. с., св. 5—6 (1956), стр. 178—191.
28. Обрада подређених реченица, књ. VII, н. с., св. 7—10 (1956), стр. 276—288.
29. Језик и стил Сијарићевих „Бихораца“, књ. VIII, н. с., св. 1—2 (1957), стр. 36—52.

30. О појавама везаним за глаголску реакцију, књ. VIII, н. с., св. 7—10 (1958), стр. 251—258.

31. О неким синтаксичким колебањима, књ. X, н. с., св. 3—6 (1960), стр. 165—170.

Л[алџић] Р[адован]

1. Требачки, трепачки или трепчански?, књ. V, н. с. св. 9—10 (1954), стр. 334—336.

Лексикограф

1. Ситни прилози речнику, књ. VII, св. 6 (1940), стр. 187.

Лесковац М[ладен]

1. „Пестиш“ у једној Вуковој пословици, књ. I, н. с. св. 7—8 (1950), стр. 327—328.

Лубас В[ладислав]

1. Посевна функција суфикса *-ица* у јужнословенској топонимији, књ. XV, н. с. св. 1—2 (1966), стр. 108—113.

М. З.

1. Из живота речи, књ. VII, св. 8 (1940), стр. 248.

М. Н.

1. Зашто *ражсена*, *ражсана*, а не *ражсна главница*, књ. I, н. с., св. 9—10 (1950), стр. 375—376.

Мамузић И[лија]

1. Почетна настава падежа у нашим школама (Једно мишљење), књ. VII, св. 4 (1940), стр. 111—120.

2. Уз примедбе г. Вуковића „О исправљању домаћих задатака“, књ. VII, св. 6 (1940), стр. 176—184.

Марган Влад[имир]

1. „Хлеб наш насушни“, књ. II, св. 9—10 (1934), стр. 277—278.

Мареџић Т[омислав]

1. Примједбе неким дојакосњим џланцима у „*Нашем језику*“, књ. I, св. 6 (1933), стр. 166—168.

2. *Kritik ili kritičar itd.*, књ. II, св. 4 (1934), стр. 99—100.

Марјановић Душ[ан]

1. О значењу речи: *капија*, *ермија*, *везак*, *свача*, књ. III, св. 7 (1935), стр. 215—217.

Марков Б[орис]

1. О наставцима *-ана*, *-ија*, *-лук* и *-рија*, књ. VIII, н. с., св. 5—6 (1957), стр. 151—170.

2. Именице с наставцима *-че* и *-чић*, књ. X, н. с., св. 7—10 (1960), стр. 228—246.

Марковић С[ветозар]

1. Крвавити и крварити, књ. I, св. 1—2 (1949), стр. 67—68.
2. „Ђорав“ и „слеп“, књ. I, н. с., св. 3—4 (1950), стр. 151—153.
3. *Оромући* — значење и порекло, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 248—251.
4. О употреби личних и безличних облика глагола *йрѡбайи*, књ. I, н. с., св. 7—8 (1950), стр. 311—317.
5. Брашњеница и сл., књ. II, н. с., св. 1—2 (1951), стр. 53—55.
6. Врсти се, врзати се и врзати се, књ. II, н. с., св. 1—2 (1951), стр. 55—57.
7. О променљивости броја *два*, књ. II, н. с., св. 5—6 (1951), стр. 155—161.
8. Значење глагола *гласаји*, књ. II, н. с., св. 5—6 (1951), стр. 202—204.
9. *Правоснажан* или *йравноснажан*, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 290—293.
10. О именицама на *-исти(а)* и сл., књ. III, н. с. св. 1—2 (1952), стр. 12—27.
11. Једно значење речи *алаји*, књ. III, н. с., св. 3—4 (1952), стр. 118—119.
12. *Цео* и *чишаа*, књ. III, н. с., св. 5—6 (1952), стр. 208—216.
13. Положај замјеничке енклитике у вези са напоредном употребом инфинитива и презента са свезицом *да*, књ. VI, н. с., св. 1—2 (1955), стр. 33—40.
14. Облик футура у прошлости, књ. IX, н. с., св. 3—4 (1958—1959), стр. 110—115.
15. Промена туђих личних имена и презимена, књ. IX, н. с., св. 7—10 (1958—1959), стр. 265—273.
16. *Зайошљен*, *зайошљење* или *зјйошлен*, *зјйошљење*, књ. X, н. с., св. 1—2, (1960), стр. 18—23.
17. Из правописне праксе, књ. XI, н. с., св. 7—10 (1961), стр. 229—233.
18. Нека запажања о речнику у нашем новом правопису, књ. XIII, н. с., св. 1—2 (1963), стр. 18—47.

Матић С[ветозар]

1. Употреба дужих и краћих придевских облика у народном и Његошевем песништву, књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 45—50.
2. Маретић и Љуб. Стојановић о неодређеном придевском облику, књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 50—51.
3. Порекло неких личних имена наших, књ. II, н. с., св. 1—2 (1951), стр. 94—95.

4. „Која смрт храни, другој не да“, књ. II, н. с., св. 3—4 (1951), стр. 125—126.
5. Белешке о језику Његошевом у Лучи и Вијенцу, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 238—245
6. Сложенице са *велико-*, књ. IV, н. с., св. 9—10 (1953), стр. 323—328.
7. Један Вуков латинизам, књ. V, н. с., св. 9—10 (1954), стр. 337—340.
8. Једна необична употреба предлога, књ. VIII, н. с., св. 7—10 (1957), стр. 233—235.
9. О значењу: види ми се — чини ми се, књ. VIII, н. с., св. 7—10 (1957), стр. 246—247.
10. О облику „Србљи“, књ. IX, н. с., св. 1—2 (1958—1959), стр. 47—53.
11. Вуков однос према екавским пасмама народним, књ. IX, н. с., св. 3—4 (1958—1959), стр. 93—101.
12. Из Вукова превођења, књ. IX, н. с., св. 7—10 (1958—1959), стр. 280—282.

Милаковић Б[ранислав]

1. Мразови: мразеви; носови: носеви и сл. (II), књ. I, н. с., св. 1—2 (1950), стр. 43—53.
2. „Присуствовати“ и „бити присутан“, књ. I, н. с., св. 3—4 (1950), стр. 146—150.
3. Заменички облик *собом* уз глаголе *носићи*, *водићи* и сл. књ. I, н. с., св. 7—8 (1950), стр. 295—302.
4. О писању *j* у промени страних именица м. рода, књ. II, н. с., св. 5—6 (1951), стр. 168—172.
5. *Садржаски* или *садржаваски*, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 256—264.
6. Одговор на стављена питања, књ. III, н. с., св. 3—4 (1952), стр. 128—144.
7. Облик зависних падежа деминутивних именица на *-це*, књ. III, н. с., св. 7—8 (1952), стр. 242—258.
8. О употреби бројног придева *обоји*, књ. IV, н. с., св. 1—2 (1953), стр. 38—44.
9. Глагол *јодлежаски* — његово значење и вид, књ. IV, н. с., св. 5—8 (1953), стр. 203—215.
10. Двојаци, облици глагола на *-иваски/-аваски*, књ. V, н. с., св. 7—8 (1954), стр. 235—249.
11. О деklinацији именице *јодне*, књ. VI, н. с., св. 3—4 (1955), стр. 91—108.
12. О облику једног глагола у екавском изговору, књ. VI, н. с., св. 7—10 (1955), стр. 225—238.
13. Глаголи на *-наски* с облицима промене *-ну/-не-* основа, књ. VII, н. с., св. 3—4 (1956), стр. 87—106.

14. О неправилним облицима глагола *извиџајти* (*се*) и њиховом значењу, књ. VIII, н. с., св. 5—6 (1957), стр. 145—150.
15. О једном глаголском дублету, књ. IX, н. с., св. 1—2 (1958—1959), стр. 32—42.
16. Употреба предлога код (с генитивом) уз глаголе кретања, књ. IX, н. с., св. 7—10 (1958—1959), стр. 227—242.
17. Заменички облик *свију* у савременом књижевном језику, књ. X, н. с., св. 3—6 (1960), стр. 143—148.
18. Још о раду и облику именице *наочари*, књ. X, н. с., св. 7—10 (1960), стр. 261—264.
19. О посесивним придевима на *-ољев/-евљев*, књ. XI, н. с., св. 3—4 (1961), стр. 81—89.
20. Деклинација поименичних придева, књ. XII, н. с., св. 3—6 (1962), стр. 105—123.
21. Употреба збирних бројева са именицама у множини, књ. XIII, н. с., св. 1—2 (1963), стр. 48—56.
22. О облику и деклинацији имена места типа *Бошњане*, *Рибаре* у савременом књижевном језику, књ. XIII, н. с., св. 3—5 (1963), стр. 137—168.
23. Род и број топонима *Немешкуће*, књ. XVII, н. с., св. 4 (1968—1969), стр. 198—206.
24. Глаголи на *-ајти* са двојаком презентском основом, књ. XIX, н. с., св. 2—3 (1972—1973), стр. 69—181.

Милетић Б[ранко]

1. Употреба предлога у са генитивом, књ. I, св. 4 (1933), стр. 112—116.
2. О изговору *ч*, *и* и *ћ*, *ђ*, књ. I, св. 6 (1933), стр. 174—177.
3. Један пример насиља над језиком, књ. VI, св. 7—8 (1939), стр. 227—229.
4. Преглед часописа, књ. VI, св. 9—10 (1939), стр. 250—265.

Милетић Владета М.

1. Писма уредништву (I), књ. III, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 50—53.

Милетић М[кодраг] М.

1. Наш административни језик, књ. VI, св. 9—10 (1939), стр. 268—269.

Милојевић Вој[ислав] Ж.

1. Један предлог за неколико назива, књ. II, св. 7 (1934), стр. 209—210.

Мићовић В[укмић] М.

1. О хемјским називима: водоник-водик, кисеоник-кисик, књ. IV, св. 3 (1936), стр. 82—85.
2. О неким физичким називима, књ. VI, св. 3 (1939), стр. 73—78.
3. Значење речи „салитра“ у нашим преводима Старога завета, књ. VII, св. 6 (1940), стр. 173—176.

4. О народним речима за „зихернадлу“, књ. I, н. с., св. 3—4 (1950), стр. 142—145.
5. О значењима речи *сјера* (*сеџа*, *сиџа*), књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 208—209.
6. О значењу израза *жежежено злато* и *суво злато*, књ. I, н. с., св. 7—8 (1950), стр. 303—310.
7. О неким стручним називима, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 265—278.
8. О неким стручним називима, књ. III, н. с., св. 5—6 (1952), стр. 160—170; св. 7—8, стр. 259—266; св. 9—10, стр. 309—321.
9. Још о речима изведеним од именице *магнеј*, књ. IV, н. с., св. 1—2 (1953), стр. 33—37.
10. О речима *никл*, *кабл* и њима сличним, књ. IV, н. с., св. 5—8 (1953), стр. 238—242.
11. О изразима *мачи гребешџаци* и *гребешко гвожђе* у народним песмама, књ. V, н. с., св. 1—2 (1954), стр. 45—51.
12. Значење израза *јламени мачеви* и сл. у народним песмама, књ. V, н. с., св. 9—10 (1954), стр. 329—333.
13. Значење неких речи у народним песмама, књ. VII, н. с., св. 7—10 (1956), стр. 223—233.
14. Откуда Филипу Вишњићу презиме Вишњић, књ. VIII, н. с., св. 7—10 (1957), стр. 226—232.
15. О називу *сабља димшикиња*, књ. VIII, н. с., св. 7—10 (1957), стр. 242—245.
16. Неколико напомена о значењу речи *накрпат*, књ. IX, н. с., св. 1—2 (1958—1959), стр. 54—58.
17. О речима *глукоза* — *гликоза*, *валенџа* — *валениџа*, *суйсџанџа*—*суйсџанџиџа*, књ. X, н. с., св. 3—6 (1960), стр. 139—142.
18. О тумачењу неких речи и израза у Горском вијенцу, књ. XI, н. с., св. 1—2 (1961), стр. 16—29.

Михајловић Велимир

1. „О кукову дне“ Ad calendae graecas, књ. XVII, н. с., св. 1—2 (1968—1969), стр. 52—58.
2. Диј. пџбрен — постан (*unfettig*) — етимолошки есеј, књ. XVIII, н. с., св. 3 (1970—1971), стр. 169—170.

Московљевић М[илош] С.

1. *Nastava maternjeg jezika u našim srednjim školama*, књ. I, св. 1 (1933), стр. 11—12.
2. Глаголи на *-еџи*, *-им*, и *-иџи*, *-им*, књ. I, св. 1 (1933), стр. 18—21.
3. Погрешна употреба предлога *код*, књ. I, св. 1 (1933), стр. 27.
4. *Klopito se varvarizma*, књ. I, св. 3 (1933), стр. 76—82.
5. Лекар и лечник књ. I, св. 6 (1933), стр. 171—173.

6. Још о глаголу *несјати*, књ. I, св. 7 (1933), стр. 210—212.
7. „Родна реч“, књ. II, св. 1 (1934), стр. 24—26.
8. „Опскладионица“ и тим поводом о именицама на *-ионица*, *-војаница*, књ. II, св. 3 (1934), стр. 76—77.
9. О *vokativu* једнине неких именица мушког рода, нарочито имена и презимена, књ. II, св. 4 (1934, стр. 105—107; св. 6, стр. 180—183).
10. Мешање предметака *йре-* и *йри-* код неких речи, књ. II, св. 5 (1934), стр. 136—140.
11. Бања, купалиште, купељ, купатило, купка, књ. II, св. 8 (1934), стр. 234—237.
12. Из живота речи, књ. II, св. 9—10 (1934), стр. 268—272.
13. О писању туђих имена, књ. III, св. 2 (1935), стр. 47—49.
14. Неколико напомена, књ. III, св. 4 (1935), стр. 118—120.
15. Наук или наука?, књ. III, св. 5 (1935), стр. 143—146.
16. Неколико прилога значењу речи, књ. III, св. 7 (1935), стр. 217—220.
17. Из медицинске терминологије, књ. IV, св. 2 (1936), стр. 38—44.
18. Још о употреби свезице „да“ с презентом место инфинитива, књ. IV, св. 4 (1936), стр. 107—113.
19. Прилог пољопривредној терминологији, књ. IV, св. 5 (1936), стр. 134—137.
20. Називи за воћњаке, књ. IV, св. 7 (1936), стр. 197—202.
21. Радио и језик, књ. V, св. 1 (1937), стр. 5—8.
22. *Lehrbuch der serbokroatischen Sprache* од Ј. Божићевића (оцена), књ. V, св. 1 (1937), стр. 23—24.
23. Неколико прилога терминологији и правопису, књ. V, св. 2 (1937), стр. 48—53.
24. Осећај и осећање, књ. V, св. 4 (1937), стр. 101—110.
25. Два прилога, књ. V, св. 5—6 (1937), стр. 175—180.
26. Један нов речник (оцена), књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 241—246.
27. Једно ретко значење речи *йошйен* и *йошйење*, књ. V, св. 9—10 (1937), стр. 278—280.
28. Прослава стопедесетогодишњице рођења Вука Ст. Караџића, књ. VI, св. 1 (1939), стр. 38—61.
29. Нов бранич нашег књижевног језика, књ. VI, св. 5—6 (1939), стр. 162—163.
30. Једна чешка књига о нашем књижевном језику, књ. VI, св. 5—6 (1939), стр. 163—165.
31. Писати „на машину“ или „на машини“, књ. VII, св. 1 (1940), стр. 6—8.
32. Нове појаве у београдском изговору, књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 69—73.

33. Неки случајеви одричних реченица, књ. VII, св. 6 (1940), стр. 184—187.
34. О грађењу неких придева на -ски од географских имена, књ. VII, св. 7 (1940), стр. 205—210.
35. Поводом објашњења имена Загреб, књ. VII, св. 9—10 (1940), стр. 278—279.
36. Поводом стогодишњице II издања Вукова Рјечника, књ. IV, н. с., св. 1—2 (1953), стр. 58—68.
37. „Језик“, часопис за културу хрватскога књижевног језика, књ. IV, н. с., св. 5—8 (1954), стр. 267—270.
38. Бундева, тиква, дулек и др., књ. V, н. с., св. 5—6 (1954), стр. 200—205.
39. Шта је исправније: пише се „великим словом“ или „с великим словом“?, књ. V, н. с., св. 9—10 (1954), стр. 319—325.
40. Како треба изговорити и разумети Његошев стих „Чудна поша, јади га не били“?, књ. VI н. с. св. 1—2 (1955), стр. 41—45.
41. Уз појаву једног речника, књ. VII, н. с., св. 7—10 (1956), стр. 247—253.
42. Најзад имамо српско-руски речник, књ. VIII, н. с., св. 7—10 (1957), стр. 263—268.
43. Уз чланак Б. Милановића „О једном глаголском дублету“ II, књ. IX, н. с., св. 1—2 (1958—1959), стр. 44—46.
44. Деведесетогодишњица проф. О. Брока, књ. IX, н. с., св. 1—2 (1958—1959), стр. 69—72.
45. О Ивићеву „смедеревско-вршачком дијалекту“, књ. IX, н. с., св. 3—4 (1958—1959), стр. 102—107.
46. Погрешна употреба неких назива, књ. IX, н. с., св. 5—6 (1958—1959), стр. 154—158.
47. У коју категорију речи спада реч „као“?, књ. IX, н. с., св. 7—10 (1958—1959), стр. 243—249.
48. О називима неких пољопривредних алатки, књ. X, н. с., св. 1—2 (1960), стр. 10—17.
49. Сећање на једну дијалектолошку екскурзију с професором Белићем, књ. X, н. с., св. 3—6 (1960), стр. 81—83.
50. In memoriam Олаф Брок, књ. XI, н. с., св. 3—4 (1961), стр. 121—124.

Мршевић Драгана

1. Предлози *над*, *йод*, *йред*, и *изнад*, *исйод* и *исйред* с одговарајућим падежним облицима у функцији одређивања просторних односа, књ. XIX, н. с., св. 4—5 (1972—1973), стр. 204—227.

Muždeka P[etar]

1. О писанју великих slova по нашем правопису, књ. II, св. 9—10 (1934), стр. 264—266.

2. Još о писанју riječi роčetним великим slovom, књ. III, св. 2 (1935), стр. 52—53.

Нађов Гаврило

1. К питању о роду у личним глаголским облицима, књ. V, св. 9—10 (1937), стр. 284—286.

Николић Берислав М.

1. Акцент присвојних придева типа *момков, очев, сесирин*, књ. VIII, н. с., св. 3—4 (1957), стр. 184—188.

2. Запослен, запослење, књ. VIII, н. с., св. 7—10 (1957), стр. 259—262.

3. Смиреност Андрићева казивања, књ. IX, н. с., св. 1—2 (1958—1959), стр. 24—31.

4. [Уредништво], д-р Јован Радуловић (некролог), књ. IX, н. с., св. 1—2 (1958—1959), стр. 80.

5. Традиција Вукова у Тршићу, књ. IX, н. с., св. 3—4 (1958—1959), стр. 128—131.

6. Исидора Секулић, књ. IX, н. с., св. 3—4 (1958—1959), стр. 141—142.

7. Прилог проучавању стила Лазе К. Лазаревића, књ. IX, н. с., св. 5—6 (1958—1959), стр. 206—212.

8. О неким особинама стила и језика Милана Богдановића, књ. X, н. с., св. 1—2 (1960), стр. 24—28.

9. Осврт на приповедачки стил Бранка Ђошића, књ. X, н. с., св. 3—6 (1960), стр. 171—179.

10. Из лексикологије II: *Букйейи-букйайи*, књ. X, н. с., св. 7—10 (1960), стр. 273—278.

11. Прилог проучавању порекла шумадијско-војвођанског дијалекта, књ. XI, н. с., св. 1—2 (1961), стр. 44—56.

12. Из лексикологије I: *Губийи (~ се)*, књ. XI, н. с., св. 3—4 (1961), стр. 109—115.

13. In memoriam: Глиша Елезовић, књ. XI, н. с., св. 3—4 (1961), стр. 125—126.

14. Једна акцентска алтернација у савременом српскохрватском језику, књ. XI, н. с., св. 5—6 (1961), стр. 196—200.

15. Из лексикологије III: Етимолошки приноси, књ. XI, н. с., св. 7—10 (1961), стр. 269—272.

16. Акцентски вид проклизе и еноклизе у српскохрватском језику, књ. XII, н. с., св. 3—6 (1962), стр. 156—178.

17. Акцент изведених именица у српскохрватском књижевном језику, књ. XII, н. с., св. 7—10 (1962), стр. 270—279; књ. XIII, н. с., св. 1—2 (1962), стр. 95—114.

18. Прилог за утврђивање српскохрватске нормативне акцентуације, књ. XIII, н. с., св. 3—5 (1963), стр. 246—264.

19. Вукова Писменица и Мразовићева Славенска граматика, књ. XIV, н. с., св. 4—5 (1964—1965), стр. 272—273.

20. О неким питањима критичког издавања српских писаца, књ. XV, н. с., св. 1—2 (1966), стр. 114—117.

21. Ка основама акцентуације севернијих млађих новоштокавских говора, књ. XVII, н. с., св. 1—2 (1968—1969), стр. 59—82.

22. Ка основама акцентуације источнохерцеговачког дијалекта, књ. XVII, н. с., св. 3 (1968—1969), стр. 155—169.

23. Акцент интернационализама у савременом српскохрватском књижевном језику, књ. XVIII, н. с., св. 4—5 (1970—1971), стр. 220—228.

24. Основни принципи творбе речи у савременим српскохрватском књижевном језику, књ. XIX, н. с., (1972—1973), св. 1, стр. 7—20; св. 2—3, стр. 142—154; св. 4—5, стр. 273—286.

Николић Милоје Р.

1. Прилози упознавању живота и рада Александра Белића, књ. XI, н. с., св. 3—4 (1961), стр. 102—108, св. 7—10, стр. 273—305.

2. Прилози проучавању живота и рада Александра Белића, књ. XIV (1964—1965), н. с., св. 2—3, стр. 169—188.

3. Избор Александра Белића за академика, књ. XVII, н. с., св. 1—2 (1968—1969), стр. 83—96.

Николић Мирослав Б.

1. О посесивном генитиву личних имена, књ. XVII, н. с., св. 5 (1968—1969), стр. 264—283.

2. Дистрибуција облика инстр. сингулара заменица: *ја, он/оно, она, ко, што, ња/јо*, књ. XVIII, св. 3 (1970—1971), стр. 171—186.

Николић Са[егазар]

1. О грађењу сложених скраћеница у нашем савременом књижевном језику, књ. V, н. с., св. 1—2 (1954), стр. 9—17.

2. Одговор на стављена питања, књ. VI, н. с., св. 3—4 (1955), стр. 120—122.

3. Облици имена: звања, занимања, дужности и титула женских лица, књ. VI, н. с., св. 5—6 (1955), стр. 148—152.

Новачковић Н[овак]

1. О значењима неких речи, књ. III, св. 5 (1935), стр. 152.

2. Још о неколико ријечи што означавају камен, књ. III, св. 8 (1935), стр. 252—253.

3. Родбински и својбински називи, књ. IV, св. 1 (1936), стр. 24—27.

Новелић Богдан

1. О једном књижевном изговору, књ. III, св. 4 (1935), стр. 111—112.

Njegovan V[ladimir]

1. О хемиској терминологији, књ. VI, св. 4 (1939), стр. 106—112.

П.

1. Речи изведене од основе „магнет“, књ. III, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 46—47.

П. М.

1. Конструктор-депилятор, књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 81.
2. Ширење инфинитива типа *-ирайи*, књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 81—82.
3. Из техничког речника, књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 82.

Павићевих Илија

1. Неколико ријечи о геолошкој терминологији, књ. XIV, н. с., св. 2—3 (1964—1965), стр. 141—149.
2. Још о геолошкој терминологији, књ. XIV, н. с., св. 4—5 (1964—1965), стр. 292—299.
3. О једном случају падежне неконгруенције, књ. XV, н. с., св. 5 (1966), стр. 295—301.

Павловић Звездана

1. *Једногичији*, *једнудужи*, *йтримирйи*, *седжирйи*, књ. X, н. с., св. 1—2 (1960), стр. 60—63.
2. Иницијалне консонантске групе у нашем књижевном језику, књ. XVII, н. с., св. 5 (1968—1969), стр. 299—306.

Павловић Миливој

1. Три случаја народне етимологије, књ. IV, св. 5 (1936), стр. 139—141.
2. Кафенисање у Сарајеву, књ. V, св. 9—10 (1937), стр. 275—278.
3. Стан-поглед, књ. V, св. 9—10 (1937), стр. 281—284.
4. Прилози речнику — 1. Из ватрогасних организација, књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 40—45.
5. Ситнице језикословне (1. Требало би..., 2. Исто-исто тако, 3. Песто-шесто - осамсто), књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 53—58.
6. Прилози речнику страних речи (Апарта, Андробус, Банка у сребру), књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 58—61.
7. Синтакса и интерпункција, књ. III, н. с., св. 3—4 (1952), стр. 79—90.
8. Значење придева с наставком *-асй* и његовим варијантама, књ. IV, н. с., (1953), св. 1—2 стр. 9—24; св. 3—4, стр. 99—114; св. 5—8, стр. 175—195.
9. Апстрактне именице с наставком *-осй*, књ. IV, н. с., 9—10 (1953), стр. 296—307.
10. Значење и варијанте значења придева *вадушасй*, књ. V, н. с., св. 1—2 (1954), стр. 35—44.

11. Шарац вода ладна, књ. IX, н. с., св. 3—4 (1958—1959), стр. 108—109.
12. Корелације и поремећаји у њима, књ. XI, н. с., св. 5—6 (1961), стр. 194—195.
13. Објашњење једне појаве формалне неконгруенције у броју, књ. XI, н. с., св. 7—10 (1961), стр. 226—228.
14. Рекције и функције, књ. XII, н. с., св. 3—6 (1962), стр. 90—93.
15. Структура семантичке мултиваленције, књ. XIII, н. с., св. 1—2 (1963), стр. 11—17.
16. Посесивни генитив и присвојни придев, књ. XIV, н. с., св. 4—5 (1964—1965), стр. 235—238.
17. Пасторални ономастички термини типа *duć* и *bač*, књ. XVI, н. с., св. 3 (1967), стр. 115—118.
18. Глагол *сидити* и семантичка супротност уз инфинитив, књ. XVII, н. с., св. 1—2 (1968—1969), стр. 10—22.
19. Покушај стварања нових термина из астронаутике, књ. XVII, н. с., св. 4 (1968—1969), стр. 196—197.
20. Семантичке девијације и интерференције, књ. XIX, н. с., св. 2—3 (1972—1973), стр. 119—134.

Павловић Михаило

1. О једном преводу с француског, књ. IX, св. 1—2 (1968—1969), стр. 59—68.
2. Настава српскохрватског језика у Француској, књ. X, н. с., св. 1—2 (1960), стр. 44—54.
3. Нека запажања о преводима у нашој дневној и недељној штампи, књ. XII, н. с., св. 3—6 (1962), стр. 94—104.

Папов А.

1. Из терминологије биљежнице, књ. V, н. с., св. 5—6 (1954), стр. 195—199.

Раунов А[leksandar]

1. Тачка гледишта, књ. I, св. 9 (1933), стр. 273—274.
2. Protiv kvarenja srpskohrvatskog narodnog (književnog) jezika, књ. V св. 1 (1932), стр. 8—11.
3. Поводом наших стручних терминологија, књ. I, н. с., св. 7—8 (1950), стр. 323—325.
4. Још о речи *бућ*, књ. II, н. с., св. 1—2 (1951), стр. 46—49.
5. „Смрека-клека-боровница“ и „смрча-оморика-смрека“, књ. II н. с., св. 3—4 (1951), стр. 140—147.

Раунов D.

1. Ne sud već svjedočenje, књ. 4, св. 7 (1936), стр. 206—213.

Perković M[irko]

1. „Naš jezik“, књ. II, св. 9—10 (1934), стр. 285—289.
2. Smijemo li dirnuti u ovo pitanje?, књ. III, св. 4 (1935), стр. 99—100.
3. Jedno pismo d-га Tomislava Maretića, књ. VI, св. 5—6 (1939), стр. 165—167.
4. Sitan prilog našem folkloru, књ. VI, св. 7—8 (1939), стр. 225—227.
5. O deklinaciji prezimena na -e, књ. VII, св. 5 (1940), стр. 142—143.
6. „Neke mjesne vlastite imenice za žensku čeljad, књ. VII, св. 6 (1940), стр. 169—171.
7. „Svesebica i sveseban“, књ. VII, св. 8 (1940), стр. 233—236.

П[етровић] В[ладимир] В.

1. *Омски* или *омовски*, књ. II, н. с., св. 1—2 (1951), стр. 58.
2. Речи изведене од основе „магнет“, књ. III, н. с., св. 9—10 (1952), стр. 322—325.

Пецо А[сјм]

1. Још нешто о именима типа *Jovo* и *Pađe*, књ. IV, н. с., св. 9—10 (1953), стр. 340—343.
2. О једном случају стављања запете, књ. VI, н. с., св. 5—6 (1955), стр. 160—168.
3. Једна ријетка а потребна ријеч, књ. VII, н. с., св. 3—4 (1956), стр. 117—120.
4. Облици колективних именица на -ад, књ. VII, н. с., св. 7—10 (1956), стр. 234—246.
5. Промене глагола *зрейи* и *зрейи*, књ. VIII, н. с., св. 1—2 (1957), стр. 28—35.
6. Социјатив без предлога *с*, књ. VIII, н. с., св. 5—6 (1957), стр. 171—174.
7. *Артиљерија* или *артиљерија*, књ. IX, н. с., св. 3—4 (1958—1959), стр. 120—123.
8. Вокатив једине неких мушких и женских личних имена, књ. XI, н. с., св. 1—2 (1961), стр. 30—43.
9. Примјена једног правописног правила у нашој штампи, књ. XI, н. с., св. 5—6 (1961), стр. 180—193.
10. Облици топонима у књижевном језику, књ. XI, н. с., св. 7—10 (1961), стр. 234—248.
11. Акцент именица женског рода типа *глава*, *вила*, књ. XII, н. с., св. 1—2 (1962), стр. 12—24.
12. Акцент именица женског рода типа *вдда*, *кдза*, књ. XII, н. с., св. 7—10 (1962), стр. 233—245.
13. О неким „икавизмима“ ијекавског изговора, књ. XIII, н. с., св. 1—2 (1963), стр. 57—63.

14. Употреба израза „ради се о“ у књижевном језику, књ. XIII, н. с., св. 3—5 (1963), стр. 225—232.
15. О званичном називу нашега језика, књ. XIII, н. с., св. 3—5 (1963), стр. 271—273.
16. Двојаки облици једног изведеног придјева, књ. XIV, н. с., св. 1 (1964—1965), стр. 49—54.
17. *Пличина* и *йлићина*, књ. XIV, н. с., св. 2—3 (1964—1965), стр. 162—165.
18. Два фонетска лика једне посуђенице, књ. XIV, н. с., св. 4—5 (1964—1965), стр. 274—283.
19. Јекавски облик једног прилога, књ. XVI, н. с., св. 1—2 (1967), стр. 93—96.
20. Утицај турског језика на фонетику штокавских говора, књ. XVI, н. с., св. 3 (1967), стр. 127—145.
21. Дијалекатске особине у пјесничком језику Алексе Шантића, књ. XVI, н. с., св. 5 (1967), стр. 317—339.
22. Вук-Даничићеви акценатски принципи и наша стандардна прозо-дијска норма, књ. XVIII, н. с., св. 1—2 (1970—1971), стр. 93—102.
24. Један пример погрешне аналогije, књ. XIX, н. с., св. 1 (1972—1973), стр. 21—25.
23. Један актуелан проблем наше фонетике (изговор и писање фонеме), књ. XVIII, н. с., св. 4—5 (1970—1971), стр. 201—219.

Пешички Митар

1. О неким специфичностима у употреби приповедачког императива, књ. VII, н. с., св. 5—6 (1956), стр. 153—166.
2. О уметку -ов-(-ев-) у множини именица прве врсте, књ. VII, н. с., св. 7—10 (1956), стр. 270—275.
3. „Одредни придев у српскохрватском језику“, књ. VIII, н. с., св. 5—6 (1957), стр. 171—174.
4. О грађењу имена становника у односу на имена земаља и места, књ. IX, н. с., св. 5—6 (1958—1959), стр. 196—205.
5. О месту енклитике у реченици, књ. IX, н. с., св. 7—10 (1958—1959), стр. 305—311.
6. Напомене о новом правопису, књ. XI, н. с., св. 5—6 (1961), стр. 133—161.
7. О Речнику Српске академије наука и уметности (Уз рецензију М. С. Московљевића), књ. XIII, н. с., св. 3—5 (1963), стр. 169—196.
8. О начелима обраде и развијања стручне терминологије, књ. XV, н. с., св. 3—4 (1966), стр. 180—194.
9. Невоље рада на нашим описним речницима, књ. XVI, н. с., св. 3 (1967), стр. 193—204.

10. О систему заменичких речи, књ. XVI, н. с., св. 4 (1967), стр. 245—267.

11. Разликовање властитих и апелативних имена у топонимији, књ. XVII, н. с., св. 5 (1968—1969), стр. 255—263.

12. Лексичко благо нашег језика и нормативни однос према њему, књ. XVIII, н. с., св. 1—2 (1968—1969), стр. 80—92.

Поленакловић Харалампчије

1. Једна нова реч у дубровачком говору, књ. IV, св. 7 (1936), стр. 216.

2. Алгебарско *x* (икс) у скопском говору, књ. V, св. 4 (1937), стр. 119—120.

3. Још о имену Ђорђе, књ. VI, св. 3 (1939), стр. 83—85.

4. Доситеј или Доситије Обрадовић, књ. VI, св. 7—8 (1939), стр. 232—234.

Половина Н[икола]

1. Вуков немачко-српски речник, књ. IX, н. с., св. 7—10 (1958—1959), стр. 274—279.

Поповић Иван

1. О изговору речи *жљиб* и *жљезда*, књ. I, н. с., св. 7—8 (1950), стр. 318—322.

2. Мозољ, мосур, мрсољ и сл., књ. II, н. с., св. 3—4 (1951), стр. 127—139.

3. Неколико прилога речнику нашег језика, књ. II, н. с., св. 5—6 (1951), стр. 205—219.

4. Стајати — стојати, књ. III, н. с., св. 3—4 (1952), стр. 104—115.

5. О употреби акузатива енклитичких личних заменица уз предлоге, књ. III, н. с., св. 5—6 (1952), стр. 187—195.

6. Инструментал именица женског рода на сугласник, књ. III, н. с., св. 7—8 (1952), стр. 270—279.

7. Прилог географији неких наших речи, књ. III, н. с., св. 9—10 (1952), стр. 326—332.

8. Инфинитивна основа неких глагола III врсте, књ. IV, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 45—57.

9. Нека размишљања о граматици и љубитељима нашег језика, књ. IV, н. с., св. 5—8 (1953), стр. 253—266.

10. Вештица — штрига „лептирица“, књ. IV, н. с., св. 9—10 (1953), стр. 344—347.

Поповић Љубомир

1. Падежна синонимика у језику Вука Стеф. Караџића, књ. XIV, н. с., св. 2—3 (1964—1965), стр. 73—129.

2. Предлошки изрази у савременом српскохрватском језику, књ. XV, н. с., св. 3—4 (1966), стр. 195—220.
3. Понављање почетног реченичног члана као стилско средство за иштање, књ. XVI, н. с., св. 1—2 (1967), стр. 1—21.
4. Проблем понављања једног реченичног дела, књ. XVI, н. с., св. 4, стр. 269—290.
5. Реченице са елиптичним предикатом, књ. XVI, н. с., св. 5 (1967), стр. 351—373.
6. Понављање речи ради стилског појачавања значења књ. XVII, н. с., (1968—1969), св. 3, стр. 125—142; св. 4, стр. 231—246.
7. О начинским реченицама са везником (*а*)да, књ. XIX, н. с., св. 2—3 (1972—1973), стр. 155—164.

Поповић Милан

1. Из историје речи, књ. III, св. 4 (1935), стр. 121.
2. О значењима неких речи, књ. III, св. 5 (1935), стр. 151—152.
3. Још неколико ријечи што означавају камен, књ. III, св. 8 (1935), стр. 253.

Предић Св[етислав]

1. Реформа наше рукописне ћирилице, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 226—233.
2. Негација уз „све што“ и сличне изразе, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 239—241.
3. „Синтаксички“, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 243—244.
4. Непотребни варваризми, књ. II, н. с., св. 5—6 (1951), стр. 187—195.
5. О дефиницији *огледа*, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 300—303.
6. О роду страних именица, књ. III, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 28—33.
7. Италијан — Талијан, књ. III, н. с., св. 7—8 (1952), стр. 267—269.
8. О грађењу и транскрибовању неких речи латинског порекла, књ. V, св. 1—2 (1954), стр. 27—43.
9. Ипак, *quieta non movere*, књ. VI, н. с., св. 7—10 (1955), стр. 248—250.

Прерадовић Ђорђе

1. О изразима: „Он је лисица“, „Он је лис“ и сл., књ. IV, св. 2 (1936), стр. 55—56.

Пријатељ средње школе

В. Белић А.

Радивојевић Павле

1. „Први јануара или први јануар“, књ. II, св. 4 (1934), стр. 114—116.

Радовић-Тешкић Миллица

1. Предлог *код* уз генитив глаголских и других апстрактних именица у функцији одређивања времена и његове семантичко-синтаксичке опозиције, књ. XIX, н. с., св. 4—5 (1972—1973), стр. 228—255.

Радојичкић Ђорђе Сп.

1. „Доња земља“ и „Морава“, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 208—212.
2. Писање (писаније) са значењем *сликање*, књ. VI, св. 3 (1939), стр. 78—81.
3. Бранкова жеља да се у Бачком растанку стави „из њег“ место „изав“, књ. VI, св. 4 (1939), стр. 112—114.
4. Шта значи *умрак* у запису патријарха Пајсија (из 1624/25 год.)?, књ. VI, св. 5—6 (1939), стр. 151—156.
5. Месец черешнар, књ. VI, св. 7—8 (1939), стр. 217—223.
6. О седмимихъ възраст чловѣка, књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 67—69.
7. Лична имена Богумила и Богумил, књ. IV, н. с., св. 9—10 (1953), стр. 348—349.
8. „Втори век“, књ. V, н. с., св. 3—4 (1954), стр. 131—133.

Радошевић Н[аталија]

1. Поводом израза *морнарски официр*, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 231—235.
2. Зашто су Руси помагали Вука, књ. VI, св. 1 (1939), стр. 29—38.
3. Покушај структурног поређења српскохрватског и руског језика са нарочитим обзиром на аутоматске (типске) грешке Срба у руском језику, књ. XVI, н. с., св. 3 (1967), стр. 159—170.

Радуловић Јован

1. Глосе о јединственом наречју, књ. III, св. 1 (1935), стр. 11—16.
2. Једно језичко објашњење Кочићеве Суданије, књ. II, н. с., св. 5—6 (1951), стр. 173—186.
3. *Дихајши* и *дисајши*, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 279—289.
4. Још о подизању културе нашег књижевног језика, књ. III, н. с., св. 5—6 (1952), стр. 171—186.
5. Аугментативно-пејоративно значење неких именица, књ. VIII, н. с., св. 3—4 (1957), стр. 106—113.

Рађеновић Петар

1. Како треба писати имена светаца, књ. IV, св. 2 (1936), стр. 44—46.

Rečetar M[ilan]

1. Prvi januara ili prvi januar, књ. II, sv. 3 (1934), стр. 67—69.
2. Germanizmi u brojanju, књ. II, sv. 6 (1934), стр. 169—170.
3. Је ли стигло вријеме да се уклони јекавски књижевни изговор?, књ. III, св. 6 (1935), стр. 166—169.

Ристаћ-Цвијих Олга

1. *Гаскуйти (гаскуйти се): гасити (гасити се)*, књ. XII, н. с., св. 1—2 (1962), стр. 35—40.
2. Употреба суфикса *-је* у језику неких српских и хрватских романтичарских песника, књ. XV, н. с., св. 5 (1966), стр. 288—294.
3. Однос основе и наставка *-овати*, *-исати*, *-ираи* глагола страног порекла књ. XVIII, н. с., св. 3 (1970—1971), стр. 131—161.

Рончевић Никола

1. Prilog jeziku društvenog zaobraćanja (O značenju reči „gospoda“), књ. IV, св. 7 (1936), стр. 213—214.
2. „Што“ и „шта“, књ. V, св. 5—6 (1937), стр. 135—151.
3. Још о изразима *види се* и *види му се*, књ. VII, н. с., св. 3—4 (1956), стр. 107—116.
4. Још о геџима (likovima) *sto* i *šta*, књ. XV, н. с., св. 1—2 (1966), стр. 103—107.

Рошпад Стјанислав

1. Negovanje književnog jezika kod Poljaka, књ. I, св. 9 (1933), стр. 278—283.

С.

1. *Са* и *без* — у и *ван* — улазе и излазе из, књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 78—79.
2. Из гробљанског речника, књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 84.
3. При превођењу, књ. VII, св. 2—3 (1940), стр. 84.

Савић Момчило Д.

1. Нови правопис и транскрибовање италијанских имена, књ. XIV, н. с., св. 1 (1964—1965), стр. 62—65.

Секулић Исидора

1. Белешка о једном глаголском времену код Љуб. Неђића, књ. IV, св. 8 (1936), стр. 233—236.
2. Белешка о једном глаголском времену, књ. VI, св. 5—6 (1939), стр. 137—139.
3. Именице које се свршавају на *-ло*, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 178—179.

Секић Н[ада] и Зубац А.

1. „У интересу што боље књиге“, књ. III, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 39—44.

Симић Радоје

1. Једна група зависно-упитних реченица, књ. XIV, н. с., св. 4—5 (1964—1965), стр. 263—271.

2. Глаголска времена у зависним реченицама, књ. XV, н. с. (1966), св. 1—2 стр. 1—57; св. 3—4, стр. 121—157.

3. Два случаја синтаксичке аналогije, књ. XVIII, н. с., св. 4—5 (1970—1971), стр. 272—282.

Сладојевић Петар

1. О рефлексу кратког *љ* иза *р* у књижевном језику јужнога изговора, књ. IX, н. с., св. 7—10 (1958—1959), стр. 302—304.

2. Квантитет завршног самогласника *з* л. мн. аориста и имперфекта, књ. X, н. с., св. 3—6 (1960), стр. 154—155.

Smodiaka Josip

1. О *nekim tudim geografskim imenima*, књ. III, св. 1 (1935), стр. 4—5

Станић М[илија]

1. Идем на Институт или Идем у Институт?, књ. III, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 61—63.

2. О облицима *двама* и *двјема*, књ. IV, н. с., св. 9—10 (1953), стр. 329—334.

3. Још о Његошевом стиху „Чудна попа, јади га не билли!“, књ. VI, н. с., св. 3—4 (1955), стр. 116—118.

4. *Грејсии* и *гребаии*, књ. VII, н. с., св. 1—2 (1956), стр. 31—40.

5. Уз чланак Б. Милановића „О једном глаголском дублету“ I, књ. IX, н. с., св. 1—2 (1958—1959), стр. 43.

6. О квантитету једног вокала презентске основе, књ. IX, н. с., св. 1—2 (1958—1959), стр. 73—75.

7. О дужини вокала и у наставку *-ички*, књ. IX, н. с., св. 3—4 (1958—1959), стр. 116—119.

8. Из акцентологије, књ. IX, н. с., св. 7—10 (1958—1959), стр. 257—264.

9. Квантитет завршног самогласника компаратива прилога, књ. X, н. с., св. 3—6 (1960), стр. 149—153.

10. О акценту вокатива неких именица, књ. XII, н. с., св. 3—6 (1962), стр. 149—155.

11. Босанскохерцеговачки „Правописни приручник“, књ. XIX, н. с., св. 1 (1972—1973), стр. 53—64.

Станојевић М[аринко]

1. Опера, књ. VI, св. 3 (1939), стр. 88—89.

2. Појава новијих дублетних облика код неких именица, књ. VI, св. 9—10 (1939), стр. 245—247.

Станојчић Живојин

1. Једна врста непотпуних реченица од савремених писаца, књ. X, н. с., св. 1—2 (1960), стр. 29—43.

2. *Делићи мишљење* и слични изрази, књ. X, н. с., св. 3—6 (1960), стр. 156—164.
3. Реч и контекст, књ. XIII, н. с., св. 3—5 (1963), стр. 233—238.
4. Стилске функције једног дијалектизма, књ. XIV, н. с., св. 1 (1964—1965), стр. 43—48.
5. О двојакном облику предлога у секвенци *c/ca* + падежни облик, књ. XV, н. с., св. 5 (1966), стр. 257—287.
6. Граматичка асоцијативна средства у делу *Хроника моје вароши М. Насијасијевића*, књ. XVI, н. с., св. 1—2 (1967), стр. 49—62.
7. Граматизоване потврдне/одричне категорије у књижевном српскохрватском језику, књ. XVI, н. с., св. 3 (1967), стр. 147—157.
8. Придевске заменице са морфемом *кѣв одн. *кѣ у књижевном језику, књ. XVIII, н. с., св. 1—2 (1970—1971), стр. 103—109.
9. Прилог тумачењу конструкција типа *глад ме* и сл., књ. XVIII, н. с., св. 3 (1970—1971), стр. 162—168.
10. Језички тип једног суфемизма, књ. XVIII, н. с., св. 4—5 (1970—1971), стр. 229—234.
11. Чиниоци континуитета у књижевном језику, књ. XIX, н. с., св. 1 (1972—1973), стр. 26—42.

Стевановић Мех[анло]

1. Наш књижевни језик у средњој школи, књ. I, св. 2 (1933), стр. 38—43.
2. Зашто умотворина, а не умотворевина, књ. I, св. 8 (1933), стр. 242—244.
3. Употреба предлога *јрема*, књ. II, св. 9—10 (1934), стр. 273—276.
4. Схватање важности српскохрватског језика у средњој школи, књ. III, св. 3 (1935), стр. 71—77.
5. *Одрични* и *учесћали*, а не: *одречни* и *учесћани*, књ. III, св. 6 (1935), стр. 173—176.
6. Инфинитив и свезица „да“ са презентом, књ. III, св. 9—10 (1935), стр. 282—288.
7. Предикат збирних именица, књ. IV, св. 7 (1936), стр. 202—206.
8. Облик субјекта пасивних реченица, књ. V, св. 5—6 (1937), стр. 157—164.
9. Кога је рода именица *наочари*, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 204—208.
10. Једна употреба поредбене свезице „као“, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 217—220.
11. Употреба и значење предлога *због* и *ради*, књ. VI, св. 5—6 (1939), стр. 139—151.
12. Напоредна употреба заменице *који* и односних свезица: *да*, *где*, *како*, *и* и *и*, књ. VI, св. 7—8 (1939), стр. 202—210.

13. Један прилог објашњењу значења имперфективног аориста, књ. VII, св. 4 (1940), стр. 101—105.
14. Рефлексивни глаголи и променљивост радног глаголског придева, књ. VII, св. 7 (1940), стр. 196—205.
15. Двојство облика посесивних придева и заменица на *-ов*, и *-им*, књ. I, н. с., св. 1—2 (1950), стр. 24—38.
16. *По њрви љуји*, књ. I, н. с., св. 1—2 (1950), стр. 61—63.
17. *Обзиром на или с обзиром на*, књ. I, н. с., св. 1—2 (1950), стр. 63—65.
18. Синтаксичка и стилска вредност предлога *с*, књ. I, н. с., св. 3—4 (1950), стр. 108—115.
19. Постањак и значење именица на *-ло*, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 180—190.
20. Транскрибовање неких македонских имена, књ. I, н. с., св. 7—8 (1950), стр. 278—284.
21. Један нарочити облик глаголског прилога садашњег, књ. I, н. с., св. 7—8 (1950), стр. 365—372.
22. „Штрчати“ или „стрчати“, књ. I, н. с., св. 9—10 (1950), стр. 378—380.
23. Употреба заменице *свој*, књ. II, н. с., св. 1—2 (1951), стр. 9—25.
24. О неким питањима савременог књижевног језика, књ. II, н. с., св. 3—4 (1951), стр. 76—93.
25. Значење неких стихова из Његошеве Луче микрокозма, књ. II, св. 5—6 (1951), стр. 162—167.
26. Деминутиви с наставком *ић* (и *-чић*), књ. III, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 6—11.
27. Одговори на Писма уредништву, књ. III, н. с., св. 1—2 (1952), стр. 53—61.
28. Напоредна употреба заменица *који* и *чији* у посесивној служби, књ. III, н. с., св. 3—4 (1952), стр. 91—97.
29. Облици допуне уз глагол *лагати*, књ. III, н. с., св. 5—6 (1952), стр. 154—159.
30. Неки акценатски дублети, књ. III, н. с., св. 7—8 (1952), стр. 226—241.
31. Да ли се *е* може употребљавати као спојни вокал, књ. III, н. с., св. 7—8 (1952), стр. 280—283.
32. *Замаскирајши, закамфлирајши... сконценџрисајши*, књ. III, н. с., св. 9—10 (1952), стр. 303—308.
33. О једном облику имперфекта и поводом њега, књ. IV (1953), н. с., св. 1—2, стр. 25—32.
34. Неки „спорни“ јекавизми, књ. IV, н. с., св. 3—4 (1953), стр. 83—98.
35. За јединствен правопис српскохрватског језика, књ. IV, н. с., св. 5—8 (1953), стр. 149—170.

36. Око назива нашег језика, књ. IV, н. с., св. 9—10 (1953), стр. 316—322.
37. Род и облици промене сложених скраћеница, књ. V, н. с., св. 1—2 (1954), стр. 18—26.
38. Напоредна употреба инфинитива и презента са свезицом *да*, књ. V, н. с. (1954), св. 3—4 стр. 85—102; св. 5—6 стр. 165—185.
39. О данашњем акценту аориста, књ. V, н. с., св. 7—8 (1954), стр. 250—263.
40. Акцент радног глаголског придева, књ. V, н. с., св. 9—10 (1954), стр. 306—318.
41. Акцент трпног придева, књ. VI, н. с., св. 1—2 (1955), стр. 7—19.
42. Анкета Летописа Матице српске, Новосадски договор о књижевном језику и правопису и његови закључци, књ. VI, н. с., св. 3—4 (1955), стр. 74—87.
43. Поводом необичне употребе једног облика, књ. VI, н. с., св. 3—4 (1955), стр. 109—115.
44. Новосадски договор према одзивима на њ, књ. VI, н. с., св. 5—6 (1955), стр. 138—147.
45. О сложеницама типа „народнорепубликанац“ и поводом њих, књ. VI, н. с., св. 5—6 (1955), стр. 153—159.
46. Сложени глаголски облик или сложенице, књ. VI, н. с., св. 7—10 (1955), стр. 209—224.
47. Граница слога у речима српскохрватског језика, књ. VII, н. с., св. 1—2 (1956), стр. 14—30.
48. О језику једног написа, књ. VII, н. с., св. 3—4 (1956), стр. 69—86.
49. Још нешто о облику футура, књ. VII, н. с., св. 5—6 (1956), стр. 140—152.
50. Глаголски облици пасива, књ. VII, н. с., св. 7—10 (1956), стр. 205—216.
51. Две грешке код двојице писаца, књ. VII, н. с., св. 7—10 (1956), стр. 254—259.
52. Императивне сложенице, књ. VIII, н. с., св. 1—2 (1957), стр. 6—18.
53. Уз чланак проф. Љ. Јонкеа „Неколико ријечи о одјецима Новосадског састанка“, књ. VIII, н. с., св. 1—2 (1957), стр. 23—27.
54. Измене у правопису српскохрватског језика, књ. VIII, н. с., св. 3—4 (1957), стр. 71—83.
55. Око значења аориста, књ. VIII, н. с., св. 5—6 (1957), стр. 128—144.
56. Одредбе самосталних речи, књ. VIII, н. с., св. 7—10 (1957), стр. 205—225.
57. Реченице без развијених главних делова, књ. IX, н. с., св. 1—2 (1958—1959), стр. 3—23.

58. Још нешто о придевској функцији радног глаголског придева, књ. IX, н. с., св. 3—4 (1958—1959), стр. 86—92.
59. О аутентичности глагола *гракнути се* у једном Његошеву стиху, књ. IX, н. с., св. 5—6 (1958—1959), стр. 148—153.
60. О језику у једном приказу и поводом тога језика, књ. IX, н. с., св. 7—10 (1958—1959), стр. 220—226. †
61. Стварање дужине претходног самогласника или прелаз *л у о*, књ. X, н. с., св. 1—2 (1960), стр. 1—9.
62. Александар Белић, (некролог), књ. X, н. с., св. 3—6 (1960), стр. 69—80.
63. О једном основном и неколика узгредна проблема, књ. X, н. с., св. 3—6 (1960), стр. 108—138.
64. Уз појаву новог Правописа, књ. X, н. с., св. 7—10 (1960), стр. 187—191.
65. *Ознака и одредба* као лингвистички термин, књ. X, н. с., св. 7—10 (1960), стр. 247—251.
66. Прилози објашњењу принципа новог правописа, књ. XI, н. с., св. 1—2 (1961), стр. 1—15.
67. Нови правопис и штампа, књ. XI, н. с., св. 3—4 (1961), стр. 63—68.
68. Поводом чланка проф. др А. Костића, књ. XI, н. с., св. 3—4 (1961), стр. 96—101.
69. Уз напомене о новом правопису, књ. XI, н. с., св. 5—6 (1961), стр. 162—179.
70. Падежне синтагме с предлогом *за*, књ. XI, н. с., св. 7—10 (1961), стр. 207—225.
71. Рекција глагола и облици њихове допуне, књ. XII, н. с., св. 1—2 (1962), стр. 1—11.
72. Ремећења језичких система и језичке норме, књ. XII, н. с., св. 3—6 (1962), стр. 65—77.
73. Придевска служба трпног придева од глагола који немају тог облика, књ. XII, н. с., св. 7—10 (1962), стр. 201—208.
74. За чување акценатског система књижевног језика, књ. XIII, н. с., св. 1—2 (1963), стр. 1—10.
75. *Шија* и *ишио* у савременом српскохрватском језику, књ. XIII, н. с., св. 3—5 (1963), стр. 127—136.
76. Придеви с наставцима *-ив*, и *-љив*, књ. XIII, н. с., св. 3—5 (1963), стр. 197—207.
77. Продуктивност неких наставака којима се граде *nomina agentis*, књ. XIV, н. с., св. 1 (1964—1965), стр. 1—19.
78. Радио-телевизија и језик, књ. XIV, н. с., св. 2—3 (1964—1965), стр. 150—155.

79. Неке језичко-стилске разлике, а не језичке варијанте, књ. XIV, н. с., св. 4—5 (1964—1965), стр. 195—226.
80. Значење и функције генитивне синтагме с предлогом *од* књ. XIV, н. с., св. 4—5 (1964—1965), стр. 239—262.
81. Синтагме с генитивом и предлогом *с(а)*, књ. XV, н. с., св. 1—2 (1966), стр. 62—76.
82. Генитивне синтагме с предлогом *код* и неке њихове опозиције, књ. XV, н. с., св. 3—4 (1966), стр. 158—179.
83. Једна синтагма с аблативним генитивом у стилској функцији поређења и епитета, књ. XVI, н. с., св. 1—2 (1967), стр. 27—31.
84. Облици другог дела сложеног предиката као допуне безлично употребљеног глагола *шребати*, књ. XVI, н. с., св. 4 (1967), стр. 237—243.
85. За Вука и противу њега, књ. XVI, н. с., св. 5 (1967), стр. 297—315.
86. Употреба неких предлога са *а* на крају и без њега, књ. XVII, н. с., св. 1—2 (1968—1969), стр. 1—9.
87. Научно дело Александра Белића, књ. XVII, н. с., св. 3 (1968—1969), стр. 109—224.
88. Језик у дневној штампи, књ. XVII, н. с., св. 4 (1968—1969), стр. 173—195.
89. Коректност језика је обавеза свих који пишу, књ. XVII, н. с., св. 5 (1968—1969), стр. 247—256.
90. Стварање јединства књижевног језика Срба и Хрвата и данашње стање тог јединства, књ. XVIII, н. с., св. 1—2 (1970—1971), стр. 1—79.
91. О потенцијалу II у књижевном језику, књ. XVIII, н. с., св. 4—5 (1970—1971), стр. 195—200.
92. Поводом једног случаја употребе енклитике између делова синтагме, књ. XIX, н. с., св. 1 (1972—1973), стр. 1—6.
93. С маргина двају прилога из два часописа, књ. XIX, н. с., св. 2—3 (1972—1973), стр. 134—141.
94. Око облика допуна једног израза из правне терминологије, књ. XIX, н. с., св. 2—3 (1972—1973), стр. 165—169.
95. Немарност према језику у дневној штампи, књ. XIX, н. с., св. 4—5 (1972—1973), стр. 189—203.

Стевовић Игр[утин]

1. Акузатив једн. м. р. *који* — *којега* (*кога*), књ. I, н. с., св. 3—4 (1950), стр. 163—165.
2. „У страха су велике очи“, књ. II, н. с., св. 1—2 (1951), стр. 50—52.
3. *Омски* или *омовски*, књ. II, н. с., св. 1—2 (1951), стр. 59—64.
4. Поводом претходног чланка, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), стр. 296—299.

5. Разумети се у *шља* или у *чму*, књ. III, св. 3—4 (1952), стр. 98—103.
6. Ортопедисати — ортопедисање (II), књ. IV, н. с., св. 3—4 (1953), стр. 128—133.
7. Акцент у изговору неких спикера Београдског радија, књ. V, н. с., св. 9—10 (1954), стр. 349—353.
8. Две сродне синтаксичке конструкције, књ. XVI, н. с., св. 1—2 (1967), стр. 78—83.

Стојанов Ф.

1. Наја поморска терминологија, књ. III св. 9—10 (1935), стр. 264—269.

Стојановић Даринка

1. Српскохрватски језик на нижем течајном испиту, књ. V, св. 7—8 (1937), стр. 222—224.

Сучевић Милован

1. Још о слову *ј* пре Вука, књ. III, н. с., св. 3—4 (1952), стр. 116—117.

Т[арановски] К[риш]

1. О писању руских имена по оцу, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 237—238.
2. О једносложним речима у српском стиху, књ. II, н. с., св. 1—2 (1951), стр. 26—41.
3. Вокално *и* у нашем књижевном изговору, књ. V, н. с., св. 7—8 (1954), стр. 267—268.
4. Међународни славистички састанак у Београду, књ. VII, н. с., св. 1—2 (1956), стр. 41—50.

Терзић Б[огдан]

1. Првак „Большог театра“, књ. VI, н. с., св. 7—10 (1955), стр. 258—260.

Тодоровић — Банковић Олга

1. Белешке о језику и стилу Јакова Игњатовића у роману „Васа Респект“, књ. XII, н. с., св. 7—10 (1962), стр. 252—269.

Тодоровић Д[оброслав] Б.

1. Прилог питању о називима кукуруза, књ. IV, св. 1 (1933), стр. 8—11.
2. Поводом погрешно проширене речи „бразда“, књ. V, св. 1 (1937), стр. 11—14.
3. Прилог објашњењу назива „кикерика“, књ. VII, св. 1 (1940), стр. 21—24.

Трифонович Ђорђе

1. *Сеила шавлија*, књ. X, н. с., св. 1—2 (1960), стр. 64—65.

Тројакосић С[има]

1. О значењу неких речи и израза, књ. III, св. 3 (1935), стр. 88—89.
2. О нашим варивима, књ. III, св. 5 (1935), стр. 150—151.
3. Клиске, књ. III, св. 8 (1935), стр. 251—252.

Тоџан Фран Ј.

1. Kritik ili kritičar, књ. II, св. 5 (1934), стр. 133—134.
2. О једном принципалном питању, књ. III, св. 1 (1934), стр. 19—22.

Ђук Душан

1. Редакција нашег језика, књ. VI, н. с., св. 3—4 (1955), стр. 119.

Ујчић Т[угомил]

1. Матерњи језик у говору у раду наставника, књ. IV, св. 1 (1936), стр. 20—23.
2. Важност српскохрватских писмених задатака у средњој школи, књ. IV, св. 4 (1936), стр. 119—121.
3. Читанка српскохрватског језика у нижим разредима средњих школа, књ. IV, св. 8 (1936), стр. 245—253.
4. О називима за занатлишка и друга занимања, књ. V, св. 3 (1937), стр. 79—85.

Уредништво

1. Из једног писма Франа Мажуранића, књ. III, св. 5 (1935), стр. 152.
 2. Наши помагачи, књ. III, св. 5 стр. 153—155.
 3. Поводом писања о нашем књижевном језику, књ. VII, св. 8 (1940), стр. 225—226.
 4. Пред новим задацима, књ. I, н. с., св. 1—2 (1950), стр. 1—6.
 5. Мразови: мразеви; носеви и сл. (III), књ. I, н. с., св. 1—2 (1950), стр. 53—54.
 6. Позив стручњацима и читаоцима, књ. I, н. с., св. 1—2 (1950), стр. 70—71.
 7. Уз педесетогодишњицу наставничког рада проф. А. Белића, књ. I, н. с., св. 3—4 (1950), стр. 73—74.
 8. Читаоцима и пријатељима нашег часописа, књ. I, н. с., св. 7—8 (1950), стр. 341—342, св. 9—10 (1950), стр. 381.
 9. У интересу што боље књиге, књ. II, н. с., св. 5—6 (1951), стр. 151—154.
- В. Белић А.
В. Николић Б.

Фекете Егон

1. О семантичкој диференцијацији облика *загризен* и *загрижен*, књ. XII, н. с., св. 1—2 (1962), стр. 41—46.

2. Облици допуна уз глаголе: *свирајти*, *гудејти*, *ударати* и сл., књ. XVI, н. с., св. 1—2 (1967), стр. 63—77.

3. Одразити се „на стандард“ или „на стандарду“, књ. XVI, н. с., св. 3 (1967), стр. 205—210.

4. *Оскернавићи*, *оскрнавићи*, *оскренавићи* и слична лексичка образовања у нашем језику, књ. XVII, н. с., св. 4 (1968—1969), стр. 207—230.

5. Нешто о деklinацији властитих именица страног порекла у нашем језику, књ. XVIII, н. с., св. 4—5 (1970—1971), стр. 250—262.

Нрасте М[ате]

1. О употреби запете у наредним реčеницама у средњошколским удџбеницама, књ. VI, св. 5—6 (1939), стр. 156—162.

2. О именима места у Далмацији, књ. VI, св. 9—10 (1939), стр. 266—268.

Цар М[арко]

1. Антологија ружнога, књ. II, н. с., св. 1 стр. 9—12.

Чапек К[арел]

1. О суперлативу, књ. IV, св. 4 (1936), стр. 122—123.

Шамкић Мидхат

1. Нека запажања о правилима новог *Правописа* у вези с писањем туђих имена, књ. XI, н. с., св. 7—10 (1961), стр. 24—254.

2. Неколико допуна о употреби интерпункцијских знакова — Питања за дискусију, књ. XIV, н. с., св. 1 (1964—1965), стр. 55—61.

Шаулић Аница

1. О значењу речи *јесити*, књ. II, н. с., св. 1—2 (1951), стр. 42—45.

2. Језичко знање и пословице, књ. II, н. с., св. 5—6 (1951) стр. 106—201,

3. „Која смрт храни, другој не да“, књ. II, н. с., св. 7—10 (1951), 311—312.

4. Прилог лексички народних говора, књ. VIII, н. с., св. 7—10 (1957), стр. 269—285.

Шкриванић Г[авро]

1. Прилози за разјашњење неких назива оружја у народним умотворинама, књ. V, н. с., св. 1—2 (1954), стр. 52—60.

2. Прилог за разјашњење неких назива оружја у народним умотворинама, књ. VII, н. с., св. 3—4 (1956), стр. 121—124.

Шљивкић-Шимшић Б[илана]

1. Неретвански или неретљански, књ. VIII, н. с., св. 5—6 (1957), стр. 189—195.

2. Облик инстр. једн. именица м. р. на сугласник, књ. X, н. с., св. 7—10 (1960), стр. 252—260.

3. О неким искуствима из рада са француским студентима, књ. XII, н. с., св. 1—2 (1962), стр. 25—34.

Шоћ Перо

1. а) косир, косијер; б) снијег... в) дублијер-дуплир, књ. I, н. с., св. 5—6 (1950), стр. 253—255.

Šurmin Đuro

1. Protiv kvarenja narodnog jezika, књ. IV, св. 5 (1936), стр. 141—142.

2. Protiv kvarenja našega narodnoga jezika, књ. V, св. 3 (1937), стр. 69—76.

Јованка Миловановић

ХРОНИКА

*Поводом седамдесетогодишњице рођења и одласка у пензију професора
Михаила Стевановића*

У свечаној сали Филолошког факултета — Одсек за јужнословенске језике и општу лингвистику Филолошког факултета и Институт за српскохрватски језик у Београду одржали су 26. новембра 1973. године заједничку седницу, на којој су присуствовали секретар за образовање и културу СР Србије, декан Филолошког факултета у Београду, представници катедара српскохрватског језика филозофских факултета у Љубљани, Сарајеву и Новом Саду, већи број београдских колега и сви сарадници обеју установа — приређивача ове мале свечаности, — на којој је проф. Михаилу Стевановићу предат посвећени му Зборник научних филолошких и лингвистичких расправа његових поштовалаца, пријатеља, колега и ученика.

Седницу је отворила др Даринка Гортан-Премк, тадашњи председник Радне заједнице Института за српскохрватски језик, речима:

„Част ми је што ми је пала у део пријатна дужност да отворим ову свечану седницу коју смо сазвали да на њој ХХХ књигу Јужнословенског филолога, нарочито опремљену, предамо нашем драгом и уваженом професору Михаилу Стевановићу, као Зборник научних радова који су му, поводом седамдесетогодишњице живота, посветили његови поштоваоци — пријатељи, колеге и ученици.

Желела бих да прво поздравимо нашег поштованог професора Михаила Стевановића, затим наше драге госте на овој свечаности: републичког секретара за образовање и културу друга мр Владимира Стевановића, друга декана Филолошког факултета проф. др Милоша Илића и све остале уважене колегинице и колеге.

Дозволите ми да реч дамо другу Декану.”

Проф. др Милош Илић, декан Филолошког факултета, поздрављајући проф. Михаила Стевановића рекао је:

„На овој скромној свечаности коју један факултет приређује једном свом заслужном професору и сараднику, окупили су се, препостављам, људи који збиља не воле *йајейику*. Међу истомишљеницима у том смислу, слављеник је човек који се од њих разликује само *йо йоме ишо је веровашно још мање воли од других*. Међутим, све нас заједно теши то што знамо да је та патетична нота, мада неизбежна — ипак пролазна.

У личности академика професора и научника Михаила Стевановића наш факултет има признату фигуру која је дала нашој науци, култури и јавном животу свој печат и свој допринос. Запажено је да је професор Стевановић, наш цењени и уважавани колега, у свим тим областима наступао као велики аутор и т е т. Нама, његовим колегама и сарадницима нарочито ласка што претходној тврдњи можемо да додамо коментар да је у свим приликама он наступао у *име ауиш ории еиша исиине*, а не у име истине ауторитета. Још више нам ласка чињеница што у том погледу не може бити колебања и двоумљења.

Многе су његове научне идеје у области истраживања језика већ давно прешле онај чувени и толико драгоцен пут *и з и ривашног у јавни живоиш*, што омогућује тим истим идејама не само да буду мишљене него и да стварно заживе. Другим речима: те идеје су већ давно прешле ону критичну границу између полуживота и живота, у не баш много извесној судбини идеја.

Остаје нам да зажелимо нашем драгом професору Стевановићу услове за даљи миран и несметан рад, како је сам једном

приликом рекао. За рад — коме се он сав посветио веома предано. За такав дух вреди пожелети најпре и физичко здравље, у стилу оне изврсне Валеријеве скаске да је „тело — лангер душе“. *Не зна се шта би могло бити драгоценije од тога у овом моменту.*

Захваљујући му се за све оно што је учинио за наш факултет и науку, срдечно му честитам.”

О научном раду проф. Стевановића говорио је проф. др Живојин Станојчић, шеф Одсека за јужнословенске језике и општу лингвистику и казао је:

„Поштовани и драги Професоре,

Од првог Вашег школског часа и од првих научних радова до овога Вашег јубилеја прошло је око четрдесетпет година испуњених непрекидним радом на науци о језику, непрекидном бригом за обогаћивање те науке. О томе речито говоре око три стотине Ваших радова, а исто тако и многе генерације Ваших ученика — студената универзитета, који данас, заједно са Вама, раде и на науци и на неговању језичке културе у школама и другим културним установама широм наше земље. Наша захвалност за све што сте нам, као научник и наш учитељ, пружили дала нам је смелости да уз Ваш јубилеј поступимо и противно Вашим обичајима, да Вам, ето, посветимо једну свечану седницу и да, на њој, говоримо о Вама и Вашем делу.

Друже секретаре за науку и образовање, друже декане, колегинице и колеге, другарице и другови,

Већ врло рано после завршетка студија на Београдском универзитету, у лингвистичкој школи проф. Александра Белића, иако у неповољним условима у провинцији, Михаило Стевановић се запаженим радовима јавља у науци о нашем језику. И од тада, од 1929. године, изузев година II светског рата, када, као ни други његови истомишљеници, није узимао никаквог учешћа у јавном животу, — до данашњих дана он активно ради на науци о језику и, за све то време, на васпитању нових генерација средњошколских наставника, стручних и научних радника. Професор Стевановић 1927. године после дипломског испита борави у Пољској, од 1928.

до 1938. ради у гимназији. Од 1938. до 1941. г. је доцент на Универзитету у Скопљу, а после II светског рата ради као наставник Београдског универзитета, прво као доцент до 1947, затим као ванредни до 1951. и од тада до данас као активни редовни професор.

Импресиван број радова професора Стевановића и импресивно дуго време његовог професорског деловања обухватају многе области наше науке о језику. Први период тога деловања, од 1929. до 1950. године, с већ означеним прекидом, посвећен је претежно дијалектолошким проучавањима, али и расветљавању и других језичких проблема. Дијалекатска проучавања проф. Стевановић отпочео је монографијом *Источноцрногорски дијалекат* (1934), а завршио студијом *Баковачки говор* (1950), које нису само описи дотичних народних говора, него тражење и налажење суштине дијалекатских појава који откривају правог интерпретатора сложених језичких система, како на примерима народног тако и на материјалу претежно савременог језика културне комуникације, који он обично узима из дела најпознатијих стваралаца, књижевника, научника и журналиста, што га уз његов лингвистички метод у тумачењу језичких феномена квалификује као правог кодификатора српскохрватског књижевног језика и творца нормативне граматике савременог српскохрватског књижевног језика.

У плодном континуитету научног рада професора Стевановића његова склоност ка битном и универзалном, његова потпуна преданост науци и идеји да њоме служи прогресивном кретању свога народа учинили су да у новом, послератном периоду тај научни рад постане многоструко интензивнији. У овоме периоду свога рада, он се бави македонским језиком и држи специјалне курсеве, прве из овога предмета на Универзитету у Београду, и први овде македонском језику одређује место међу осталим јужнословенским језицима. Професор Стевановић тада предаје и дијалектологију и руководи радом генерације младих дијалектолога, што је допринело да наша наука добије описе многих до тада неиспитаних народних говора: од централне и северозападне Србије, до Црне Горе и Херцеговине. У овоме периоду,

професор Стевановић је и један од главних учесника у изради новог описа нашег књижевног језика, један од стилизатора његових и плодни проучавалац историје српскохрватског књижевног језика, посебно језика Вуковог периода и језика самог Вука Стефановића Караџића.

Од изузетног је значаја сталан рад проф. Стевановића на проучавању синтаксичких система савременог српскохрватског језика, којима се он интензивно бави од преузимања наставе тога предмета, око средине педесетих година. Он те системе проучава и синхроно и дијахроно, у њиховом историјском развиту — из периода у период новије епохе нашег књижевног језика. Како су већ нагостили његови први аналитички радови из краја четрдесетих година, од тога времена је синтакса, како већ рекосмо, у потпуности заокупила научни интерес проф. Стевановића. То потврђује и број радова и њихова научна генеза, која је у резултату дала Стевановићев целовит и синтетизован поглед на све битне чињоце синтаксичких система српскохрватског језика. Доследан своме поступку синтетичког посматрања датих језичких појава, и са посебним смислом за анализу, у готово сваком од тих радова, он даје своја тумачења и, нећемо претерати ако кажемо, коначна решења постављених проблема. Да споменемо ту само његове концепције глаголског рода српскохрватског и словенског глагола, концепције које дати глаголски систем померају са морфолошког на семантичко-синтаксички ниво језика и уклањају низ заблуда из учења о глаголском роду. И да укажемо на велик број његових расправа и студија посвећених синтакси глаголских времена. Сваки од тих радова, међу којима се и по обиму и по значају истиче студија *Функције и значења глаголских времена* (1967), представља даље тумачење проблема које доводи до несумњиво коначног расветљења једног од сигурно врло сложених проблема синтаксе словенских језика. Прихватајући Белићеву основну поделу употребе глаголских облика на познате три синтаксичке категорије, проф. Стевановић је отишао знатно даље, дефинишући, на пример, имперфекат и плусквамперфекат као само релативна времена, футур II као модус, а и доказујући — насупрот А. Мејеу и А. Мусићу — да перфекат свршених глагола никада не губи

потпуно глаголски карактер, али и истичући уз то — и насупрот Белићевом мишљењу — да такав перфекат није само глаголског него је и придевског карактера. Исто је тако значајан низ прилога професора Стевановића у којима се глаголски системи повезују и с другим језичким системима и процесима у језику.

У синтакси реченице запажа се пре свега разграничење које професор Стевановић уводи у дефиницију непотпуних реченица, даља класификација већег броја типова тих реченица, и његово тумачење реченичних делова с функцијом одредби именичких речи, затим прецизно разграничење темпоралних (индикативних) и модалних реченица и истицање разлике међу њима, као и тачно дефинисање вредности везника као језичких знакова. И све се то може сматрати општеприхваћеним у науци о језику. Исто се може казати и за његова схватања и бројне радове о синтагми, који, осим свог општенаучног значаја и конкретне анализе датих појава, подстичу на систематско проучавање језика и стила наших најбољих писаца.

Генеза синтетичких дела професора Стевановића, у конкретним остварењима толико богата, показује еволуцију његових схватања језичке проблематике уопште. После великог броја расправа и студија из готово свих области науке о савременом српскохрватском језику, у којима даје своје погледе на то како треба схватити и поједине језичке системе, и језик у целини, појављују се два обимна тома Стевановићевог дела *Савремени српскохрватски језик — Граматички системи и књижевнојезичка норма* (књ. I 1964. и књ. II 1969), које је у ствари најобухватнија и прва велика нормативна граматика савременог српскохрватског језика. Основано на његовом дугогодишњем раду на проучавању историје новијег српскохрватског књижевног језика и на његовим испитивањима огромног и актуелног материјала из најпоузданијих извора нове епохе, ово дело проф. Стевановића остварује принципе које је он као кодификатор књижевног језика формулисао, јасно истичући потребу проучавања језика значајних писаца који стварају језик књижевности и културе и дају му посебан печат.

Истичући, даље, посебно значај и вредност Стевановићевих расправа о језику Вука Ст. Караџића и П. П. Његоша, а остав-

љајући да други ко овде каже неку реч о ивучном и општемкултурном значају и обиму опсежног редакторског и лексикографског рада проф. М. Стевановића, — ми ћемо на крају истаћи да су у току низа година многе генерације студената прошле кроз његову школу и обогатиле се у њој знањима на његовим предавањима и црпелим из његових радова и његових књига.

У току неколико деценија колеге проф. Стевановића имају у њему принципијелног сарадника, а млађи сарадници — сигурног руководиоца у језичким дисциплинама којима се баве. У свему томе, и као наш професор, и као руководилац једног од најстаријих одсека на Факултету, и као колега, — професор Стевановић нам пружа пример правог универзитетског професора и човека чија су академска достојанства основана на раду у науци, на хуманом, увек принципијелном ставу и на најпрогресивнијем опредељењу у његовом научном изражавању и у јавној делатности.

У име сваког члана Одсека за јужнословенске језике и општу лингвистику и у име сваког његовог и нашег студента, ја му изражавам захвалност за то и упућујем најбоље жеље да још много година својим прилозима обогатује науку о српскохрватском језику, а — тиме — и нас, његове колеге, пријатеље и ученике.“

У име уредника Зборника проф. Стевановића је поздравио проф. Миливој Павловић, који је као његов наставник, дугогодишњи сарадник, друг и пријатељ садржајним и топлим речима говорио и о другим странама његова дела и честитао му седамдесетогодишњицу.

Проф. др. Слободан Марковић, говорећи у име Друштва за српскохрватски језик и књижевност СР Србије, топлим речима се захвалио проф. М. Стевановићу за његов предани рад у својству једног од првих чланова Друштва и вишегодишњег његовог потпредседника односно председника и истакао Стевановићево вредно ангажовање као предавача на многим семинарима Друштва, у Београду и унутрашњости.

Затим је узела реч др Даринка Гортан-Премк:

„Дозволите ми да се нашем уваженом и драгом професору академику др Михаилу Стевановићу захвалимо на великом труду

и дугогодишњем старању око свих основних дела и пројеката у нашој науци о језику у овој средини, чиме је посебно задужио Институт за српскохрватски језик и дао драгоцен допринос и стварању његових научних кадрова и извршавању његових програма. А њих није мало.

То је пре свега велики описни Речник српскохрватског књижевног и народног језика САНУ, који ће када буде готов имати близу 30 томова са око 400.000 речи, што значи неколико пута толико семантичких јединица. Иако се са прикупљањем грађе за овај Речник отпочело још крајем XIX века, његовој систематској изради приступа се тек крајем 1947. године у Институту за српскохрватски језик. Израдом овога великог научног Речника руководи Уређивачки одбор, а од првих дана члан тога одбора и један од уредника Речника је и Михаило Стевановић. Сада када је око трећине тога великог и дуготрајног посла већ готово (ових дана из штампе излази VIII том), можемо рећи да Речник представља систематски прикупљено и научно обрађено готово све лексичко благо нашега језика. Заслуга за то припада сарадницима Речника, пре свега његовим уредницима, а посебно професору Михаилу Стевановићу. Он је један од оних који су пре близу три деценије пионирски, код нас, приступили овоме послу дајући за њега и научно-теоријске основе и практична упутства за рад. Тако је професор Михаило Стевановић и лексикограф и учитељ лексикологије и лексикографије у нашој филолошкој средини. Покушаћемо да бар приближно прикажемо по количини део обављеног лексикографског посла — у осам томова са преко 6400 густо и петитом штампаних страна нема ни једног ретка који није прошао испред увек будног ока професора Стевановића.

Проф. М. Стевановић је један од уредника и Речника српскохрватског књижевног језика Матице српске (а прва су три тома и Матице хрватске); и у том је послу он био од самог почетка, од стварања концепције Речника и од почетка прикупљања грађе за њега. А на овом је Речнику, на његовом последњем тому, редакторски посао доведен до краја.

По замисли и обиму овај Речник је део општег посла око обраде нашег књижевног језика започетог великим Правописом

српскохрватског књижевног језика, који су 1960. издале Матице српска и Матица хрватска, а чији је један од твораца био и Михаило Стевановић.

У основне послове наше науке о језику долазе свакако и дијалектолошка испитивања, којима више од деценије руководи проф. М. Стевановић, као уредник Српског дијалектолошког зборника. И наша је дијалектологија баш у ово време дала изузетно значајне резултате; у томе је времену систематски испитан и обрађен највећи део народних говора на територији СР Србије, посебно њени централни и северозападни говори, који су дотад били неописани и недовољно познати. А испитано је, обрађено и, под уредништвом проф. Стевановића, објављено и још неколико студија других дијалеката српскохрватског језика.

Проф. М. Стевановић такође више од деценије главни је уредник и лингвистичког часописа Јужнословенски филолог, као и Библиотеке Јужнословенског филолога, у којој је досад изишло неколико језичких студија.

Речено је већ овде колики је допринос проф. Стевановића у осавремењавању норме књижевног језика и подизању његове културе. А баш тим проблемима, увек савременим и новим, своје ступце стално посвећује Наш језик, који проф. Стевановић поодавно води и уређује. И не само то него готово ни једна свеска овог нашег часописа није изишла без једног или више његових прилога.

Сви ови веома обимни, дуготрајни и мукотрпни послови, иако мање видљиви, од изузетне су вредности и великог општедруштвеног значаја, а проф. М. Стевановић, у њима је неуморни стваралац, организатор и руководилац.

Дугогодишњи плодни рад проф. М. Стевановића није завршен и зато ми, поштовани и драги професоре, дозволите да вам пренесем једнодушне жеље свих нас да у нашој науци о језику и даље дуго радите као истраживач, руководилац и учитељ. И дозволите ми да Вам предам овај Зборник радова Ваших пријатеља, колега и ученика, као знак признања за оно што сте урадили за нашу науку и нашу културу.“

Примајући Зборник проф. Михаило Стевановић захвалио је уредницима и сарадницима на њему, приређивачима седнице на којој му је Зборник уручен и говорницима на њој, као и свима присутнима, — овим речима:

„Тренутак примања овог драгоценог поклона обавезује ме да и ја кажем неколико речи.

Израда овако лепе, по спољашњем изгледу луксузно опремљене, по садржини богате, а по научној вредности значајне књиге — изискивала је доста времена, доста труда и доста стрпљења, а и још нешто. Спремност да се све ово несебично уложи ја високо ценим, јер је то доказ не само колегијалних обавеза већ и искрених пријатељских осећања и већине аутора појединих прилога, а поготову приређивача и уредника према ономе коме књигу посвећују.

Па и сама замисао да се овај Зборник научних радова веже за моје име и мој скромни прилог науци и култури, и, још више, реализација те замисли причињавају ми истинску радост. И ја сам врло захвалан срединама у којима се та замисао јавила; захвалан сам друговима, управо другарицама и друговима, својим колегама и ученицима с Одсека за јужнословенске језике и општу лингвистику Филолошког факултета и из Института за српскохрватски језик, у којима сам неколике деценије обављао свој стручни, наставни и научни рад.

Њима несумњиво припада заслуга не само за ово које они сами чине већ и за друга признања која су томе раду чињена. Ако овај рад није остао без извесних резултата, заслуга је свакако њихова. Издвојен из заједнице с њима, мој посебни део остао би незапажен. Зато ја топло захваљујем. И одајем им признање, између осталог и зато што су са смислом за добар укус спремили ову приредбу, што је изводе пред овако одабраним, елитним скупом и шт) су овај чин, архаичан — да не кажем драстичнију реч — по својој уштини зачинили младошћу, узимајући за његове, али не само за његове, актере оне који нам окретношћу свога духа уливају најлепше наде.

Они што бивају почаствовани сличним признањима у оваквим приликама најчешће узимају реч да сумирају резултате своје делатности и дају изјаве о даљем раду или излажу чак програме тога рада, на који их како се обично каже учињена признања обавезују.

У вези с првим, ја ћу рећи само да смо ми радили оно што је природа наших задатака, а наиме, што је извођење наставе и задовољавање културних потреба нашег друштва од нас захтевало; радили смо колико смо могли и како смо умели. А у свакоме случају, и да мислим о томе више говорити, ја бих, природно је, много мање рекао од онога што смо чули од љубазних и мени благонаклоних говорника, од друга декана проф. Илића, шефа Одсека за јужнословенске језике проф. Станојчића, проф. Миливоја Павловића, проф. Сл. Марковића, Председника Друштва за српскохрватски језик и Председника Савета Института за српскохрватски језик, др Даринке Гортан-Премк, којима захваљујем на лепим и топлим, ако и прегрејаним, речима.

А уз друго и треће — највише могу обећати да тамо где се јави потреба за мојом сарадњом, ја је својим досадашњим сарадницима нећу ускратити док год им на појединим задацима будем могао пружити неку помоћ.

Ја, другарице и другови, не бих желео злоупотребити вашу културну пажњу, али се сматрам обавезним, да посебно, па и поименично, захвалим драгим својим колегама и ученицима: давнашњим и свагдашњим пријатељима проф. Радосаву Бошковићу и Миливоју Павловићу и ученицима и сарадницима Пешикану и Станојчићу, који су овај Зборник уредили, поред тога што су дали и своје прилоге за њега, ученику и колеги Асиму Пецу, који је такође написао свој прилог за Зборник и заједно са Станојчићем, с мером и укусом у њему дефинисао мој рад, као и асистенту Драгани Мршевић, која је израдила Библиографију мојих радова.

На научним прилозима које су за овај Зборник написали ја сам захвалан: проф. Милану Будимиру и иностраним колегама, проф. Андре Вајану из Париза, проф. Роману Јакопсону из Кембриџа (у САД) и проф. Јижи Куриловичу из Кракова, који су лингвистичку, класичну и славистичку науку својим делима, на

којима смо и ми ширили своје научне видике, знатно обогатили; познатим професорима: Штиберу, Славском, Стенпњаку, Мошинском, Заренби, Карашу, Вјечоркјевичу и Лубашу — из Пољске; колегама Дмитријеву, Булахову и Гудкову — из Совјетског Савеза већ, на жалост, почившем проф. Јозефу Курцу и Седлачеку из Прага; професорима: Лекову и Дуриданову — из Софије; колегама Тарановском, Бенсону, Станкјевичу и Раду Ленцеку из Сједињених Држава, Ханри Дреју — из Лувена (у Белгији), Ван ден Берку из Бохума и Шустер-Шевцу из Лајпцига.

Колегијалну и пријатељску пажњу својим научним прилозима у Зборнику указали су ми колеге и пријатељи са наших универзитета и Академија: Франце Безлај, Рудолф Коларич и Јанко Јуранчич — из Љубљане, Павле Рогић и Јосип Врана — из Загребa; професори Блаже Конески, Харалампје Поленаковић и Борис Марков из Скопља; Светозар Марковић и Ксенија Милошевић из Сарајева; младе колеге Драго Тупић и Бранислав Остојић из Црне Горе; проф. Милка Ивић, Александар Младеновић, Веља Михаиловић и Жарко Ружић из Новог Сада и проф. Данило Барјактаревић из Приштине; београдске колеге Ирена Грицкат и Миодраг Лалевић; професори страних језика Филолошког факултета у Београду — Ђорђе Живановић, Влада Драшковић, Љуба Михаиловић, Момчило Савић и Милан Адамовић и најближе по струци колеге, сарадници и ученици са Одсека за јужнословенске језике и општу лингвистику и из Института за српскохрватски језик — поред раније споменутих: проф. Павле Ивић, Берислав Николић, Душан Јовић, Даринка Гортан-Премк, Игрутин Стевовић, Бранко Милановић, Љуба Поповић, Радоје Симић, Звездана Павловић, Милија Станић, Радојица Јовићевић и Никола Родић. Ја им свим на датим прилозима најлепше захваљујем. Захваљујем и сарадницима на лепој опреми ове и других наших публикација, другу директору и штампарским радницима из Научног дела.

Хвала и вама свима, другарице и другови, што сте ме почастиовали вашим присуством овде. Живели!“

НАШ ЈЕЗИК излази од почетка XIII књиге у пет годишњих свезака од најмање четири табака; пет свезака чине једну књигу. Годишња претплата износи 30 н.д.; цена поједином броју је 6 н. дин. Претплату слаш Институту за српскохрватски језик, Београд, Кнез-Михаилова 35/1, на текући рачун број 608-3-133-10. Рукописе слаш Уредивачком одбору или др Даринки Гортан-Премк, секретару Одбора, на адресу Института за српскохрватски језик.

— Рукописи се не враћају —

ИСПРАВКА

У овом броју часописа *Наш језик*, на корицама, одштампан је омашком стари број текућег рачуна. Треба га заменити новим, који гласи:

60806—740—030—864

На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-97/73-02 од 6. фебруара 1973. године, овај часопис ослобођен је плаћања посебног пореза на промет производа.

